

חוברת מערכי הפעלה במכון עזריאלי למדריך החברתי

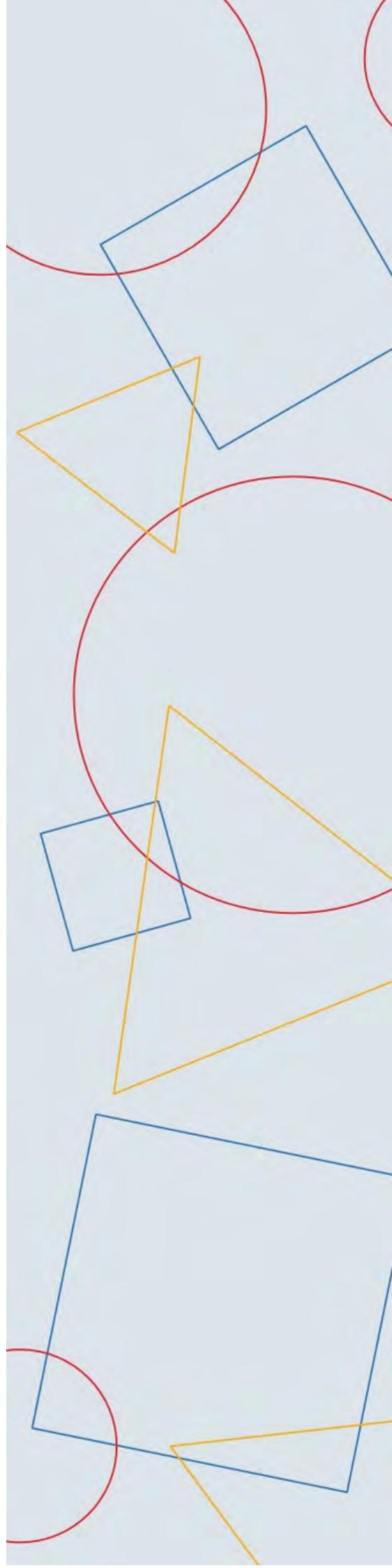
כיתות ז'-ט'

כל אחד יכול יותר!
למען עצמו, למען המשפחה, למען הקהילה.

www.azrieli.org

מהדורה פנימית 10/2013

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית – הינה תכנית הוליסטית ייחודית המקיפה את התלמיד בשלושה מעגלים ובשלוש שנים. מצמצת את הפערים הלימודים, תוך כדי שילוב העצמה חברתית המחזקת את אישיות התלמיד, אמונה ביכולתו והשתתפותו בהתנדבות בקהילה כשההורים שותפים בסדנה המקנה שיטות לימוד לעבודה עם ילדיהם ודרכים לשפר את מערכת היחסים המשפחתית, ולהיות שותפים בהישגים של ילדיהם.

בתחום החברתי: מכון עזריאלי מוביל את תהליכי העבודה מול בני הנוער דרך פעילות O.D.T.

המכון זיהה שהדרך להגיע אל התלמיד, העצמתו והגברת האיטרקציה החברתית של התלמיד בסביבתו ובקהילה הופכת להיות משמעותית כאשר היא מתרחשת דרך פעילות ה-O.D.T.

התמונות בחוברת הם מפעילות בני הנוער בתכנית.

חוברת מערכי פעילות לכיתה ז' יוצאת לאור בסיועם של הצוות החברתי במכון

יזם, כותב ועיצוב:

מאיר אביטן, מנהל כללי של מכון עזריאלי להעצמה חינוכית

כותבים:

פריאל תובל רכזת תחום חברתי ומדריכים בכירים- איה ריאן, קסם דאי שרון לבורקין

תוכן עינים:

3.....	מכון עזריאלי להעצמה חינוכית – תקציר
5.....	המעגל החברתי במכון עזריאלי
6.....	מבוא לשלושת המעגלים בתחום החברתי
9.....	תפקיד המדריך החברתי
7.....	כיתה ז'
10.....	מאפייני הגיל
11.....	מבנה פעילות שנתי
12.....	ציר פעילות שנתי
13.....	מערכי פעילות
77.....	כיתה ח'
78.....	מאפייני הגיל
79.....	מבנה פעילות שנתי
80.....	ציר פעילות שנתי
81.....	מערכי פעילות
131.....	כיתה ט'
132.....	מיזם חברתי
135.....	מאפייני הגיל
136.....	מבנה פעילות שנתי
137.....	ציר פעילות שנתי
138.....	מערכי פעילות
139.....	הגיית הרעיון והמיזם
150.....	איתור צרכים ומיפוי קהילתי
158.....	פיתוח יכולת ועבודת הצוות
167.....	סיכום ההכנות ויציאה למיזם
172.....	סמינר מנהיגות - קורס "כח דוד"

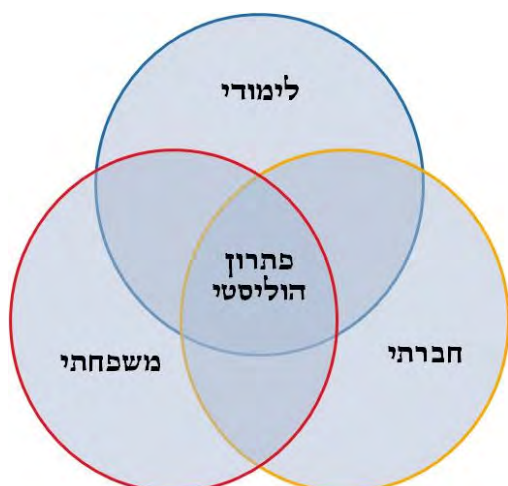
מכון עזריאלי להעצמה חינוכית

המעבר מבית הספר היסודי לחטיבת הביניים מתרחש באחת מהתקופות הקשות ביותר בחיי התלמיד – גיל ההתבגרות, גיל המתאפיין בסערות נפש רבות ובלחצים פנימיים. בתקופה זו התלמידים בעלי ההישגים הנמוכים הופכים להיות פגיעים מאוד בנפשם, ואף מאבדים את האמונה ביכולתם האישית עקב כישלונות לימודיים מצטברים, דבר המוביל אותם לתסכולים חברתיים ואישיים.

על רקע האתגרים העתידיים המצפים לילדי חטיבות הביניים בבית הספר, מוצאים עצמם התלמידים הללו פוסעים על מסלול המוביל אותם לנשירה סופית ממערכת החינוך או להפיכתם לנושרים סמויים הרשומים אמנם במערכת החינוך, אך לא משתתפים בתהליך הלמידה בפועל.

קרן עזריאלי שמה לה למטרה להתמודד עם האתגר הלאומי הזה, על פיו שנות הלימוד בכיתות ז' עד ט' מהוות את "קו פרשת המים" בחייהם של תלמידים רבים, שלב המחייב תמיכה והדרכה ייחודיות במטרה למנוע את עצם האפשרות לנשירה בעתיד.

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית פועל לשם העצמת בני הנוער הללו, במטרה לאפשר להם לממש את היכולת שלהם לעמוד בזכות עצמם ולהצליח בלימודיהם בבית הספר, כל זאת באמצעות הדרכה ותמיכה המביאות אותם 'צעד אחר צעד' להבנה שהצלחתם היא דבר אפשרי שניתן להגשימו ולממשו.

התוכנית מורכבת משלושה מעגלים, שמטרתם לשפר את כישוריהם הלימודיים והחברתיים של התלמידים ולהתמקד בתפקיד שממלאים ההורים בתהליכי הלמידה של ילדיהם.

הישגים לימודיים כשלעצמם מושגים באמצעות 'האצה לימודית', המצמצמת פערים לימודיים בעזרת מבצעים לימודיים מזורזים בפרק זמן קצר, דבר המביא בתורו לכמה וכמה הישגים מרשימים ועקביים במקצועות הליבה: מתמטיקה, אנגלית והשפה העברית.

הישגים חברתיים: תהליך קליטת התלמיד בתוכנית מתחיל ב"מסע גיבוש", בו התלמיד והקבוצה עוסקים בהיבטים שונים של גיבוש אישיותו וזהותו של התלמיד. בשלב הבא מעמיקים את טיפוח הכישורים החברתיים והאישיים של התלמידים באמצעות **סדנאות קבוצתיות**, שיחות אישיות ופעילות ספורט. באמצע שנת הלימודים יוצא התלמיד ל"מסע משפחתי", כשהמטרה שלו לייצר את המרחב הנכון בו יעשה חיבור חווייתי בין הילד למשפחה ובין ההורים.

לקראת סיום השנה יצאו התלמידים ל"מסע קהילתי". מסע זה מייצג את המעבר מהמעגל האישי והקבוצתי- משפחתי לעבר מעגלים חברתיים רחבים יותר. בסיום מסע זה יוצרים התלמידים מים חברתי שהם מפעילים בסביבה הקרובה אליהם, ובכך תורמים גם הם לקהילה הקרובה אליהם. בין המסעות מתקיימות סדנאות שבועיות המחזקות את הכישורים הבאים: דימוי עצמי חיובי, מיומנויות התנהגותיות, דפוסי משמעת, חיזוק האמונה ביכולות ההצלחה, טיפוח למצוינות ועוד.

בוגרי מכון עזריאלי עוברים הכשרה כמדריכים צעירים בשלבי הסיום של התוכנית. מטרת העל של ההכשרה היא שהבוגרים יהיו אלה אשר ילוו את התלמידים הצעירים החדשים בתוכנית, הן לימודית והן חברתית, במסגרת התנדבותית התורמת בחזרה לחברה.

גם **הורי התלמידים** לוקחים חלק בתהליך באמצעות סדרת פגישות אינטנסיביות עם יועצי חינוך, בהן הם לומדים להכיר שיטות לימוד לעבודה עם ילדיהם ודרכים לשפר את מערכת היחסים המשפחתית, הכול בדרך שתאפשר להם להיות שותפים מלאים בהישגים של ילדיהם.

המעגל החברתי במכון עזריאלי

תהליך קליטת התלמיד בתוכנית מתחיל ב- "מסע גיבוש" בו התלמיד והקבוצה עוסקים בהיבטים שונים של גיבוש אישיותו וזהותו של התלמיד.

בשלב הבא מעמיקים את טיפוח הכשרים החברתיים והאישיים של התלמידים באמצעות סדנאות קבוצתיות, שיחות אישיות ופעילות ספורט,

בהמשך התהליך יוצא התלמיד ל"מסע משפחתי" כשהמטרה לייצר את המרחב הנכון בו יעשה חיבור חווייתי בין הילד למשפחה ובין ההורים.

לקראת סיום התכנית יוצאים התלמידים ל"מסע קהילתי"- התנדבות. מסע זה מייצג את המעבר מהמעגל האישי והקבוצתי משפחתי, לעבר מעגלים חברתיים רחבים יותר.

בסיום מסע זה יוצרים התלמידים מיזם חברתי/התנדבות אותו הם מפעילים בסביבה הקרובה אליהם.

חשוב לציין שהתלמידים המשתתפים בתכנית הם בעלי החתך החברתי הנמוך ומעט שותפים בעשייה החברתית בביה"ס ובעקבות התכנית הם הופכים להיות השותפים המרכזיים בהפעלת התכנית החברתית

הפעילות החברתית

מבוא לשלושת המעגלים בתחום החברתי

התכנית החברתית משלבת את הרבדים: אני-והקבוצה, משפחה וקהילה, הינה בעלת חזון ואופק חינוכי בחברה הישראלית. המסעות והפעילויות החברתיות נועדו לחזק את זהותו האישית ולחברו לעצמו ולקבוצה ולמעגלים שונים במשפחה, בחברה ובקהילה ובכך להצמיחו ממצב של חוסר אונים למצב של שליטה (העצמה).

כדי לאפשר לתלמיד להתחבר לעצמו ולקבוצה שלושת הימים הראשונים של מסע הגיבוש יתקיימו במרחב פתוח נטול מסיחים ככל האפשר, וישולבו בהם אתגרים אישיים וקבוצתיים מגוונים.

1. **מסע הגיבוש** היא פעילות בלתי-שגרתית אשר תנער את התלמיד משגרת יומו, תוביל אותו לחוויות רבות ומגוונות, ותזמן לו התבוננות פנימה לתוך עצמו תוך חיזוקו ביחס למעגלים בהם מתנהלים חייו ומהווה מפגש ראשון להיכרות עמוקה עם חבריו לקבוצה והמדריך.

2. **מעגל האישי והקבוצתי** במהלך גיל הנעורים התלמיד עסוק בהיבטים שונים של גיבוש אישיותו וזהותו, אחת ממטרות המסע החברתי הינה לסייע לו בכך. המסע יוביל לכך על ידי יצירת מפגש אינטימי של התלמיד עם עצמו במגוון מצבים חדשים ולא מוכרים. בכך יתאפשר לו להיפתח אל עצמו, לברר, לבחון ולהתמודד עם שאלות ונושאים הנוגעים במציאות חייו. כגון: מי אני? מהן סגולותיי? מהן מגבלותיי? מהן שאיפותיי בחיים? במה אני עסוק ביום-יום? האם עיסוקי היום-יומיים מקדמים אותי למימוש עצמי?

הפעילויות הממוקדות במעגל זה תתקיימנה בעיקר בחלקה הראשון של התכנית.

מסע הגיבוש וסדנאות ההמשך, פתיחת הקבוצה בגיבוש חברתי נובעת משני שיקולים מרכזיים:

כדי להבהיר לתלמיד כי העיסוק במעגלים הרחבים יותר לא באה לבטל את אישיותו ועצמיותו, אלא אדרבה לחברו למעגלים בהם מתנהלים חייו.

כדי להבנות את הציר התפתחותי, החל מהמעגל הקרוב והמוחשי עבור התלמיד – האני והקבוצה, לעבר המעגלים המרוחקים מתודעתו - הקהילה.

הביצוע : במהלך המסע והסדנאות ישולבו פעילויות מוגדרות המזמנות לתלמיד התמודדות עם מגוון אתגרים אשר יאפשרו לו לזהות את עוצמותיו ומגבלותיו.

נושאי הפעילות מפורטים בהמשך עמוד 11

3. מעגל המשפחה

המתבגר הינו חלק ממערכת משפחתית, הוא משפיע עליה ומושפע על ידה. הרעיון שאדם אינו יחידה מבודדת, אלא פועל ומגיב של קבוצה חברתית .

המשפחה, כאחד המוסדות היציבים והחשובים בחייו של כל אדם, עוברת בדורות האחרונים שינויים מהירים. התא המשפחתי הוא דק ושבריר יותר. גדל בהתמדה שיעור המשפחות שחלים בהן פירוד וגירושין ובכך גדלים משפחות חד הוריות בארץ.

כמו כן לא כל הילדים בישראל חיים בשלוה ובאושר . משפחות רבות מתחת לקו העוני , באחרות שוררות אלימות ועוד.

המצוקות בבית ממשיכות להטריד את התלמידים גם כשהם נמצאים בבית הספר

החיים במשפחה משמשים בסיס להתרחשויות בינם לבין המורה ובינם לבין תלמידים אחרים . לא תמיד קיים דמיון מלא בין ההתנהגות בבית לזו שבבית הספר, אך המפתח להבנת מניעי הילד נמצא בחוג המשפחה .

ילד פגוע רואה במורה דמות בוגרת. אם הוא גדל במשפחה מקפחת והורים מזניחים , הוא עלול לפנות למורה בטענות ולבטא את הכעסים שהוא חש כלפי הוריו, גם אם אין לכך הצדקה .

לכל ילד נחוצה הורות תומכת ומגינה , אך לא כל הילדים זוכים בה.

מכל הגורמים המשפיעים על המתבגר, לשינויים במשפחה יש השפעה רבה ביותר עליו. בשינויים אלה נכללים: משבר אמצע החיים, מחלה, החלטות בקשר לקריירה, שינויים בהתפתחות המשפחה כגון: הולדת ילד, ילד שעוזב את הבית, גרושין, פרישה מעבודה ועוד. המתבגר פגיע באופן קיצוני לכל שינוי זמני במבנה המשפחה. קיומו של מתבגר הסובל מבעיה הינו רמו לבעיות במערכת המשפחתית. לא רק שהמתבגר מושפע בחזקה על-ידי ההקשר המשפחתי, אלא שהוא משפיע חזרה על המשפחה שהוא חלק ממנה (Fishman, 1988).

המשפחה אם כך מהווה גורם תמיכה מרכזי לנוער ועלינו לשאוף במקביל להישגים הלימודיים ליצירת תא משפחתי יציב ותומך.

לא תמיד יש להורים את הכוח, הכלים הנכונים והמיומנויות להתמודד עם ילדם. ומכאן תחושת התסכול וחוסר האונים הנובע מהעדר היכולת לעזור ולחזק. אך יש ליזכור שהורה הוא הדמות הנתפסת כמשמעותית ביותר עבור הילד, ומכאן שלאב ולאם השפעה רבה על המוטיבציה לחזרה לדרך המלך, ובתור שכאלה יש לסייע בידם לעזור לבנם.

מטרת מפגשי העצמה עם ההורים , מסע משפחתי והסדנאות עם התלמידים וסדנאות ההורים ליצור את החיבורים הנכונים בין הילד למשפחה ובין ההורים לביה"ס ובכך להעצים את כל המעגלים לעבר עשייה ומטרה משותפת.

הביצוע : במהלך המפגשים ישולבו פעילויות מוגדרות המזמנות לתלמיד התמודדות עם מגוון אתגרים אשר יאפשרו לו להכיר ולהתחבר ל "משפחה". כמו כן בתחום המשפחתי יתקיימו גם שלושה סדנאות הורים וילדים המשלבים פעילות משותפת בין המדריך החברתי למנחה ההורים.

נושאי הפעילות מפורטים בהמשך עמוד 11

4. מעגל קהילתי

חלק מהותי מציר חייו של נער בגיל הנעורים הינו המעגל החברתי. במסגרת מעגל החברה קיימים מספר תתי-מעגלים בהם מתרחשים יחסי גומלין בין התלמיד לאנשים אחרים, בהקשרים שונים וברמות אינטנסיביות שונות. מבין מעגלים אלה ניתן לציין את קבוצת החברים המצומצמת, את הכיתה כקבוצה חברתית, את השכבה ובית הספר כקהילה היום-יומית ואת השכונה או הישוב כקהילה העוטפת את חיי היום-יום של התלמיד.

במסגרת מעגל זה תתרחש דינאמיקה קבוצתית אשר תפגיש את התלמיד עם שאלות ונושאים העוסקים במעורבות החברתית שלו כנער במעגלי החברה השונים,

כשכל תלמיד יתחזק במיומנויות החברתיות שלו. השאלות והנושאים בהם נעסוק במעגל זה הם כגון: מה משמעותה של החברה עבורי? עד כמה אני מוכן לגלות אכפתיות, אמפטיה ומעורבות במתרחש סביבי? האם הנתינה לאחר הינה אכן חלק משמעותי מאורח חיי? מה אוכל לתרום לסביבתי?

מטרת המפגש הקהילתי להבהיר לתלמיד כי השותפות במעגלים השונים מעניקה לו רווחים מחד, אך גם מחייבת אותו לתרומה מאידך. כאשר איכות החברה ורמת תפקודה הינן תוצאה ישירה של מאזן הנתינה-והקבלה של חברי הקבוצה.

החיבור בין המעגל האישי למעגל החברתי ייעשה בכך שיושם דגש כי התרומה היעילה ביותר לחברה היא זו המתבססת על סגולותיו הייחודיות של כל אחד מחבריה, אי לכך יש לראות בעשייה החברתית כר נרחב למימוש העצמי.

העיסוק במעגל החברה יתרחש בעיקר בחלק האחרון של התכנית, שלב בו התלמיד בשל, הן מבחינה אישית וקבוצתית בכיתות ז' יושם דגש על פעילות ההתנדבות בלבד.

הביצוע

במהלך המפגשים ישולבו פעילויות מוגדרות המזמנות לתלמיד פעילויות חברתיות מגוונות, בחירת מיזם חברתיאו התנדבויות שונות והתנסות חווייתית בהכרות עם קהילה ועשייה לטובתה. חשיפת התלמיד לפרויקטים חברתיים המעורבים בקהילה.

נושאי הפעילות מפורטים בהמשך עמוד 11

תפקיד המדריך החברתי בתכנית

המדריך כמחנך - אישיות ערכית שמסמנת בעבור הקבוצה את הכיוונים הנכונים ומהווה מצפן רוחני, בתפקידו זה הוא גם מלמד את החניכים ומנחיל להם ידע חשוב, ומעודד אותם לנהוג נכון ולהתנהג בהתאם למטען הערכי שממנו הוא שואב ושעליו הוא נשען.

המדריך כאח בוגר - בהיותו אישיות שקרובה לחניכים בגיל יש ביכולתו לתמוך בחניכים במהלך ההתמודדויות שהם חווים, להוות משענת חברתית/ערכית בעת צרה, ובאופן כללי להיות גורם קשוב, אכפתי ואמפתי. ב"כובע" של האח/החבר/המלווה, המדריך שם דגש על קבלת החניך "כפי שהוא" יותר מהניסיון לשנות אותו ו"לשפר" אותו. אלא מציב את השינוי או ה"חיזוק" כאופציה רצויה, אך לא כהכרח מיידי, דחוף, וקריטי לרווחתם האישית של קבוצתו.

המדריך כמתווך חברתי - חלק חשוב נוסף מתפקיד המדריך הוא המרחב החברתי שהוא יוצר עם חניכיו – עבור חניכיו. הקבוצה, המשמשת כ"בית חם" עבור החניכים, היא מסגרת שדורשת תחזוקה מתמדת. גם ברמה הטכנית של הכנת פעילויות מגוונות ומתאימות, וגם ברמה המנטאלית של שמירה על יציבות, פתרון סכסוכים, מאבק ב"קליקות" ובאופן כללי דאגה לקיומה של סביבה נוחה ונעימה עבור כלל החניכים. תפקיד זה מתייחס גם לתחזוקה של הקבוצה אך גם לשמירת הצביון של והצוות, שגם להם יש השפעה על החניך הבודד ועל הקבוצה.

המדריך בכובע משמעותי - שמירה על הגבולות והקפדה על אי חציית קווים אדומים בתחומים שונים, היא חלק בלתי נפרד מתפקיד המדריך, יכולות להיווצר לא מעט סתירות בין ההיבטים השונים בתפקיד במדריך. במידה רבה, חלק ניכר מהקשב והמשאבים של המדריך אמור להיות מופנה בדיוק אל השילוב הרגיש, ההשפעה האמיתית והמוצלחת על החניך תלויה בשילוב, בהכלאה המוצלחת בין תכנים משמעותיים, יחס אישי שמבטא הכלה, אמפתיה והזדהות, לקיחת אחריות על הדינאמיקה והאווירה הקבוצתית והקפדה על מסגרת המשמעת ההכרחית.

תוכנית חברתית כיתה ז':

הגעתו של החניך לפעילות החברתית בתוכנית מלווה בחששות, אשר מגדירות מחדש את מעמדו האישי של החניך בקבוצה אליה השתייך. הקבלה לקבוצה מלווה בתהליכים פיזיים, נפשיים, חברתיים ותרבותיים, והדרישות החברתיות משתנות מקבוצה לקבוצה. בכדי ליצור הקלה על החניכים עם הגעתם לקבוצה, יכיר המדריך לחניך את הסביבה האנושית והפיזית, החדשות עבורו. החניך יעבור תהליך מאדם פרטי לחבר בקבוצה חברתית, תהליך שכולל היכרות, תיאום ציפיות וכו'. החינוך החברתי יוביל את חניכי התוכנית לתוך תהליך של היכרות ולמידה חברתית. תפקידנו לטפח לחינוך חברתי ערכי ולקדם את ההתפתחות המוסרית, החברתית ולהשפיע על אורך החיים של חניכנו. החינוך החברתי מקדם אצל חניכנו מטרות ויעדים לטווח קצר ולטווח ארוך. בטווח הקצר, לעזור לחניכים להכיר בזהותם האישית והחברתית, בתוך המעגלים החברתיים הסובבים אותם ולבחון את סולם הערכים שלהם ואת הבאת ישומו למציאות. בטווח הארוך, נבקש להכין את החניכים להפוך לאזרחים פעילים מעורבים בחברה ובעתיד, ממצב של חוסר אונים למצב של שליטה בגורל ובסביבה. תהליך העצמה אינטראקטיבי המתפתח ומתרחש בין הפרט לסביבה.

מאפייני גיל – כיתה ז':

	המאפיינים הבולטים לעין	מדוע זה כך	איך המדריך צריך לפעול
1	שינוי פיזי וחיצוני בולט לעין.	התפתחות מואצת גופנית ומינית.	לאפשר חברויות, להיזהר ולהציב גבולות.
2	רוצים יותר מרחב ומעדיפים להיות ולפעול בחוץ.	התפתחות פיזית.	לאפשר יותר פעילויות בחוץ, שמוציאות מרץ אך תוך כדי שמירה על החוקים.
3	גיל נפוץ להקניית ולחיפוש זהות – חרם וקביעת מקומות בתוך הקבוצה	התחלת גיבוש קבוצתי, קושי בקבלת "אחד את השני", התחלת הערבוב בין בנים לבנות.	ליצור גיבוש קבוצתי, רגישות יתרה לחניכים מבודדים, לחשוב על פעילויות שיתאימו גם לבנים וגם לבנות.

מבנה הפעילויות

מסע גיבוש:

פעילות פתיחה שמזמנת לתלמידים התנסות בפעילויות חברתיות, לרוב במרחב הפתוח, ומשולבים בה אתגרים אישיים וקבוצתיים מגוונים.

מטרת המסע היא היכרות וגיבוש בין חברי הקבוצה באווירה משוחררת ובלתי פורמאלית.

התפתחות הקבוצה מתחילה מתהליך ההיכרות, להיכרות חשיבות רבה והשפעה על המשך תהליכי הגיבוש הקבוצתי.

מסע הגיבוש הינה דרך המאפשרת קרבה בין השותפים בו ומסייעת לכל תלמיד להיות חלק מהקבוצה ולכלל הקבוצה לתפקד יחד.

חשיבות המסע הדינאמיקה בפעילות זו מחזקת את יחסי האמון והקרבה בין התלמידים השונים בקבוצה לבין המדריך ומגבירה את המוטיבציה של התלמידים השותפים במסע זה.

תהליך היכרות המסע מזרז את תהליך ההיכרות הבינאישי ואת תהליך הלכידות בקבוצה, מאפשר מפגש ראשוני בין הפרט לקבוצה.

המעגל האישי:

היכרות- עיסוק בשאלות, מי אני? מהן סגולותיי/מגבלותיי. יצירת נורמות קבוצתיות, תיאום ציפיות וגיבוש.

אמון- בניית אמון, במי אני נותן אמון ולמה? חוזה קבוצתי.

התקדמות אישית- העמקת הקשר עם המדריך החברתי וחברי הקבוצה. בניית זהות אישית וקבוצתית, חיזוק האמונה ביכולת האישית ומסוגלות להצלחה.

התמקדות –בסטייה מהנורמה וחריגויות בחברה, הדגש בגיל זה הוא על המושג סטייה מהנורמה והבנת הסטאטוס חריג- כחריג מהנורמה, נשים דגש על יחסי הגומלין בין הקבוצה לבין החריגים בתוכה ועל חשיבות קבלת האחר.

המעגל הקבוצתי:

אחריות קבוצתית- מהי קבוצה? סוגי קבוצות, ציפיות ואחריות קולקטיבית. ביצוע משימות כצוות וטיפוח מצוינות.

הענקת כלים וכישורים רלוונטיים- לפתח בתלמיד יכולות שדורשות ממנו לחוות בצורה חיובית את השינוי ולאתר את היכולות הטמונות בו ולהסתגל ולתפקד בצורה טובה ויעילה בתוך הקבוצה החברתית אליה הוא משתייך.

יצירת רשת תמיכה- עבור הפרט העובר שינוי, מהעצמי לקבוצה.

המעגל הקהילתי:

מודעות חברתית - חשיפת הקבוצה לשאלות ונושאים העוסקים במעורבות חברתית:

מה משמעותה של החברה עבורי?

עד כמה אני מוכן לגלות אכפתיות.

מה אוכל לתרום לסביבתי.

נתינה - מהי נתינה? למה לנו לתת והחובה למעורבות חברתית.

התנדבות - יציאה להתנדבות בקהילה

ציר פעילות שנתית – פעילות שנתית כיתה ז':

יולי	אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי
קבוצתי 20-25 מפגשים	מיון ואיתור צוותי הדרכה	קורס הכשרת מדריכים	ישיבת היערכות, שיחות אישיות ומסע גיבוש.	מעגל איש	מעגל קבוצתי, פעילות הורים- תלמידים	מעגל קבוצתי	מעגל קבוצתי	מעגל משפחתי	מעגל קהילתי- התנדבות פעילות הורים- תלמידים	סיכום שנה	סיכום שנה	דו"ח סיכום שנה ומשובים
עירוני 3-4 פעילויות			פעילות פתיחה עירונית		פעילות חנוכה	איכות הסביבה	פעילות פורים					
מחוזי 3 פעילויות				פעילות פתיחה				פעילות אמצע שנה			פעילות סוף שנה	

מספר מפגש	שלב בפעילות	כותרות	שם הפעילות	עמוד מס'
1	אישי - קבוצתי	גיבוש והיכרות	מסע גיבוש	14
2		היכרות	חבל היכרות	16
3		היכרות	גיגיות	18
4		היכרות	חישוק הליום	19
5		תיאום ציפיות	תיאום ציפיות	21
6	אישי	זהות	אין כמוני	27
7		זהות	הכוחות שבי	32
8		זהות	אני תמיד נשאר אני	35
9	קבוצתי	אמון ושיתוף פעולה	תחרותיות או שיתוף פעולה	40
10		אמון ושיתוף פעולה	מרבד קסמים	42
11		כוחה של קבוצה	יחד זה כוח	44
12		כוחה של קבוצה	סנדלי צוות	46
13		אחריות קבוצתית	רשת עכביש + זהירות שביר	48 50
14	אישי - קבוצתי	בני מצווה	דומינו	52
15		בני מצווה	חידון	57
16	משפחתי	משפחה	המשפחה שלי	62
17		משפחה	אני ומשפחתי	65
18	קהילתי	קבלת האחר	אחרות	68
19		קהילה	הלב	70
20		קהילה	נתינה	73

החניכים יפגשו לראשונה עם פעילות חברתית במסגרת קבוצתית

ציוד נדרש

תכנים ערכיים

מטרות

- גיבוש
- היכרות
- שיתוף פעולה
- חוויה

- פעילות היכרות ראשונה
- החניכים יתנסו בפעילות חברתית
- החניכים יתגבשו כקבוצה
- החניכים יכירו את המדריך

זמן פעילות

3 שעות

דגשים בטיחותיים

להיזהר עם הבישולים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יערוך תיאום ציפיות אל מול הרכז לגבי מיקום, זמן ותוכן הפעילות. המדריך יכין את כל הציוד הנדרש מראש. בנוסף, המדריך יכין כתבי חידה שיעביר לקבוצות בנוסף למשימות הקבוצתיות.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון –

המדריך פותח בסבב היכרות ראשוני עם קבוצתו והסבר קצר על מהלך היום בפרט ועל התוכנית החברתית בכלל. מסעות הגיבוש הן תחרות בין 2 קבוצות.

שלב שני –

החניכים יצאו אל המסע ויעברו תחנות שונות בדרך, שנוגעות בתכנים הערכיים שציינו מעלה. המשימות צריכות להיות לפי הסדר הנ"ל: יצירת (זהות קבוצתית) הכנת דגל/סיסמה וכד', היכרות (מגדלים באוויר, גאגלינג קבוצתי, הרוח נושבת וכו'), תחרויות של שיתוף פעולה (גולה בגליל, דלי עם ספוג, תאילנד, תיל חשמלי, פאזל קל-קשה).
 * כל המשימות נמצאות באתר האינטרנט.

שלב שלישי –

הקבוצות תקבלנה ציוד לבישולי שדה ויעבדו יחד כצוות להכנת ארוחה משותפת.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

על המדריך לערוך עיבוד לאחר כל משימה, של מה עשינו, מה רצינו להשיג והאם השגנו זאת כקבוצה.

 קרן אזריאלי
 ישראל (ע"ר)
 מכון אזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

נספח לפעילות

שלב אישי

היכרות

חבל היכרות

התלמידים יאחזו בחבל ויסתדרו לפי קריטריונים שהמדריך קורא בקול. הם ינסו לעשות זאת בזמן הקצר בכל פעם, כאשר יד אחת תמיד אוזת בחבל.

ציוד נדרש

חבל
כיסויי עיניים

תכנים ערכיים

- הקשבה
- ותקשורת
- היכרות
- שיתוף פעולה

מטרות

- התלמיד יכיר את חבריו ברבדים שונים.
- התלמיד ישתף פעולה כדי להגיע לזמן הקצר ביותר
- התלמידים יתקשרו בניהם על מנת להצליח במשימה.

זמן פעילות

15-20 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

התלמידים יסתדרו בשורה או במעגל כשהם אווזים בחבל. המדריך יגיד בקול בכל פעם קריטריון אחר לפיו יצטרכו להסתדר בזמן הקצר ביותר, כשיד אחת אוזת בחבל תמיד.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון:

על כולם להסתדר בשורה או במעגל ולאחוז בחבל.

שלב שני:

על כולם להסתדר לפי הקריטריון שהמדריך אומר בקול בזמן הקצר ביותר. לדוגמה: לפי מידת נעליים. אם המשתתפים לא הצליחו להסתדר לפי הסדר, הקבוצה מקבלת הגבלה (לדוגמה: להסתדר בעיניים עצומות, להסתדר ללא קול).

דגשים נוספים:

אפשר להגביל את המשתתפים בצורה חופשית אם הקבוצה ברמה "גבוהה".

לאחר כמה קריטריונים אפשר לכסות לכולם את העיניים. כעת עליהם להסתובב עם הגב לפנים המעגל מבלי לעזוב את שתי הידיים מהחבל, כשרק אחד מדבר ואסור לו לקרוא בשמות אלא רק על פי הקריטריונים, לדוגמה: בעל מידת הנעליים הגדולה ביותר, בעל שם המשפחה הקצר ביותר...

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- איזה פרטים היה קל לכם לזכור?
- מה היה קשה ואיך ניתן לפתור זאת?
- הפעילות הינה פעילות היכרות ולכן אין דגש רב על עיבוד רעיונות.

נספח לפעילות

שלב קבוצתי

גיבוש והיכרות

"הפחד מהלא נודע"

החניכים ישברו את הקרח עם המדריך בדרך של גיבוש והיכרות

ציוד נדרש

3-4 גיגיות
אלבד ארוך עם עיגול חתוך
באמצע בגודל של ראש
2 שולחנות מחוברים עם
רווח באמצע
מספר פריטים לזיהוי
פוליגלים לכיסוי השולחנות
מקדימה

תכנים ערכיים

- גיבוש
- היכרות
- שבירת קרח

מטרות

- החניכים יתגבשו קבוצה
- החניכים ישברו את הקרח עם המדריך

זמן פעילות

20-30 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך להכין מראש שני שולחנות מחוברים עם רווח בניהם, עליו לפרוס אלבד עם חור מספיק גדול להכניס ראש, ולהניח גיגיות הפוכות עם פריטים מתחתיהן, כשבאחת הגיגיות יסתתר ילד.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון:
4-5 חניכים שייצאו החוצה. על המדריך להסביר להם שהם בתחרות ומי שיגלה את הפריטים שמתחת לגיגיות בזמן הקצר ביותר ינצח במשימה. משאר חברי הקבוצה מבקשים מתנדב, שישב מתחת לשולחן כשראשו מכוסה בגיגית.

שלב שני:

מכניסים את המתנדבים שבחוץ, אחד אחרי השני, מודדים זמן לכל אחד בזמן ששאר החברים מעודדים אותו. כשהוא מגיע לגיגית עם הילד מתחתיה, הוא נבהל ובכך שוברים את הקרח.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

שלב קבוצתי

אחריות קבוצתית

חישוק ההליום

מניחים חישוק על אצבעותיהם המושטות של כל חברי הקבוצה. עליהם להוריד את החישוק מגובה הכתפיים עד לרצפה בלי שהוא ייפול או ישנה גובה. ניתן להשתמש בפעילות זו בתחילת שנה כמשחק שובר קרח או ברמת עיבוד עמוקה בהמשך השנה

ציוד נדרש

מספר חישוקים – אחד לכל עשרה משתתפים

תכנים ערכיים

- עבודת צוות
- מנהיגות
- עמידה ביעד
- משותף

מטרות

- התלמיד ילמד איך לעבוד עבודת צוות.
- התלמיד יפתח כושר הובלה ומנהיגות.
- התלמיד יבין את החשיבות באחריות הקבוצתית.

זמן פעילות

20-30 ד'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לחלק את התלמידים ל- 2 קבוצות ולתת לכל קבוצה חישוק. כל התלמידים מסתדרים במעגל סביב החישוק ומושיטים אצבע אחת קדימה, בגובה הכתפיים. על אצבעותיהם מונח החישוק.

הנחיות לקבוצה:

"שימו לב, עליכם להוריד את החישוק עד לרצפה. כעת אסור לחישוק לשנות גובה, עליו להישאר על אצבעותיכם לאורך כל המשימה ואסור לו ליפול. קבוצה שתצליח להניח את החישוק על הרצפה לפי הכללים שהוזכרו, היא המנצחת."

דגשים נוספים:

- אפשר להעלות את דרגת הקושי כך שחלק מחברי הקבוצה יהיו מכוסיי עיניים ושאר התלמידים יצטרכו להדריך אותם, או לבקש לבצע את המשימה ללא דיבור.
- חשוב שכל חברי הקבוצה יקחו חלק במשימה. ניתן לבחור מישהו שיהיה משקיף ויבחן כיצד מתנהלים חברי הקבוצה.

דגשים בטיחותיים

יש לאחוז את הסנאדה בשתי ידיים ולשים לב שהחניכים לא מעלים/מורידים את הסנאדה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

Azrieli Foundation
 קרן אזריאלי
 ישראל (ע"ר)
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- איך הייתה המשימה?
- מה היה הקושי וכיצד התגברתם עליו?
- כיצד המשימה קשורה לעבודה שלכם בקבוצה?
- אפשר לבקש מהמסקיף (אם היה אחד כזה) לספר מה הוא ראה ואיך הייתה התנהלות הצוות וללמוד מכך על דרך הדיבור והתקשורת בין חברי הקבוצה.
- מהו היעד שלי ושל הקבוצה? מהו יעד קבוצתי ולשם מה צריך אחד כזה?
- באילו מקומות בחיי אני גם חלק מקבוצה שבה יעדים משותפים? (בית, בית ספר, כיתה, שכבה וכו')
- מה קורה כאשר יש יעד קבוצתי והוא לא רק שלי? (אני עושה פחות או יותר? בבית, בכיתה...)

נספח לפעילות

שלב ראשוני

תיאום ציפיות

תיאום ציפיות

החניכים יערכו תיאום ציפיות ראשוני בינם לבין חברי הקבוצה לבין המדריך

ציוד נדרש

כרטיסיות על ציפיות ב-4 צבעים
כל צבע מתייחס לנושא אחר
(מדריך, חברי הקבוצה, מהלך
השנה בעזריאלי, עצמי)
כרטיסיות ריקות
אלבד חתוך
מהדק
אקרילן למילוי
דבק

תכנים ערכיים

- תיאום ציפיות

מטרות

- החניכים יערכו תיאום ציפיות בין חברי הקבוצה
- החניכים יערכו תיאום ציפיות בין הקבוצה למדריך

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

■ הערכות לפעילות:
המדריך יפזר כרטיסיות בכל החדר.

■ הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

על החניכים יהיה להסתובב בחדר ולבחור 4 כרטיסיות מכל צבע כרטיסיה אחת

שלב שני -

כל חניך בתורו ירשום לעצמו מדוע בחר בציפיות אלו. לאחר מכן החניכים יצטרכו להכין כרית ציפיות ולהדביק עליה את ההסבר שלהם.

שלב שלישי -

במליאה, כל חניך יספר על אחת מהציפיות שלו לשנה הקרבה

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- האם יצאתי מחוזק מפעילות זו
- האם יש בי הרצון לממש את הציפיות שבחרתי
- איך אני מממש את ציפיותי

נספח לפעילות

כרטיסיות

ק"ח עזראלי
ישראל (ע"ר)

The Azrieli
Foundation

מכון עזראלי להעצמה חינוכית

העצמה חברתית באמצעות:

O.D.T

"לעשות את..."

<p>שהמדריך יסייע לנו לראות דברים מנקודת מבט אחרת</p>	<p>שהמדריך יהיה מעניין</p>	<p>שהמדריך לא ייכפה עלינו דברים</p>
<p>שהמדריך יהיה סבלני</p>	<p>שהמדריך יהיה חבר שלנו</p>	<p>שהמדריך יסמוך על הקבוצה</p>
<p>שהמדריך יתייעץ עם הקבוצה</p>	<p>שהמדריך יסייע לנו בתהליך קבלת החלטות</p>	<p>שהמדריך יתן דוגמה אישית</p>
<p>שהמדריך יגרום לנו לחייך</p>	<p>שהמדריך יתרום לנו מניסיון חייו</p>	<p>שהמדריך יעשיר את הידע שלנו</p>

<p>שתהיה לי סבלנות וסובלנות לאחרים</p>	<p>שיהיה לי אומץ להביע את דעתי</p>	<p>שאני אכיר חברים חדשים בקבוצה</p>
<p>שאמצא חבר/ה</p>	<p>שאוכל לתרום לקבוצה</p>	<p>שאשתלב יפה בקבוצה</p>
<p>שאהפוך לפעיל חברתי</p>	<p>שאלמד דברים חדשים ומעניינים</p>	<p>שהקבוצה לא תהיה בסדר העדיפויות האחרון שלי</p>

שנכבד זה את זה	שהקבוצה תהיה מגובשת	שיהיה לנו כיף ביחד
שנהפוך לקבוצה אמיתית	שתהיה לנו מוטיבציה לתרום לקבוצה	שנלמד לקחת אחריות על מעשינו
שנסמוך האחד על השני	שנלמד לכבד את המדריך כקבוצה	שנשתף פעולה יחד
שננצל את הזמן יחד לעשייה חברתית	שנשפיע ונתרום כקבוצה	שנהיה משמעותיים

<p>שיהיו פעילויות בנושאי אקטואליה</p>	<p>שלא יהיו רק דיבורים</p>	<p>שהפעילות תהיה עיונית</p>
<p>שלא יהיו פעילויות בכיתה</p>	<p>שהתוכנית תעשיר אותנו בנושאים חדשים</p>	<p>שיהיו פעילויות חוייתיות</p>
<p>שהתוכנית תעורר בנו מוטיבציה לפעול חברתית</p>	<p>שהתוכנית תעורר בנו מוטיבציה להישאר ולהשתתף</p>	<p>שהתוכנית תהיה חלק משמעותי עבורנו</p>

שלב ראשוני

אישי

אין כמוני

הדימוי העצמי מורכב משני גורמים: האחד הוא תגובה ודעה של האנשים איתם אנו באים במגע, והשני הוא מה שהאדם חושב על עצמו. בפעילות זו נלמד על דימוי עצמי חיובי ועל התגובות שהדימוי העצמי החיובי מוביל אליהן, התנהגות של בטחון עצמי.

ציוד נדרש

לוחות בינגו מחולקים ל-6
כרטיסיות של תכונות
כרטיסיות ריקות
פתקים ריקים שעליהם
נכתוב שמות להגרלה
עטים
דבק

תכנים ערכיים

- דימוי עצמי
- בטחון עצמי
- בניית זהות

מטרות

- לעזור לחניך לבנות זהות
- החניך יכיר את התכונות החיוביות שבו
- חיזוק ושיפור הדימוי העצמי של החניך

זמן פעילות

40 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יכין מראש את כל הציוד הנדרש על מנת שהפעילות תעבוד בצורה הטובה ביותר.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

כל אחד מהחניכים יקבל לוח. עליו לבחור מבין התכונות 5 תכונות טובות שלדעתו קיימות אצלו ולהדביק על הלוח. במידה וקיימת תכונה שלא כתובה מראש, יקח פתק ריק ויכתוב עליו.

שלב שני -

המדריך יערוך הגרלה, כל חניך יקח פתק עם שם ויהיה עליו לבחור תכונה טובה אשר מתאימה לדעתו לשם שיצא לו בהגרלה ולהסביר מדוע בחר בתכונה זו. על החניך יהיה להעביר את התכונה לאותו השם שיצא לו בהגרלה והחניך שמקבל מדביק את התכונה על לוח הבינגו.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

גיבוש הדימוי העצמי הוא תהליך שמתרחש כל החיים ובמיוחד בגיל חטיבת הביניים, כאשר החניך מקבל תגובות חיוביות מהסביבה, עידוד ותמיכה וכאשר הוא רואה את הכוחות החיוביים שלו, מתגבש אצלו דימוי עצמי חיובי

- האם אני מזדהה לחלוטין עם התכונות שבחרתי
- האם אני מסכים עם התכונה שבחרו בעבורי
- האם הייתי משנה משהו מתכונות חיוביות אלו
- האם אנחנו יכולים להתקיים רק מתכונות חיוביות

נספח לפעילות

לוח בינגו + כרטיסיות תכונות

		אין צורך...

אין צורך...

מקובל על כולם	מכבד את הזולת	יודע לקבל החלטות	משקיען	מלהיב	מנומס
מסודר	יודע להקשיב	מהווה דוגמה	בעל ערכים	יפה תואר	חכם
בעל אמו שכנוע	אשרן פשרן	וותרן	בעל חוש הומור	שאפתן	מאורגן
נדיב	טוב לב	חברותי	בעל בטחון	אחראי	חרוץ

עוזר	נחמד	סמכותי	מלא בשמחת חיים	מתייחס בכבוד	מתנדב
לחברו	בעל דמיון	בעל כשר התמדה	מנהיג	ספורטאי	זריז
מיישב חילוקי דעות	מדרבן ומניע	חייכן	חושב מרח	בעל מטרות ועקרונות	בעל כשר שכנוע
יחברתי	משכיל	משקיען	ייסודי	רציני	מאיר פנים

שלב ראשוני

אישי - זהות

הכוחות שבי

בפעילות זו נחשוף את הילדים לשפה חדשה, שפה שבה המושגים המדוברים מתייחסים לכוחות, איכויות ויכולות הקיימים בכל אחד.

ציוד נדרש

בקבוק פלסטיק קטן
כרטיסי שאלות
סוכריות קטנות
(עדשים/גלי)

תכנים ערכיים

- זהות אישית
- יכולות אישיות
- כוחות פנימיים

מטרות

- החניכים ישתפו את חברי הקבוצה בחוויות האישיות מחייהם
- החניכים יספרו על תחושות ומשאלות לקראת השנה החדשה

זמן פעילות

40 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יצור אווירה נעימה בחדר הפעילות על מנת שהחניכים ירגישו בנוח לשתף את חוויותיהם. האווירה צריכה להיות אינטימית.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

יושבים במעגל על הרצפה, במרכז המעגל מונח הבקבוק שבתוכו הסוכריות ולידו ערימת השאלות.

שלב שני -

כל חניך בתורו מסובב את הבקבוק כמו ב"אמת/חובה". כאשר הבקבוק נעצר, החניך שפית הבקבוק מופנה אליו, לוקח פתק שאלה. החניך מקריא את השאלה ועונה בעזרת הכוונה ועידוד של המדריך בפרטים נוספים הקשורים בתשובתו. בתום התשובה, החניך מקבל סוכרייה מהבקבוק.

דגשים נוספים:

במידה וחניך לא יודע לענות על שאלה אפשר לתת לו לשלוף כרטיס אחר, העיקר שיהיה שותף.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- האם הרגשתי בנוח לענות על השאלה שנשאלתי
- האם מתוך הפעילות גיליתי משהו חדש על עצמי / על החברים שלי בקבוצה
- האם השאיפות והמשאלות שלי השתנו בעקבות הפעילות

נספח לפעילות

שאלות לדוג'

 קרן אזריאלי
 ישראל (ע"ר)
 The Azrieli Foundation
 מכון אזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

מקום בבית הספר שאתה הכי אוהב לבלות בו	מסיבת יום הולדת שהכי זכורה לך, למה	חוג שאליו תרצה להצטרף השנה
מאכל הכי אוהב	מה אתה אוהב לעשות בשעות הפנאי	איזה מאכל חדש היית רוצה לנסות
מה המתנה הכי מרגשת שקיבלת ליום ההולדת	איזה מקצוע אתה הכי אוהב ללמוד	מאיזה פעילות אתה הכי נהנה
מה היית רוצה לאחל לחבריך לקבוצה	באיזה מקצוע בבית הספר אתה הכי חלש	איזה תחום ספורט הכי אוהב עליך
איזה מורה אתה זוכר לטובה	ספר על חוויה מצחיקה שהייתה לך	ספר על חוויה כיפית שעברת בחופש הגדול
מה אתה מאחל למשפחתך לקראת השנה החדשה	מה הכי עזר לך להתאקלם בימים הראשונים בבי"ס	כמה זמן אתה מבלה עם חברים במהלך היום
ספר על קושי ועל ההתמודדות איתו	מה מעודד אותך	כמה אחים ואחיות יש לך

שלב ראשוני

אישי - זהות

אני תמיד נשאר אני

החניכים יכירו תכונות שונות הנמצאות אצלם ואצל אחרים וילמדו לקבל את עצמם כמו שהם ואת האחרים בסביבתם.

ציוד נדרש

פתקים
עטים
קופסה אטומה
סיפור "עץ האורן" +
שאלות
מראות עם הקדשה

תכנים ערכיים

- זהות אישית
- קבלת האחר
- קבלת העצמי

מטרות

- החניכים ימצאו בכל אחד מהם את הטוב והמיוחד
- החניכים ילמדו להיות שמחים בחלקם
- חיזוק הדימוי העצמי והבטחון העצמי

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יסדר את החניכים במעגל ויתחיל את הפעילות עם סיפור עץ האורן המחולק לחלקים

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

המדריך יבחר 2 חניכים כל פעם שיציגו חלק מהסיפור. לאחר כל חלק יתנהל דיון קצר על אופיו של החלק.

שלב שני -

כל חניך מקבל ארבעה פתקים, כאשר עליו לכתוב 2 תכונות טובות בו (2 תכונות רעות) (יכול להיות גם מראה חיצוני). מערבבים את כל הפתקים בקופסה אחת ועל כל חניך לקחת 4 פתקים.

שלב שלישי -

לכל חניך אפשרות להחליף 2 תכונות בלבד עם חברי הקבוצה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- כיצד הרגשתם כאשר התבקשתם לכתוב תכונות על עצמכם
- אילו תכונות היה קל יותר לכתוב- טובות/רעות
- מדוע בחרתם דווקא בתכונות אלו
- מה היו הקשיים במשא ומתן להחלפת התכונות שלא רציתם
- מדוע החלפתם? כי חשקתם באחר? או כי לא הסכמת עם התכונות שיצאו לך
- האם ישנם חניכים להם תכונות זהות
- האם קורה לי גם במציאות שאני רוצה מה שיש לאחרים (להשליך למותגים, לגיל ההתבגרות..)
- כמה פעמים בחיי היום יום אני עורך השוואות ביני לבין אחרים

נספח לפעילות

סיפור עץ האורן:

חלק א'

בדרך לירושלים, כשהדרך מטפסת לה בהר, בתוך חורשת האורנים, ליד עצי השקד הסגולים, עומד לו עץ אורן, גדול והדור, ועליו אני רוצה לספר לכם סיפור.

לפני הרבה הרבה שנים, כשאותו עץ אורן היה עוד צעיר וקטן, מספרים שבמערה שעל צלע ההר, גר לו גמד, שומר היער.

והנה, לילה אחד שמע הגמד עץ בוכה.

התרוצץ הגמד בין העצים עד שהגיע לאורן שלנו.

הוא היה אז קטן קטן.

והיו לו מחטים.

"למה תבכה אורן חמוד?" שאל אותו הגמד.

"לכל העצים יש עלים חלקים ורכים ורק לי עלים דוקרים. גמד נחמד, עשה שיהיו לי עלים אחרים".

"ואילו עלים תרצה?" שאל הגמד.

"אני רוצה עלים מזכוכית, שיהיו יפים ונוצצים" אמר האורן הקטן.

חלק ב'

בבוקר היה האורן מכוסה כולו בעליי זכוכית, קרני השמש האירו אותו, והוא היה העץ הכי יפה בדרך לירושלים.

אבל בערב התחילה לנשב רוח חזקה, ובלילה הייתה סערה.

חלק ג'

עלי הזכוכית של עץ האורן התנפצו לרסיסים, והוא נשאר בלי אף עלה, ערום לגמרי והיה לו קר קר.

הוא כל כך בכה, עד שהגמד שמע אותו בקצה השני של ההר.

חלק ד'

בא אליו הגמד מיד.

"לא נשאר לי עלה אחד", אמר האורן.

"באילו עלים תבחר עכשיו?", שאל הגמד.

"עלים ירוקים ורכים, כמו לכל העצים הירקרקים".

חלק ה'

בבוקר קם האורן הצעיר, והיה מכוסה בעלים, עגולים ירקרקים ורכים.

הוא מאוד שמח וחיך אל הרקפות שהסתתרו בין הסלעים.

חלק ו'

שלוש עזים טיילו להן בער, הן ראו את האורן ואת העלים הירקרקים, זקפו את ראשיהן, הוציאו את הלשון ואכלו לו את כל העלים.

האורן היה כל כך עצוב, שהוא אפילו לא בכה, אבל הגמד ראה הכל, כי גמדים רואים הכל.

הוא בא לעץ האורן וליטף את ענפיו העירומים.

"גמד נחמד", אמר האורן, "אנא החזר לי את מחטי הדוקרניות, הרוח לא תשבור אותן, והעזים לא ילחכו אותן".

חלק ז'

כיסה הגמד את האורן במחטים דקות, דוקרות וירוקות.

זה היה מזמן, כשהאורן היה עוד קטן.

היום הוא אורן גדול, ובין מחטיו מסתתרים אצטרובלים.

ואם עולים לירושלים, אפשר לעצור בצידי הדרך, לקחת שמיכה וסל עם כריך ושתייה, לשכב מתחת לעץ האורן ולהנות מהצל ומהריח הנעים, לחפש צנוברים בתוף האצטרובלים ולעשות שרשרת ארוכה ארוכה ממחטים.

שאלות לדיון לאחר הקראת כל חלק בסיפור:

חלק א' – מה חשב העץ בתחילה , מדוע לא היה מרוצה

חלק ב' – מה חשב הגמד על העץ כשדיבר איתו

חלק ג' – מה חשב העץ כשהבין שעלי הזכוכית התנפצו לרסיסים

חלק ד' – איך העץ מרגיש כשהוא כמו כולם. האם לדעתכם היה מרוצה

חלק ה' – מדוע העץ מרוצה מעצמו דווקא עכשיו

חלק ו' – על אף שהיה מרוצה ביקש לחזור לעליו, מדוע?

חלק ז' – בסופו של דבר העץ השלים עם עצמו, האם לדעתכם השלמה עם עצמי קורית במהלך החיים .

שלב קבוצתי

גיבוש הקבוצה

תחרותיות או שיתוף פעולה?

החניכים יתמודדו עם משימה הדורשת שיתוף פעולה בין תתי קבוצות בקבוצה הגדולה. הפעילות מתאימה לשלב מתקדם ולא ראשוני, אחרי בניית קבוצה ראשונית.

ציוד נדרש

דגלים בצבעים כחול, אדום, צהוב לכל קבוצה. כסף לכל קבוצה. לוח תוצאות עם כל האופציות האפשריות. (ראה נספח)

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- אסטרטגיה, תכנון וגיבוש
- מנהיגות
- אחריות קבוצתית

מטרות

- התלמיד יפתח את כישורי החשיבה והאסטרטגיה שבו
- התלמיד יבחן התנהגויות בעת תחרות בין קבוצות.
- התלמיד ישווה התנהגויות של שיתוף פעולה מול התנהגויות של תחרותיות.

זמן פעילות

40-50 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

מחלקים את הקבוצה ל- 3 צוותים. כל צוות מקבל 3 דגלים בצבעים שונים: אדום, כחול וצהוב ו- 1000 שקלים. על הלוח תולים את לוח האופציות וטבלת ניקוד לפי קבוצות.

הנחיות לקבוצה:

מטרת המשחק: "להרוויח כסף רב ככל האפשר". כל צוות צריך להחליט איזה דגל הוא מרים עם הנתן האות: כחול, צהוב, אדום והוא יזכה או ישלם על פי לוח התוצאות. משחקים שישה סבבים. מבקשים מכל צוות לשלוח חניך אחד ל"שיחת ועידה" של שלושת הקבוצות. השיחה יכולה להיות מחוץ לחדר רק בין שלושתם או בתוך הכיתה- שיחה פתוחה בין כולם. 5 דקות לניהול השיחה. כך או כך ניתן להגיע להסכמים משותפים של כלל הצוותים ואנו לא נתערב בשיחה. חוזרים לשחק במשחק במשך שישה סבבים נוספים. גם אם הגיעו להסכם ולא עמדו בו אנחנו לא נתערב.

דגשים נוספים:

- לשים לב שכל חברי הקבוצות משתתפים ולא רק מישהו אחד בכל קבוצה מחליט.
- לא לתת יותר מידי זמן לבחור איזה צבע להרים.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

 Azrieli Foundation
 קרן אזריאלי
 ישראל (ע"ר)

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- כמה כסף הרוויחו?
- האם הצלחתם במשימה שניתנה לכם?
- מה הייתה מטרת המשחק? כיצד הגדרנו את המשימה בו?
- מדוע בכל זאת השתלטה תחרות על המשחק?
- אילו יתרונות יש בתחרות?
- אילו חסרונות יש לתחרות בקבוצה?
- מה היתרון בשיתוף פעולה?
- באילו סיטואציות בחיי היום יום אנו צריכים להתפשר ולבוא לקראת צד אחר, כך שכולם מרוויחים? (בית, בית ספר, חברים)
- מדוע כדאי לנו לעיתים לשתף פעולה אפילו אם נראה לנו שנפסיד מכך?

נספח לפעילות

לוח תוצאות

50 צהוב	50 צהוב	50 צהוב
120 אדום	(- 20) צהוב	(- 20) צהוב
20 כחול	(- 20) צהוב	(- 20) צהוב
(- 50) אדום	(- 50) אדום	(- 50) אדום
(- 20) כחול	20 אדום	20 אדום
(- 20) צהוב	20 אדום	20 אדום
10 כחול	10 כחול	10 כחול
40 אדום	(-10) כחול	(-10) כחול
20 צהוב	(-10) כחול	(-10) כחול
10 צהוב	(- 20) אדום	50 כחול

**שלב קבוצתי
אחריות קבוצתית/
קבלת החלטות**

מרבד הקסמים

על הקבוצה להפוך שטיח מצד אחד לצד שני, כאשר כולם נמצאים עליו במשך כל הזמן.
ניתן לבצע פעילות זו כפעילות גיבוש או להעלות רמת קושי ולבצע בשלב מתקדם יותר.

ציוד נדרש

שטיח (ניתן גם לגזור מאל-בד חתיכה גדולה שתשמש כשטיח)

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- מנהיגות
- ולקיחת יוזמה
- קבלת החלטות
- תקשורת בין-אינטיה

מטרות

- התלמיד ישתף פעולה עם חבריו לקבוצה.
- התלמיד יתנסה בלקיחת אחריות, במנהיגות ובהובלה קבוצתית.
- התלמיד יתמודד עם קשיים בעבודת צוות.

זמן פעילות

20-30 דק'

דגשים בטיחותיים

אם מחליטים להרים חלק מהמשתתפים, יש להיזהר מעומס על הגב.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

כל חברי הקבוצה עומדים יחדיו על השטיח.

הנחיות לקבוצה:

"אתם מעופפים על גבי שטיח מעופף כדי להציל את... זו הדרך היחידה להגיע אליו/אליה. כדי שהשטיח יוכל להמשיך לעוף עליכם להחליף צד ולהפוך אותו מבלי לרדת ממנו. אם מישהו מחברי הקבוצה ייפול, יהיה עליכם להתחיל את המשימה מהתחלה."

דגשים נוספים:

- אפשר לבצע את המשימה כתחרות בין שתי קבוצות.
- אפשר להגביל את הקבוצה בזמן קצוב מראש.
- יש לשים לב להתנהלות הקבוצה: לא לתת לתלמיד אחד להשתלט על הקבוצה אלא לעזור בחלוקת האחריות בין כל חברי הקבוצה.
- אפשר להעלות את רמת הקושי של המשימה (כיסוי העיניים של חלק מחברי הקבוצה, הגבלה שרק אחד מדבר ועוד).

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- איך הרגשתם במהלך ביצוע המשימה?
- באילו קשיים נתקלתם? ממה לפי דעתכם נובעים קשיים אלו?
- מה הקושי במשימה הדורשת שיתוף פעולה ועבודה של כל חברי הצוות?
- האם היה מי שהוביל את הקבוצה והנהיג אותה? האם היה חשוב שיהיה אחד כזה? מדוע?
- מה למדתם מהמשימה הזו לחיים?
- באילו סיטואציות נוספות בחיים עליכם לשתף פעולה? (עם חברים, מורים, הורים...)
- מדוע חשוב לדעת לשתף פעולה האחד עם השני? מה יקרה אם לא נשתף פעולה?

נספח לפעילות

"כל אחד מאיתנו הוא חלק בעולם, חלק מתוך פאזל יפה ומושלם.

אחד קטנטן וצבעוני והאחר רחב אך חד גוני.

אחד בולט מעל כולם, אחד נחבא, קצת נעלם,

אך כולם ביחד משלימים לדבר נהדר,

משתלב, מתאים, מחובר.

היחד זה הדבר הטוב ביותר."

שלב קבוצתי

שיתוף פעולה

יחד זה כוח!

בכדי שפעילות זו תצליח על החניכים לשתף פעולה באופן מוחלט בינם לבין חבריהם.

ציוד נדרש

חבל מספיק ארוך

דשא

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- הקשבה
- אמון הדדי

מטרות

- התלמידים ישתפו ביניהם פעולה.
- התלמידים יקשיבו אחד לשני על מנת להצליח במשימה.
- מטרת הפעילות ליצור אמון הדדי בין חברי הקבוצה.

זמן פעילות

15 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הנחיות לקבוצה:

- יש לפעילות שתי גרסאות:
1. על הקבוצה לבחור מתנדב ולהרים את החבל שמונח על הרצפה. על כל חניך לאחוז את החבל בשתי ידיים. מרגע מתן האות על החניכים לייצר מעגל עם החבל. על כל הקבוצה ללכת לאחור עד שהחבל יהיה מתוח לגמרי ובטוח לטיפוס. על המתנדב שבחוץ לטפס בהירות על החבל ולהיתמך בהליכה עליו בכתפיהם של חבריו לקבוצה ולבצע הליכה שלמה על החבל.
 2. על הקבוצה להרים את החבל מעל הראש. עם שריקת המדריך על הקבוצה להוריד את החבל יחד לקו המותניים ולמתוח אותו ככל האפשר.
- ברגע שהחבל מתוח מספיק, על הקבוצה להוריד את החבל ביחד עם הגוף מבלי ליפול עד לכדי ישיבה על הארץ כשהחבל נשאר מתוח.

• דגשים נוספים:

- ניתן לבחור ילד שיפריע למשימה ולראות כיצד הקבוצה מתמודדת עם ההפרעה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- האם היה משהו שהפריע לביצוע המשימה?
- מדוע היה חשוב שכל חברי הקבוצה יקשיבו אחד לשני?
- האם מישהו לקח על עצמו את המנהיגות והנחה את שאר הקבוצה?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי

אחריות קבוצתית

סנדלי צוות

על התלמידים לעבור מצד אחד לצד שני בעזרת סנדלי צוות (=סנדלי עץ). הפעילות מתאימה לכל שלב בשנה. יש להתאים את ההוראות והדרישות לשלב בו נמצאת הקבוצה.

ציוד נדרש

זוג מגלשיים (סנדלי עץ) לכל 8 משתתפים. חבלים לקשירת הרגליים (אפשר גם להוסיף חבלים ארוכים להכנסת הידיים במידת הצורך) כיסוי עיניים

תכנים ערכיים

- אמון הדדי
- שיתוף פעולה
- התמודדות עם ניצחון והפסד
- חשיבה יצירתית

מטרות

- התלמיד יפתח מנהיגות ואחריות קבוצתית.
- התלמיד ילמד לשתף פעולה עם חבריו למען השגת מטרה משותפת.

זמן פעילות

30-45 ד'

דגשים בטיחותיים

יש לדאוג שהשטח יהיה נקי ממכשולים. יש לוודא שהתלמידים קושרים היטב את החבלים והם לא רופפים.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לחלק את התלמידים לקבוצות. כל קבוצה (עד 8 משתתפים) מקבלת זוג מגלשיים. על חברי הקבוצה להכניס כל רגל לסנדל אחד, לקשור אותו היטב ולהחזיק בכתפי החבר שלפניהם. יש לסמן קו התחלה וקו סיום על השטח. אפשר בהתחלה לבצע את התרגיל ללא כיסוי עיניים ולאחר מכן לכסות את עיני כל המשתתפים חוץ מהמוביל. שימו לב, לאחר שהקבוצה מגיעה לקו הסיום עליה להסתובב ולחזור חזרה.

הנחיות לקבוצה:

"עליכם להגיע לקו הסיום ולחזור בחזרה לקו ההתחלה כאשר רגליכם קשורות לסנדלי העץ. שימו לב, אסור לכם להוציא את הרגליים מהסנדלים. עליכם להישאר בטור ישר. כל חברי הקבוצה צריכים להיות שותפים למשימה אחרת הקבוצה תיפסל."

דגשים נוספים:

- אפשר לבצע את המשימה ללא תחרות (תלוי במספר המשתתפים) ואז להוסיף את מרכיב הזמן ולהגביל את המשתתפים בזמן ביצוע.
- אם עיני המשתתפים מכוסות אפשר להחליף בכל פעם בין מנהיגי הקבוצה, כך שכל אחד יוכל להתנסות בחוויית ההובלה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- איך הרגשתם בפעילות?
- איזה חלק במשימה היה קשה וכיצד התמודדתם איתו?
- האם צריך מנהיג לקבוצה? מדוע? מה תפקידו?
- האם עבודת צוות היא דבר חשוב בקבוצה? איפה עוד זה חשוב בחיים? (בכיתה, בבית, מדוע? (, מה קורה כאשר אין עבודת צוות בבית או בין חברים וכו'?
- מה למדתם מהמשימה ולקחתם לחיים?
- מדוע חשוב לפתח אמון בצוות?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי

אחריות קבוצתית

רשת העכביש

התלמידים יעברו מצד אחד של הרשת לצד השני על ידי שיתוף פעולה בין חברי הקבוצה. הפעילות מתאימה לשלב בו חברי הקבוצה כבר מכירים אחד את השני ויכולים לעבוד יחד.

ציוד נדרש

חבל סיזל
שני עצים קרובים

תכנים ערכיים

- * הצלחה של הפרטים
- * כהצלחה של הקבוצה ולהפך
- * שיתוף פעולה
- * אמון
- * תלות הדדית

מטרות

- התלמיד ילמד לעבוד בצוות.
- התלמיד ילמד לסמוך על חבריו לקבוצה.
- התלמיד יפתח כישורי חשיבה ואסטרטגיה

זמן פעילות

20-30 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

רשת המורכבת מחבלים היוצרים שלושה גבהים של חלונות. החבל הראשון בגובה חצי הירך (של המשתתפים), וגובה כל חלון 30-40 ס"מ. החלון העליון אמור להתחיל בערך בגובה הכתפיים של המשתתפים.

הנחיות לקבוצה:

"לפניכם רשת עכביש, עליה שולט עכביש ענק קטלני. המטרה: לעבור דרך הרשת אל הצד השני, בזמן הקצר ביותר."

כללים:

- אין לגעת ברשת. כל נגיעה היא קטלנית, והנוגע חוזר לאחור.
- יש לעבור דרך חורי הרשת, אולם דרך כל חור ברשת יכול לעבור משתתף אחד בלבד.
- יש להרים את המשתתפים בצורה מאוזנת – ראש קדימה, פנים כלפי מעלה.

דגשים נוספים:

בטיחות!

אפשר להוסיף אלמנט של זמן, למדוד כמה זמן לוקח להם להעביר את כל חברי הקבוצה לצד השני ולנסות לעשות את זה בזמן הקצר ביותר.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

Azrieli Foundation
 קרן עזריאלי
 ישראל ועירי
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- איך הרגשתם במשימה?
- מה היה המאפיין החשוב ביותר בעבודה של הקבוצה בתרגיל?
- מהי עבודת צוות?
- מדוע עבודת צוות הינה חשובה בתוך קבוצה?
- באילו מקומות בחייכם אתם חושבים שתיתקלו בנושא של עבודת צוות?
- האם היה מנהיג?
- האם צריך מנהיג בקבוצה? מדוע? מה תפקידו?
- מה כל אחד מחברי הקבוצה צריך לעשות על מנת שכולם ישתפו פעולה וירצו בצלחת הקבוצה?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי

אחריות קבוצתית

זהירות שביר

התלמידים יקבלו ביצה ויצטרכו לבנות דגם שישמור עליה כשתיפול. אפשר להשתמש בפעילות גם כאשר חברי הצוות עדיין לא מכירים אחד את השני וגם כאשר הקבוצה מגובשת. יש לשים לב לעיבוד הרלוונטי לשלב בו בוחרים לבצע את הפעילות.

ציוד נדרש

ביצה לכל 3-4 תלמידים קשים דבק סלוטייפ חומרים נוספים לבניית המתקן

תכנים ערכיים

- אחריות קבוצתית
- עבודת צוות ושיתוף פעולה
- חשיבה יצירתית
- תרבות דיון ודיבור

מטרות

- התלמיד ילמד לעבוד בצוות.
- התלמיד יעלה את הביטחון העצמי שלו.
- התלמיד יפתח תחושת מסוגלות ומנהיגות.
- התלמיד ינצל את המשאבים שעומדים בפניו.

זמן פעילות

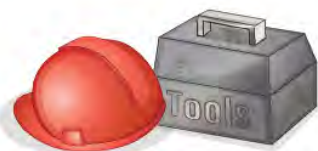
30-45 ד'

דגשים בטיחותיים

יש לאחוז את הסנאדה בשתי ידיים ולשים לב שהחניכים לא מעלים/ מורידים את הסנאדה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לחלק את הקבוצה לקבוצות קטנות של 4-5 משתתפים. לכל קבוצה יש לתת ביצה, 20 קשים ומטר של נייר דבק, דף לתיעוד ביצוע המשימה וכלי כתיבה. בנוסף אפשר להציע עוד חומרים שיכולים לסייע לבניית המתקן, הכול תלוי בתקציב העומד לרשות המדריך. כל קבוצה צריכה להכין מתקן שיגן על הביצה מפני שבירה. לאחר הזמן הקצוב מכנסים את כולם במעגל. יש להניח במרכז על הרצפה שקיות זבל למקרה שהביצים ישברו. זורקים לאוויר את הביצים. מתקן שהגן על הביצה והיא לא נשברה מנצח.

הנחיות לקבוצה:

"שימו לב, עליכם לבנות מתקן להגנה על הביצה שקיבלתם עם החומרים שלפניכם. בעוד כרבע שעה יעמוד נציג אחד מכל קבוצה במרכז המעגל ויזרוק את הביצה מגובה הכתף שלו. על הביצה להישאר שלמה. קבוצה שעבדה בשיתוף פעולה והביצה לא נשברה היא המנצחת."

חשוב להבהיר לתלמידים שבכל קבוצה יהיה תלמיד שיתעד את קבלת ההחלטות ואת שיתוף הפעולה בקבוצה.

דגשים נוספים:

- לפני שזורקים את הביצה חשוב שהנציג של כל קבוצה יתאר את המהלך שעמד מאחורי הקמת הדגם

עיבוד רעיונות

- מה הייתה הרגשתכם במהלך הפעילות?
- מה הייתה שיטת העבודה? האם כולם הסכימו על שיטת העבודה?
- האם ניתנה אפשרות לכולם לומר את דעתם? האם כולם השתמשו בזכות זו?
- איך התנהל הדיון (אם בכלל) במהלך ביצוע המשימה?
- מהו הדבר המרכזי אותו אתם לוקחים כיחידים לקבוצה להמשך פעילותכם המשותפת?
- האם היה מישור שלקח יותר אחריות או תכנן את המתקן והנחה את האחרים?
- האם כדאי לתכנן תחילה ואז לבנות או שכדאי להתחיל מיד בבנייה?
- האם עמדתם במשימה (הביצה לא נשברה?) או לא? מדוע?
- מדוע יש כמה חברים בכל קבוצה ולא עובדים כיחידים? מה היתרון של קבוצה על פני היחיד?
- האם בחיי היום יום אתם נעזרים בחברים או משפחה וכו' על מנת להצליח במשימות הניתנות לכם? שיעורי בית, עבודות וכו'? מדוע?

נספח לפעילות

ציוד נדרש

30-32 אבני דומינו על
בריסטולים במקום
מספרים מושגים
הקשורים לנושא בני
מצוות

תכנים ערכיים

- זהות
- בגרות

מטרות

- העשרה במושגים הקשורים
ביהדות
- העשרה בזהות של עם ישראל

זמן פעילות

50 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך ידאג לכיתה גדולה על מנת שיוכלו לשחק דומינו על הרצפה.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

כל חניך יקבל 2 אבני דומינו. החניך הראשון שיפתח את המשחק הוא המשתתף בעל הקלף ששני צדדיו עוסקים באותו הנושא. על החניך היושב מימינו להניח את הקלף הראשון שלו לצד הימני / השמאלי של הקלף הראשון, רק במידה ומופיע מושג באותו הנושא. במידה ולחניך אין מושג באותו הנושא, עוברים לחניך הבא. המנצח הוא החניך שמסיים את כל האבנים שברשותו.

שלב שני -

מתכנסים למליאה, המדריך עובר על כל המושגים מתוך אבני הדומינו ומבקש מהחניכים להעלות דוגמאות מחיי היומיום, אשר קשורות במושגים השונים.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- מה אני לוקח מהפעילות לחיי
- האם הנושאים המדוברים מוכרים לי. ואם כן מהיכן
- מה המשמעות של גיל מצווה ואיך זה מתחבר אליי

נספח לפעילות

רשימת הנושאים: מצוות בין אדם לחברו

אירועים בחיי העם

ארצות מוצא

נשות ישראל

גדולי ישראל

גמילות חסדים
בין חול

57

כיבוד הורים
ומורים

58

איסור לשון
הרע

צדקה
עזרה לזולת

59

הדרת פני אל תלבין
זקן

60

פני חבר

פועל המכירה
ור גלעד
ליט

61

וצאת מצרים
הקמת המדינה

62

שואה
מלחמת יום
כיפור

63

קבלת לוחות
הברית
התנתקות

64

ררמ יחחק

69

יעקב דוד

70

שלמה הרצל

71

משה רבנו בן גוריון

72

לי מרדכי

65

אתיופיג ליב

66

תימון מיני

67

איראן רוסיה

68

אגה רחל

73

רבקה שרה

74

גולדה יעל ארד

75

חנה סנש אנה פרנק

76

שלב אישי
 זהות וגיל מצווה

חידון בני מצווה

רענן הידע וחזרה על נושאים רלוונטיים לגיל זה

ציוד נדרש

לוח משחק
 כרטיסי כיסוי
 דף מרכז למדריך
 עזרים לחידות
 חפצים למשימות –
 נרות * 13 + גפרורים

תכנים ערכיים

- זהות
- בגרות

מטרות

- חזרה על הקשר בין החניך לגיל המצווה
- העמקה עם נושאים רלוונטיים לגיל מצווה
- חווית למידה בסגנון אחר

זמן פעילות

50 דק'

דגשים בטיחותיים

יש להיזהר עם משימת הנרות

ארגז הכלים של המדריך החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך ידאג לכל הציוד לפני הפעילות בכדי להימנע מתקלות. בנוסף, יכין את המשימות הנדרשות לחידון.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון –

המדריך יחלק את הקבוצה ל-2/3. המדריך ייתן זמן לכל קבוצה לבחור שם אשר יתאים לנושא החידון "בני מצווה".

שלב שני –

בהכנות המוקדמות יכין המדריך לוח ניקוד מחולק לתורים בין 2/3 לפי מספר הקבוצות. כל קבוצה בתורה תבחר תת נושא שברצונה להישאל עליו. ילדי הקבוצה יבחרו את דרגת הקושי של השאלה, בין 5-20. לאחר שיבחרו את השאלה יוריד המדריך את הכיסוי ויחשוף אותה במידה והתשובה תהיה נכונה, יזכו החניכים במלוא הניקוד. במידה ולא ענו נכון או בכלל, השאלה עוברת לקבוצה הבאה. הקבוצה שתצבור את מירב הנקודות היא המנצחת.

עיבוד רעיונות

במהלך המשחק המדריך יבחר מושג אחד או שנים חשובים ועליהם ימקד את הדיבור בזמן העיבוד.

- כמה פעמים יצא לנו להיתקל בסיטואציות שעלו בתוך החידון בחיינו
- האם באחריותנו לשנות
- האם כל הנושאים שבחידון מתחברים אלינו באופן אישי

נספח לפעילות

כבוד בין אדם למקוםהיסטוריה של העםיהודי

מה שמו של היום המיוחד בו
הוקמה מדינת ישראל – יום

העצמאות

התקפה מסוכנת של מדינות ערב
הביאה אותנו ליצחון בתוך מספר ימים
מועטים – ששת הימים

ניצחון החלש על החזק בימי בית
המקדש – חנוכה

210 שנות עבודת בסופם
'צאנו לגלות – 'ציאת מצרים

כבוד בין אדם לחברו

5

10

15

20

היסטוריה של העםיהודי

מה שמו של היום המיוחד בו
הוקמה מדינת ישראל

התקפה מסוכנת של מדינות ערב
הביאה אותנו ליצחון בתוך מספר ימים
מועטים

ניצחון החלש על החזק בימי בית
המקדש

210 שנות עבודת בסופם
'צאנו לגלות

כבוד בין אדם לחברו

כל החברים שיחקו בחוץ ורק דני שכב
במיטה חולה. רוני בחר לעזור את
המשחק וללכת לדני. – ביקור חולים

בפינה של הרחוב יושב איש זקן לבוש
בגדים בלויים ושולח את ידו. עברת לידו
ונתת לו מטבע. – צדקה

אמא שלך חזרה עיפה מיום עבודה. אחיך
לא נתנו לה מנוחה. בחרת לקחת אותם
לגן המשחקים מתחת לבית כדי לאפשר
לה לנוח מעט. – כיבוד הורים

מיהרת מבית הספר הביתה, כשבמערב
החצויה פגשת קשישה עם סלים כבדים.
במקום לחצות את הכביש במהירות,
בחרת לעצור ולסייע לה. – והדרת פני זקן

כבוד בין אדם למקום

טילית ד"רים

הנחת תפילין

תפישת חלה

כבוד בין אדם לחברו

כל החברים שיחקו בחוץ ורק דני שכב
במיטה חולה. רוני בחר לעזור את
המשחק וללכת לדני.

בפינה של הרחוב יושב איש זקן לבוש
בגדים בלויים ושולח את ידו. עברת לידו
ונתת לו מטבע.

אמא שלך חזרה עיפה מיום עבודה. אחיך
לא נתנו לה מנוחה. בחרת לקחת אותם
לגן המשחקים מתחת לבית כדי לאפשר
לה לנוח מעט.

מיהרת מבית הספר הביתה, כשבמערב
החצויה פגשת קשישה עם סלים כבדים.
במקום לחצות את הכביש במהירות,
בחרת לעצור ולסייע לה.

כבוד בין אדם למקום

5

10

15

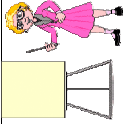

20

<u>משימות</u>
5
10
15
20

<u>משימות</u>
איזו חיה מסתתרת במילה בר בת מצווה - ברבור
עליכם לכבות 13 נרות בנשיפה אחת כשידיכם קשורות ועיניכם מכוסות
עליכם לפתור מצווה שקשורה בין אדם לחברו בגימטרייה בדקה אחת בלבד 880
עליכם להביא בתוך 5 דקות שלושה פריטים שקשורים לאירועי בר/בת מצווה

<u>משימות</u>
איזו חיה מסתתרת במילה בר בת מצווה
עליכם לכבות 13 נרות בנשיפה אחת כשידיכם קשורות ועיניכם מכוסות
עליכם לפתור מצווה שקשורה בין אדם לחברו בגימטרייה בדקה אחת בלבד "לכבוד חג הפורים קיבלת מחברך קערה ובה מלא ממתקים", מה המצווה, וכמה היא בגימטרייה
עליכם להביא בתוך 5 דקות שלושה פריטים שקשורים לאירועי בר/בת מצווה

<u>היסטוריה של העם היהודי</u>
5
10
15
20

<u>אחריות אישית</u>
 + בית
להוציא את.....

חורף לא הגיעו לאסיפת ההורים בבית הספר . המורה כעסה על כך מאוד וביקשה להיפגש איתם

<u>מתנות בר/בת מצווה</u>
5
10
15
20

<u>מתנות בר/בת מצווה</u>
מתנות לאצבע, לצואר ולאוזן - תכשיטים
חפצים קטנים שבהם משתמשים גם בבוקר וגם בערב - כלי רחצה
חפץ שנמצא כל הזמן בתנועה ומשמיע קול חרישי ללא הפסקה - שעון
ממנו אפשר לצאת להרפתקאות ולהפליג בדמיון ובחלומות. - פורים

<u>מתנות בר/בת מצווה</u>
מתנות לאצבע, לצואר ולאוזן
חפצים קטנים שבהם משתמשים גם בבוקר וגם בערב
חפץ שנמצא כל הזמן בתנועה ומשמיע קול חרישי ללא הפסקה
ממנו אפשר לצאת להרפתקאות ולהפליג בדמיון ובחלומות.

אחריות אישית

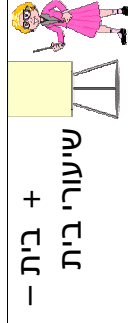
5

10

15

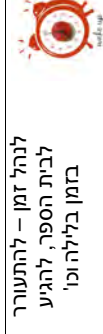
20

אחריות אישית

– בית +
שיעורי בית

להוציא את..... –
חיתת המחמד

לנהל זמן – להתעורר
לבית הספר, להגיע
בזמן בלילה וכו'

הורך לא הגיעו לאסיפת ההורים בבית
הספר . המורה כעסה על כך מאוד
וביקשה להיפגש איתם – אחריות להודיע
על מפגשים בבית הספר

שלב קבוצתי

משפחתי

המשפחה שלי

החניכים יזהו את השפעת המשפחה על עיצוב זהותם האישית

ציוד נדרש

דפים עגולים
דף קטגוריות צבעוני
סרט "יום בחייה של
בוני קונסלו"
צבעים

תכנים ערכיים

- פתיחות
- משפחה
- כבוד
- זהות
- הכרה בדפוסים
- משפחה שונים

מטרות

- החניכים יכירו בהשפעת המשפחה על בניית זהותו
- החניכים ישתפו על מקומו במעגל המשפחתי
- החניכים יציגו את כמות הזמן האמיתית אותה הוא מבלה עם בני משפחתו

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך ידאג לחדר נוח, בו יהיה ניתן להקרין את הסרט.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון –

כל חניך יקבל דף עגול עם דף הוראות וצבעים לפי הקטגוריות שעל הלוח. על כל חניך לחלק את הדף לפי הקטגוריות הקיימות ולפי הזמן האמיתי בו הוא מבלה בכל קטגוריה.

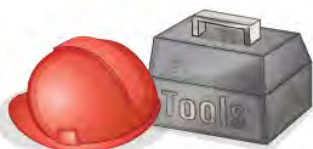
שלב שני –

בסיום הפעילות החניכים יתכנסו למליאה ויציגו כל אחד בתורו את עוגות ההשפעה שלהם. המדריך ינהל דיון סביב המקום של המשפחה בחיי החניך.

שלב שלישי –

המדריך יקרין את הסרט "יום בחייה של בוני קונסלו", שמספר את סיפורה של אמא לשישה ילדים שנולדה בלי ידיים. במהלך כל הסרט ינחה המדריך את החניכים לשים דגש על יחסה של אימה של בוני מיום הולדתה ועד רגעים אלה בחייה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- האם תוך כדי הפעילות על עוגת ההשפעה, הרגשתי צורך לשנות את זמן הבילוי עם בני משפחתי
- מה אני חושב על המקום של האמא של בוני, האם הוא חיזק אותה או החליש אותה כאם?
- האם אני יודע מה מקומי בבית והאם אני עושה כל מאמץ כדי למצוא את זהותי בתוך הבית.

נספח לפעילות

- קטגוריות לעוגה:
- זמן עם המשפחה – צהוב
 - זמן עם חברים – אדום
 - זמן עם עצמי – ירוק
 - זמן בפעילות/חוג – כחול
 - זמן בלקיחת מטלות בבית - כתום
 - זמן בית ספר – לבן

זמן בילוי עם.....

שטפאגא

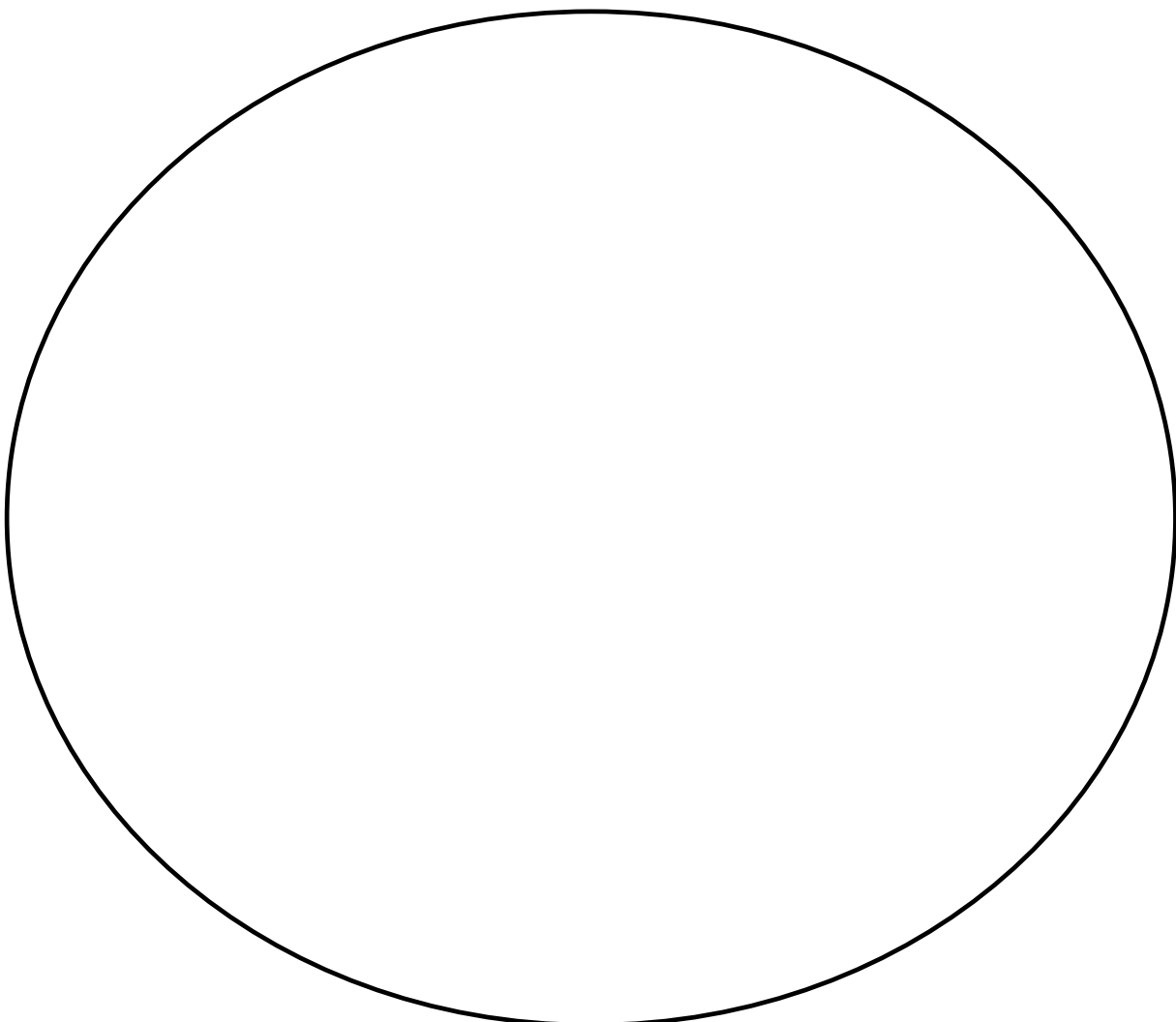
ס.ר.ד.ח

יאאז

מטלות בית

חוגים/קבוצות

בית הילד

שלב קבוצתי
ומשפחתי

אני ומשפחתי

שוני ודמיון ביחסים של כל חניך עם משפחתו

ציוד נדרש

דף פסיפס המורכב משישה חלקים שני צבעים דומיננטיים לכל חניך כרטיסיות עם דמויות משמעותיות (אמא, אבא, אח, סבא..)
שאלות

תכנים ערכיים

- משפחה
- קבלה

מטרות

- הדגשת הדומה והשוונה בחיים במשפחות שונות
- הדגמת שוני ודמיון בין הדמויות השונות בבית
- אפשרות להתבונן בחיי המשפחה מזווית אחרת

זמן פעילות

45 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יכין דפים מחולקים לשש מראש (A3) . בנוסף יכין את השאלות וכרטיסיות עם דמויות.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

המדריך יפתח בסבב בו כל חניך יספר למה קוראים לו בשמו. המדריך הוא הראשון שיספר.

שלב שני -

פסיפס משפחתי- כל חניך יקבל דף המחולק כמו פאזל לשישה חלקים. המדריך יחלק לכל חניך שני צבעים. החניך יקבל שלוש דמויות משמעותיות מתוך הכרטיסיות. שני הצבעים יסמלו שוני ודמיון. דוגמה: אם צורת הבילוי של החניך שונה משל אחי אני צובע את המשבצת בכחול. אם צורת הבילוי דומה המשבצת נצבעת באדום. את הפסיפס ירכיבו שש שאלות שעליהם יצטרכו החניכים לענות בהקשר לדמויות שנבחרו.

שלב שלישי -

החניכים יתכנסו במליאה עם תוצרי הפסיפס. המדריך יקיים דיון על הצבע השולט אצל כל חניך, על היחס בין הדמיון לשוני ועל משמעות הדבר.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- מדוע יש קווי דמיון רבים ביני ובין הסובבים אותי בביתי
- האם קיים שוני מהותי
- האם יש משהו שאני כחניך יכול לעשות כדי לשנות את נקודות אלו בביתי

Azrieli
The Foundation

קח עזריאלי
ישראל נערוך

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית

העצמה חברתית באמצעות:

O.D.T

“לעשות את...”

נספח לפעילות

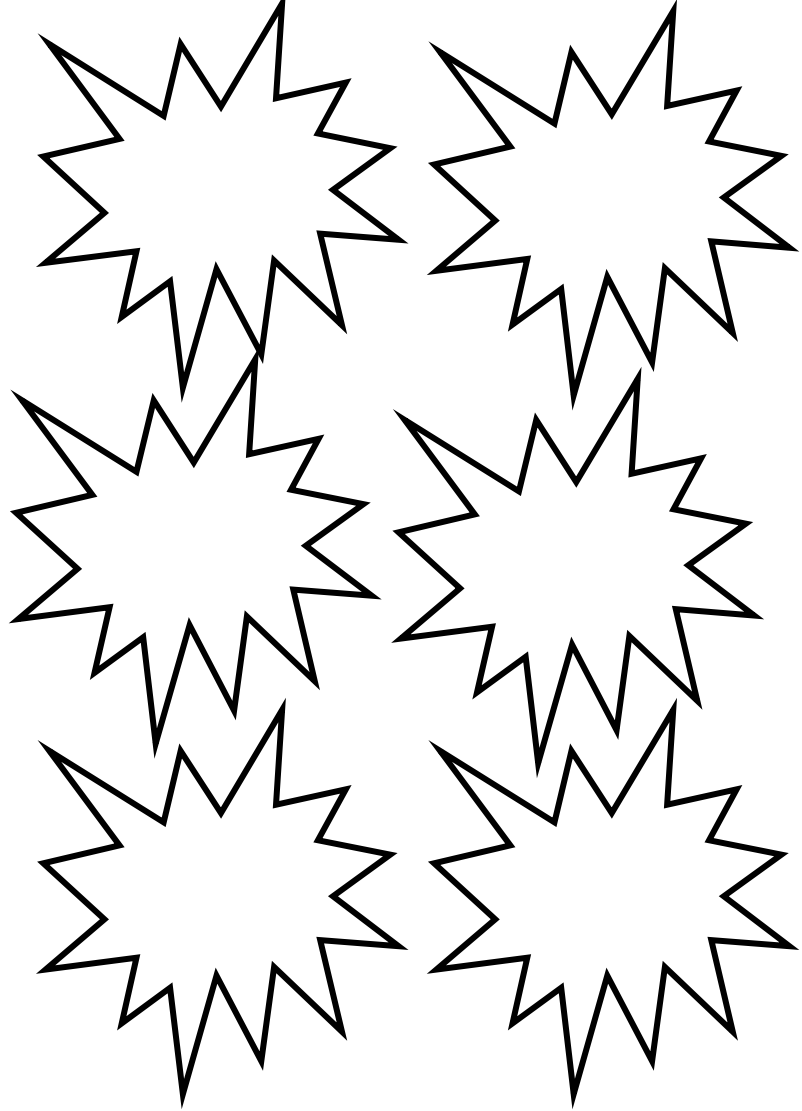

כרטיסיות דמויות

פסיפס

שאלות

אבא	אמא
סבא	סבתא
אח	בן דוד
אחות	כלב

שאלות לפסיפס:

1. צורת בילוי
2. תחביבים
3. עיסוק בשעות הבוקר
4. מאכלים אהובים
5. סדרות טלוויזיה אהובות
6. חלוקה במטלות הבית

דוד	אחיין
דודה	דודה
נכדה	נכד

שלב קבוצתי

קבלת האחר

אחרות

החניכים ילמדו בדרך של ביצוע משימות וצפייה באחרים על קבלת האחר ועל הקשיים בכל אחד ואחד

ציוד נדרש

- כפפות גומי קשיחות * 4 זוגות
- מחטים * 8
- תפוחים * 4
- חוט תפירה
- אלבד חתוך לרצועות * 6
- סיפור כיפה אדומה

תכנים ערכיים

- עבודת צוות
- שיתוף פעולה
- קבלת האחר
- אכפתיות
- סובלנות

מטרות

- החניכים יצרו הזדהות עם האחר מהם
- החניכים ילמדו לקבל את האחר
- המדריך יעלה את המודעות בקרב חניכיו על שונות

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

להיזהר עם התפוח שלא יחנקו

להיזהר עם המחט

ארגז הכלים של המדריך החברתי

68

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יערך לפני הפעילות בבניית תחנות למשימות השונות שיועברו בפעילות

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

ארבעה חניכים יקבלו תפוח לכל אחד ואת הסיפור "כיפה אדומה". על החניכים יהיה לספר את הסיפור לשאר חברי הקבוצה, כאשר התפוח נמצא בפיהם. המדריך יערוך בתום המשימה עיבוד בנושא של קושי וההתמודדות איתו.

שלב שני -

ארבעה חניכים אחרים יהיו קשורים גב אל גב, ידיים ורגליים. המשימה שלהם היא לנסות לבעוט לשער כדור. בסוף המשימה יהיה עיבוד בנושא של שיתוף פעולה ועבודת צוות, הקושי של ה"יחד".

שלב שלישי -

ארבעה חניכים אחרים מקבלים כפפות גומי, מחט וחוט. עליהם יהיה לנסות להכניס את החוט למחט בזמן הקצר ביותר, כאשר הידיים בתוך הכפפות.

עיבוד רעיונות

- איך הרגשתי בביצוע המשימה
- איך היה לצפות מהצד , האם אני חושב שהייתי מסוגל לבצע טוב יותר את המשימה
- במה התבטא הקושי
- איך המשימות קשורות לשונות ואחרות בחברה
- האם גיליתם סבלנות כלפי אנשים אחרים מכם
- המדריך יסביר או יקרא קטע על אנשים עם צרכים אחרים ועל ההתמודדות היומיומית שלהם עם הקשיים הקיימים

נספח לפעילות

סיפור כיפה אדומה

שלב קבוצתי

נתינה

הלב

נתינה הינה מערכי היסוד של החברה. חברה המכירה בערך זה הינה חברה שדואגת לערבות הדדית וללכידות.

ציוד נדרש

תיבת אוצר גדולה ומושקעת
 פתקי אוצר תמונות וסיטואציות מחיי יומיום בקהילה (הומלסים, קשישים, נכים...) עטים

תכנים ערכיים

- נתינה
- אכפתיות
- טוב לב

מטרות

- בחינת מצבים הלקוחים מחיי היום יום של החניכים ומזמנים נתינה
- העלאת המודעות לתרומה ונתינה

זמן פעילות

45 דק'

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

70

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יכין תיבת אוצר מושקעת ומושכת את העין, פתקי אוצר ריקים.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

המדריך יחלק לכל חניך פתק אוצר ועט

שלב שני -

המדריך יפרוס בפני החניכים תמונות ללא מילים שמדגימות מצבים שונים בחברה, שעליהם צריך להפעיל נתינה.

שלב שלישי -

על החניך יהיה להכניס לתיבת האוצר את הפתק שלו, כאשר הפתק יכיל דברים שהחניך ירצה לתת. (כגון: סליחה, אפשר לעזור? מילות עידוד, איורים כמו לב, מחיאות כפיים, צלשים וכו') כל אלה יכנסו לתיבת האוצר.

שלב רביעי -

במליאה החניכים יעלו את המצבים בהם הם היו רוצים להשפיע ולהעניק לסובבים אותם ויסבירו את הקשר לפתקים איתם מלאו את התיבה. על המדריך לכוון לכך שלעיתים הדברים שאנחנו רוצים להעניק ישפיעו אצל מי שזקוק לנתינה.

עיבוד רעיונות

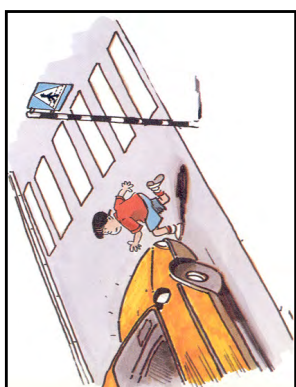
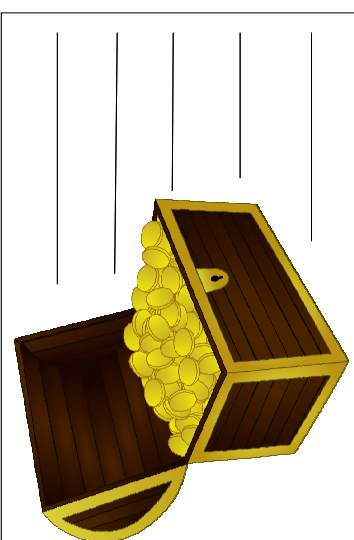
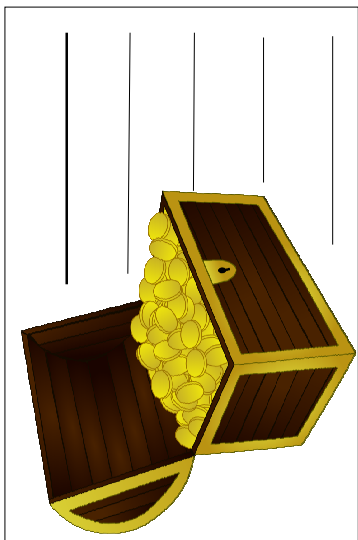
- האם מה שהכנסתי לתיבה יכול באמת לשרת את מי שזקוק לנתינה?
- האם יש משהו שאני יכול לעשות למען האחר, ולא רק לדבר על?
- האם הדברים שביכולתי לתת הינם פנימיים או חיצוניים?

נספח לפעילות

 קרן אזריאלי
 ישראל ועיר
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

שלב קבוצתי
נתינה וקהילה

נתינה

נתינה הינה מערכי היסוד של החברה . חברה המכירה בערך זה הינה חברה שדואגת לערבות הדדית וללכידות.

ציוד נדרש

שלטים
 סיטואציות * 10 לפחות

תכנים ערכיים

- נתינה
- אכפתיות
- טוב לב

מטרות

- החניך יבין שמה שמאחד ומייחד אותנו כבני אדם היא מידת הנתינה והעזרה לזולת , שלא תמיד אנו מכירים בה
- החניך ילמד מהו הרווח מנתינה

זמן פעילות

45 דק'

מהלך ההפעלה

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון –

המדריך יחלק את הקבוצה ל2 ויסביר את מטרת המשחק- להחליף מקומות בין 2 הקבוצות

שלב שני –

קבוצה א' עומדת במעגל , כאשר הידיים שלהם מונחות על כתפי חבריהם . קבוצה זו מנועה מלזוז ממקומה , אך מותר לה לדבר. על הקבוצה להישאר כך למשך 10 דקות.
 קבוצה ב' עומדת בתוך המעגל, להם מותר לזוז אך אסור לדבר . המטרה: שקבוצה ב' , תעזור לחברי קבוצה א' על ידי תמיכה פיזית לנוע מחוץ למעגל פנימה, רק על ידי מגע ולא על ידי דיבור. ואילו קבוצה א' יכולה לעזור בתהליך על ידי הכוונה מילולית. מהרגע שהחניכים יבינו שהמשימה אפשרית רק במידה ושתי הקבוצות יסייעו זו לזו , המשימה תסתיים.

שלב שלישי –

המדריך יפזר שלטים ברחבת החדר. המדריך יכין דף סיטואציות שעליו יהיה אפשר לחבר את התגובות מהשלטים. בכל סיטואציה שתעלה יהיה על החניך לרוץ לשלט אשר הכי משקף את דעתו.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- מה אני מרוויח כאשר אני נותן, אם בכלל
- כשאני לא נותן האם זה הופך אותי לאזרח פחות טוב
- למה קיימת תחושת פראייריות כאשר מעניקים לאחר

נספח לפעילות

פראויריות

כל הכבוד אך
בחיים לא הייתי
עושה את זה

מה אנפתי לך

ברור שאני
רוצה לתת

איך זה קשור
אליי

לא מעניין אותי

בטח שכן

שמישהו אחר
יטפל בזה

לא בעיה שלי

אני כאן אם
צריך

בשמחה

לא בא לך

תוכנית חברתית כיתה ח'

תוכנית חברתית כיתה ח':

הגעתו בתוך תהליך הפעילות החברתית, לאחר שהחניכים למדו לחוש מועצמים באמצעות ארבעת הצרכים: שייכות, שליטה, עצמאות ונדיבות, ילמדו על קשרי חברות קבוצתיים ויהיו פנויים להעמקת הקשר עם הקבוצה והקהילה. החוויה של החניכים, של התנסות ולמידה, של עשייה קבוצתית, מהווה צורך קיומי והינה מכשיר חברתי להעמקת הקשרים הבינאישיים ולפיתוח כישורים חברתיים, מיומנויות ויכולות תקשורת. התהליכים המשמעותיים אותם יעברו החניכים השנה הם: שלבים בבניית קבוצה, היכרות עם המונח קבוצה והדרך מצוות לקבוצה.

מאפייני גיל – כיתה ח':

איך המדריך צריך לפעול	מדוע זה כך	המאפיינים הבולטים לעין	
לדבוק בגיבוש הקבוצתי, בבניית גאווה היחידה, תוך כדי שמירה על הסמכות והגבולות .	חשיבות הקבוצה עולה בניסיון לפתח עצמאות ביחס למשפחה.	חשיבות הקבוצה וההשתייכות אליה.	1
לאתגר את מחשבותיהם, לקיים שיחות, דיונים, ומשחקי תפקידים.	התפתחות החשיבה, יכולת לראות מס' צדדים של נושא ויכולת לשער השערות.	מעמיקים יותר לחשוב , מתמקחים יותר, ומתחכמים יותר.	2
ליצור הזדמנויות ואף לגוון את הפעילויות, להתחשב במצבי ורחשי הקבוצה.	חיפוש עצמאות הבטלה, חיפוש זהות.	התעניינות ביחסי בנים בנות, תחילת ביטוי רגשות וחברויות.	3

מבנה הפעילויות

מסע גיבוש:

פעילות פתיחה תאום ציפיות מחדש בין הקבוצה למדריך, המשך העמקה בהיכרות הקבוצה מטרת המסע היא פתיחות חברתית בין חברי הקבוצה באווירה משוחררת ובלתי פורמאלית. התפתחות הקבוצה העמקת תהליך ההיכרות, עבודה על גאווות יחידה קבוצתית מסע הגיבוש הינה דרך המאפשרת קרבה בין השותפים בו ומסייעת לכל תלמיד להיות חלק מהקבוצה ולכלל הקבוצה לתפקד יחד. חשיבות המסע - זיהוי דמויות מפתח חיוביות ושליטות בקבוצה, הבלטת יכולות מנהיגות.

המעגל הקבוצתי:

אחריות קבוצתית - מהי קבוצה? סוגי קבוצות, ציפיות ואחריות קולקטיבית. ביצוע משימות כצוות וטיפול מצוינות.

היחסים בתוך הקבוצה - ההשוואות בין הקבוצה שלנו לבין קבוצות שייכות אחרות בחברה, העצמת הקבוצה על ידי היכרות עם קבוצות שונות, "דריכה" על קבוצה אחרת בכדי לבנות וללכד את הקבוצה - התנהגות שלילית שלעיתים נעשית בלא מודע, התייחסות לסטריאוטיפים.

העצמת הקבוצה - על ידי השוואה בריאה בהתייחסות לקבוצות שונות בחברה, חשיבות שבהכרת וביצירת מכנה משותף וערוץ תקשורת עם הקבוצות האחרות.

הענקת כלים וכישורים רלוונטיים - הקניית יכולת הבחנה בין סיכוי לסיכון, להתנסות ולהתאמן בשימוש ביכולות רגשיות, חברתיות וערכיות במצבים שונים

מנהיגות - לעורר מודעות רגשית לצורכי החברה והקהילה, פיתוח נכונות, אכפתיות ורצון לעורר שינוי. חיזוק תחושת שייכות לקבוצה, לחברה והסביבה. טיפוח חינוך ערכי. הצבת מטרות, "לראות ברוך, לראות רחוק". חשיפה ראשונית של המושג מנהיגות, ובחינת מקומו של התלמיד כמנהיג בקבוצה. התנסות במשימות הדורשות ומפתחות יכולת מנהיגותית.

עצמאות - פיתוח עצמאות אישית וקבוצתית, בטחון עצמי ואחריות.

המעגל המשפחתי:

מארג משפחתי - המתבגר הינו חלק ממערכת משפחתית והוא משפיע עליה ומושפע על ידה בזמנים טובים ובזמנים קשים.

תמיכה משפחתית - המשפחה מהווה גורם תמיכה מרכזי לנער ועלינו לעזור ביצירה של תא משפחתי יציב ותומך.

תקשורת בינאישית - בשלב זה נחזק טיפוח יחסי כבוד בתוך המשפחה, יצירת תקשורת בינאישית, קבלת אחריות לביצוע תפקידים ופתרון קונפליקטים.

חיזוק הקשר הורה-תלמיד - מפגשי הורים ותלמידים ושותפות בין דורית.

מעורבות חברתית - עידוד יוזמה, התנדבות ותרומה לקהילה אצל ההורים והתלמידים ויציאה למיזמים משותפים.

המעגל הקהילתי:

מעורבות חברתית - מה משמעותה של החברה עבורי? עד כמה אני מוכן לגלות אכפתיות? מה אוכל לתרום לסביבתי? מחוייבות למעורבות חברתית

אחרות - הכרה של השונה והאחר בחברה, מתן כבוד לשונות חברתית.

נתינה - החובה למעורבות חברתית.

החלטות - תהליכים בקבלת החלטות קבוצתית.

התנדבות - אימוץ מוסד חברתי בקהילה הקרובה. 3 פעילויות התנדבותיות לאורך השנה.

מה אוכל לתרום לסביבתי.

נתינה - מהי נתינה? למה לנו לתת והחובה למעורבות חברתית.

התנדבות - יציאה להתנדבות בקהילה

ציר פעילות שנתית – פעילות שנתית כיתה ח':

יולי	אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי
קבוצתי 15-20 מפגשים	מיון ואיתור צוותי הדרכה	קורס הכשרת מדריכים	ישיבת היערכות, שיחות אישיות ומסע גיבוש.	מעגל קבוצתי	מעגל קבוצתי, פעילות הורים-תלמידים	מעגל קהילתי	מנהיגות	מעגל קהילתי	מעגל קהילתי-אימוץ מוסד בקהילה פעילות הורים-תלמידים	מעגל קהילתי	סיכום שנה ומשובים	דו"ח סיכום שנה
עירוני פעילויות 4-5	פעילות קהילתית ברמה עירונית	פעילות פתיחה עירונית	פעילות חנוכה	איכות הסביבה	פעילות חנוכה	פעילות חנוכה		פעילות קהילתית ברמה עירונית				
מחוזי פעילויות 4			פעילות פתיחה		פעילות מחוזית	פעילות אמצע שנה		פעילות אמצע שנה			פעילות סוף שנה	

מספר מפגש	שלב בפעילות	כתרות	שם הפעילות	מס' עמוד
1	אישי - קבוצתי	גיבוש והיכרות	מסע גיבוש	82
2		תיאום ציפיות	פאזל ציפיות	86
3		היכרות	הכדור המרחף	88
4		מקומי בקבוצה	מגדל אבנים	90
5	אישי	אחריות אישית	אחריות אישית	92
6		אני והקבוצה	דורגל	94
7		אמון בקבוצה	הליכה באוויר	96
8	קבוצתי	אמון ושיתוף פעולה	הטנק	98
9		אמון ושיתוף פעולה	מסדרון לייזר	100
10		אמון ושיתוף פעולה	עיוור בכיכר	102
11		כוחה של קבוצה	הנשיא	104
12		כוחה של קבוצה	מכבי אש	106
13		אחריות קבוצתית	עקרון הסינרגיה	108
14		אחריות קבוצתית	שליפת בקבוק	110
15		אחריות קבוצתית	תיל חשמלי	112
16		תקשורת	טאבו	114
17		תקשורת	תקשורת בלגו	116
18	משפחתי	משפחתי	גלגל המשפחה	118
19		משפחתי	כל אחד והמשפחה שלו	120
20	קבוצתי	מנהיגות	מנהיגות	122
21		מנהיגות	מיהו מנהיג	124
22	קהילתי	נתינה	מה אכפת לי	126
23		נתינה	קח תן	128

שלב ראשוני
גיבוש והיכרות

מסע גיבוש- הרכב את המתכון

המסע מיועד עבור חניכים מכיתות ח' שכבר עברו תהליך גיבוש בכיתה ז'. מסע זה יתמקד בקבוצה עצמה, בשיתוף פעולה ובאחריות קבוצתית.

ציוד נדרש

- סאג' (טאבון) נייר כסף
- קמח כפות מרשמו
- מים קערות תפוז"א
- שמן מצית שיפודים
- שמרים חטיפים
- סוכר חוט ברזל
- מלח מחצלת
- ממרח שוקולד קרשים
- מפה עירונית סכינים

תכנים ערכיים

- גיבוש
- שיתוף פעולה
- עבודת צוות ואחריות
- חוויה

מטרות

- גיבוש חברתי
- החניכים יתנסו בפעילות חברתית קבוצתית
- החניכים יתגבשו כקבוצה
- החניכים יקבלו מושג כללי על הערכים אותם יעברו השנה.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לתאם מרחב גדול בו הפעילות תתקיים. המדריך יערוך תיאום ציפיות אל מול הרכז לגבי מיקום, זמן ותוכן הפעילות. המדריך יכין את כל הציוד הנדרש מראש. המדריך יצטרך להכין את התחנה האחרונה לקראת הבישולים (קרשים למדורה, מחצלת). לגבי המצרכים השונים- חשוב שיהיו מספיק מצרכים בכל תחנה, כמספר השלשות. אפשר לחלק חלק מהמצרכים לשקיות קטנות יותר כדי שכולם יקבלו). לפעולה זו נדרש צוות בין 5-6 אנשים (מדריכים, רכזים וכו'...).

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון:

מחלקים את הקבוצה לשלשות. כל שלשה מתחרה נגד האחרות במשימות שונות המפוזרות במרחב העירוני (כל שלשה תקבל מפה). בעת השלמת המשימות השונות, תקבל כל שלשה מצרך אחד מתוך המתכון או כלי בישול, כאשר בסופו של דבר תצטרך כל הקבוצה לבשל ביחד את המתכון. התחנות השונות ישימו דגש על ערכים אותם יעברו החניכים במהלך שנת הפעילות הקרובה:

- תחנת שיתוף פעולה- ממרח שוקולד, מרשמו וחטיפים
- תחנת תקשורת- קמח, שמרים, מצית
- תחנת מנהיגות- מלח, תפוז"א וחוט ברזל
- תחנת קהילה- מים, קערות ושיפודים
- תחנת אמון-שמן, סוכר

שלב שני:

קומזיץ במקום שנקבע מראש ותיאום ציפיות לשנה הקרובה.

זמן פעילות

3 שעות

דגשים בטיחותיים

- להיזהר עם הבישולים
- להיזהר עם המדורה
- להיזהר במעבר בין כל תחנה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

על המדריך לערוך עיבוד לאחר ביצוע כל המשימות בקומזיץ ולהדגיש את הערכים השונים שילוו את החניכים במהלך השנה ובייחוד את החשיבות של שיתוף הפעולה בתוך הקבוצה. כמו שכל המוצרים חשובים על מנת להרכיב את המתכון, ככה חשוב כל אחד ואחד בקבוצה לשם גיבושה, האחריות הקבוצתית, שיתוף הפעולה וכדומה.

נספח לפעילות

מתכון לפיתות:

(ל-20 פיתות)

- 1 ק"ג קמח
- 2 כפות פירורי שמרים
- 3 כפות סוכר
- 1 כף מלח
- 3 כוסות מים פושרים
- 5 כפות שמן

לערבב את כל החמרים ולהתפיח כחצי שעה. ליצור 20 כדורים ולהתפיח עוד שעה.

לתת לילדים ללוש ולרדד לפיתות, להניח על הטאבון. למרוח מעל לבנה, שמן זית וזעתר ואפילו ממרח שוקולד.

דוגמאות למשימות-

1. משימת שיתוף פעולה:

תחנת מירוץ שליחים (דו-קרב בין השלוש, שלשה מנצחת רשאית לעבור לתחנה הבאה בעוד השלשה שמפסידה ממתינה לשלשה הבאה לדו-קרב חוזר)

2. משימת קהילה:

עליכם למצוא חמישה אנשים ברחוב שמוכנים להצטלם איתכם.

3. משימת מנהיגות:

החניכים יקבלו תמונות של מנהיגים שונים (שהם לא בהכרח מכירים לפי התמונה) והם יצטרכו לגלות מי בתמונה.

4. משימת אמון:

הרכבת פאזל על-ידי אחד מהחניכים שמכסה עיניים, ושני החניכים האחרים מכוונים אותו כיצד לעשות זאת. בפאזל מסתתר הרמז לתחנה הבאה.

5. משימת תקשורת:

שניים מתוך השלשה מכסים את העיניים. על החניך השלישי לכוון אותם בעזרת דיבורים בלבד על עבר המצרך אותו הם צריכים לקחת מתחנה זו. רק ברגע שחזרו אל החניך עם המצרך הם רשאים להמשיך לתחנה הבאה. לחניך המנחה מותר לענות לשאלות של שני החניכים האחרים רק ב"כן" ו"לא".

שלב קבוצתי
היכרות ותיאום
ציפיות

פאזל ציפיות

החניכים יציפו את ציפיותיהם מהשנה הקרובה בפעילות החברתית

ציוד נדרש

פאזל גדול (לא גזור) עם משפט כלשהו על גיבוש / אמונה וכד' "כל מה שילד צריך הוא מבוגר אחד שיאמין בו"
 חלקי פאזל גזורים צבעוניים (זהים לפאזל הקודם) כמספר החניכים בקבוצה עטים

תכנים ערכיים

- תיאום
- ציפיות
- פתיחות

מטרות

- החניכים יכירו את שאר חברי הקבוצה
- החניכים יתאמו ציפיות בניהם לבין המדריך לבין הקבוצה

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

- הערכות לפעילות:
 על המדריך להכין מראש 2 פאזלים, האחד גזור והשני שלם.
- הנחיות לקבוצה:
 על כל חניך לקחת חלק פאזל ולרשום עליו את שמו, תכונה דומיננטית וציפייה שלו מהשנה בתחום החברתי. לאחר מכן, יפזרו החניכים את כלל החלקים על הרצפה, עם הכיתוב כלפי מטה. על המדריך בשלב זה לערבב את חלקי הפאזל, על מנת שלא יחזרו לאותו החניך. בהישמע האות, על כל חניך לקחת חלק פאזל אחד (לא שלו) ולמצוא את החלק שמתחבר אליו ויחד כולם צריכים לבנות את פאזל הציפיות.
 * במידה וילדים מתקשים לכתוב תכונה/ציפייה, המדריך יסייע ויכוון.

ארגז הכלים
 של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- מה הציפיות שלי מהשנה?
- כיצד ניתן לממש את ציפיותיי?
- מה נתנה לי הפעילות?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי

אחריות קבוצתית

הכדור המרחרף

על הקבוצה להעביר קונוס שעליו מונח כדור ממקום אחד למקום שני בעזרת חבלים. פעילות זו מתאימה לשלב בו חברי הקבוצה מכירים אחד את השני ועברו כמה פעילויות יחד.

ציוד נדרש

קונוס שאליו ניתן לקשור חבלים
2 בסיסים לקונוס כדור
חבלים דקים כמספר המשתתפים

תכנים ערכיים

- סובלנות
- וסבלנות
- אמון
- הקשבה
- יצירת תקשורת חיובית

מטרות

- התלמיד ישפר את יכולת הריכוז שלו.
- התלמיד יתנסה בעבודת צוות וגיבוש.
- התלמיד יתמודד עם הצלחה והפסד.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לקחת קונוס, להפוך אותו ועל בסיסו להניח כדור. אל הקונוס יש לקשור חבלים מכל הצדדים כמספר המשתתפים, כל משתתף אחז בקצה החבל.

הנחיות לקבוצה:

"עליכם להעביר את הכדור כשהוא מונח על גבי הקונוס לצד השני של המסלול בלי שהוא ייפול. ברגע שהכדור נופל, עליכם לחזור לנקודת ההתחלה."

דגשים נוספים:

ניתן להעלות את רמת הקושי, למשל אף אחד לא ידבר חוץ מנציג אחד, או לכסות את העיניים של חברי הקבוצה ורק אחד ידריך אותם וכו'. אפשר להוסיף את אפקט הזמן ולהגביל את המשתתפים לזמן קצוב מראש.

אפשר לבצע את המשימה גם ללא הקונוס: נותנים לכל המשתתפים לאחוז בקצוות החבלים ומניחים את הכדור במרכז "הכוכב" שנוצר. מבקשים מהם לעבור את המסלול בלי להפיל את הכדור.

זמן פעילות

30-50 ד'

דגשים בטיחותיים

יש להכין את אזור הפעילות שיהיה נקי ממכשולים כמו אבנים וכו'.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- איך הרגשתם בפעילות?
- האם כל אחד מכם לקח חלק במשימה?
- מה היה קשה בביצוע המשימה?
- מהו הגורם המרכזי להצלחת המשימה? (ריכוז, גיבוש, שיתוף פעולה, צורת דיבור וכו')
- מה הרגשתם כאשר הצלחתם במשימה? מה הרגשתם כשלא הצלחתם?
- איפה זה פוגש אותי בחיים? היכן ביום יום אתם נתקלים במצבים בו אתם צריכים את הגורמים שעזרו לכם להצליח במשימה כדי להשיג מטרה? (בבית, בבית הספר, עם חברים...)
- מה התוצאה של המצבים הללו? (עזרה בלימודים, בבית...)
- אילו משימות בחיים דורשות מאיתנו ריכוז, שיתוף פעולה, הקשבה וכו'?
- האם יש מקומות בחיים בהם אני צריך לקחת יוזמה ואחריות? איפה?

נסכח לפעילות

זהו סיפור על ארבעה בני אדם ששמותיהם:

כולם, מישהו, כל אחד ואף אחד.
משימה חשובה הייתה צריכה
להתבצע

וכולם נתבקשו לעשותה.

כולם היו בטוחים שמישהו יעשה
אותה.

כל אחד היה יכול לעשות אותה,
אבל אף אחד לא עשה אותה.

מישהו התרגז על העניין היות וזו
הייתה
עבודה לכולם.

כולם חשבו שכל אחד יכול לבצע
זאת,

אבל אף אחד לא תיאר לעצמו
שכולם לא יעשו זאת.

העניין הגיע לסופו שכולם
האשימו מישהו אחד,

כאשר אף אחד לא ביצע מה שכל
אחד יכול

היה לעשות.

מסקנה - שיתוף פעולה מביא להצלחה!

החניכים יבנו מגדל גבוה מאבנים

ציוד נדרש

מספר גדול של
 אבנים בגדלים
 שונים
 חבל

תכנים ערכיים

- לכידות
- עבודת צוות
- תקשורת

מטרות

- החניכים ילמדו לעבוד בצוות
- החניכים ילמדו לכבד הוראות ומשימות שונות
- החניכים ילמדו איפוק וסובלנות

זמן פעילות

40 דק'

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

90

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך לאסוף לפני הפעילות מספר גדול של אבנים, בגדלים שונים. בנוסף, המדריך יציב במרכז החדר את כל האבנים שאסף, ויסמן בחבל עיגול מסביב לערימה.

הנחיות לקבוצה:

המדריך יסביר את חוקי המשחק לתלמידים: 1. אסור לתלמידים להיכנס לעיגול זה עד תינתן האות. 2. על כל זוג לבנות במשך דקה אחת בלבד את מגדל האבנים הגבוה ביותר.

המגבלה- אסור לקחת יותר משתי אבנים בבת אחת מתוך הערימה לחניך. בנוסף, בנית המגדל צריכה להיעשות בתחום שבתוך החבל.

המדריך יציע לחניכים שלפני בניית המגדל יקדישו זמן לתכנון עבודה. המנצח במשחק הוא הזוג שהצליח לבנות את המגדל הגבוה ביותר. (אין מנצחים אלא אם כן הקבוצה בזמן) ההיערכות הראשונית תחשוב על טובת הכלל ועל רעיון לבניית מגדל גבוה (משותף)

עיבוד רעיונות

- מה הייתה מטרת המשחק
- האם חשתי תסכול
- האם הייתי צריך לחכות להסבר של המדריך על הניצחון או שעליתי על זה לבד
- במה תרמה לי הפעילות

נספח לפעילות

שלב אישי אחריות

אחריות אישית

החניכים יעבירו אותם מסרים האחד לשני בדרכים יצירתיות. אותו המסר יעבור במספר דרכים שונות.

ציוד נדרש

20 חישוקים
 כדור
 מגרש/שטח גדול

תכנים ערכיים

- אחריות אישית
- אני כחלק
- מקבוצה

מטרות

- החניכים יבינו כי ישנם מקרים מסוימים בהם עליהם לקחת אחריות אישית
- החניכים ילמדו כיצד אחריות אישית באה לידי ביטוי בחייהם.
- החניכים יבינו שאחריות אישית משפיעה על שאר הסובבים ולא רק על עצמם

זמן פעילות

45 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך להכין 20 חישוקים וכדור קטן ולפזר אותם בעיגול ענק במגרש.

הנחיות לקבוצה:

החניכים מתחלקים לשתי קבוצות: קבוצת בית וקבוצת שדה (קבוצה נגד קבוצה). מטרת קבוצת הבית היא שכמה שיותר משתתפים שלה ישלימו סיבוב דרך כל החישוקים. בכל פעם מישהו אחר מהקבוצה יזרוק את הכדור לעבר קבוצת השדה ויתחיל לרוץ דרך החישוקים. כאשר קבוצת השדה תחזיר את הכדור לבסיס יגמר הסיבוב והחניך מקבוצת הבית צריך לעצור בתוך אחד החישוקים (כמו בייסבול).

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- מה הייתה מטרת המשחק?
- האם התחריתם כקבוצה או כיחידים?
- האם למרות שהתחריתם כקבוצה, היה לכל אחד תפקיד ואחריות אישית?
- האם כל אחד היה תלוי בקבוצה שלו?
- האם אתם יכולים לחשוב על מקרים מהחיים בהם יש לכם אחריות אישית, שכאשר אתם לא ממלאים אותה אתם פוגעים באנשים אחרים?

נספח לפעילות

התלמידים יתקדמו מנקודה א' לנקודה ב' רק בעזרת הדורגל.

ציוד נדרש

דורגל
8 חבלים

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- אחריות
- תקשורת
- מנהיגות

מטרות

- התלמידים ישתפו פעולה ביניהם על מנת להגיע לנקודה ב'.
- התלמידים יתקשרו ביניהם. על כל תלמיד למלא את התפקיד שהוטל עליו.

זמן פעילות

20 דק'

דגשים בטיחותיים

על המדריך להיות עם היד על הדופק ולראות שהתלמידים לא מושכים חזק מדי ולא מסכנים את התלמיד שעל הדורגל.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

התלמידים בוחרים תלמיד אחד שיעמוד על הדורגל ועוד ארבעה-שישה שיעמדו לצד כל דורגל על פי החלטת המדריך. בהישמע האות, עליהם להתקדם מנקודה א' לנקודה ב'.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון:

הקבוצה בוחרת תלמיד אשר יעמוד על הדורגל. המדריך בוחר בין ארבעה לשישה תלמידים שיעמדו בצדי הדורגל.

שלב שני:

בהישמע האות של המדריך, על הקבוצה להגיע מנקודה א' לנקודה ב' מבלי שהתלמיד שעל הדורגל ייפול.

דגשים נוספים:

- אפשר לומר לתלמיד אחד להפריע במשימה.
- אפשר לומר רק לתלמיד אחד לקחת מנהיגות.

עיבוד רעיונות

- האם היה קשה לשתף פעולה ולהגיע ליעד?
- אם כן, למה?
- האם מישהו מסוים הנהיג? איך הרגשתם את זה?

נספח לפעילות

 קרן עזריאלי
 ישראל וע"ה
 The Azrieli Foundation
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

הליכה באוויר

על אחד מחברי הקבוצה "ללכת באוויר" בעזרת חברי קבוצתו.
 הפעילות מתאימה לשלב מתקדם, כאשר חברי הקבוצה כבר מכירים זה את זה.

ציוד נדרש

5-6 סנאדות באורך 1 מ'

תכנים ערכיים

- אמון
- שיתוף פעולה
- אחריות קבוצתית

מטרות

- התלמיד ילמד לעבוד בצוות.
- התלמיד יפתח תחושת מסוגלות.
- התלמיד יתנסה באתגר קבוצתי.

זמן פעילות

20-30 דק'

דגשים בטיחותיים

יש לאחוז את הסנאדה בשתי ידיים ולשים לב שהחניכים לא מעלים/מורידים את הסנאדה.

ארגז הכלים של המזרחי החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לסדר 5 סנאדות על דשא או משטח שאינו אספלט. יש לבחור מתנדב שיהיה זה שהולך על הסנאדות.

הנחיות לקבוצה:

"עליכם לסייע למשתתף שעולה על המסלול, בעזרת 5 סנאדות, לעבור מנקודה אחת לשנייה." על המשתתפים להסתדר בזוגות ולהיעמד אחד מול השני כך שיווצר טור של זוגות.

דגשים נוספים:

- ניתן להעלות את רמת הקושי בהתאם לקבוצה וליכולתה: לתכנן מסלולים ארוכים, קצרים או מפותלים.
- להוסיף קושי של זמן - ביצוע בזמן המהיר ביותר.
- אפשר באמצע המסלול לבצע חילופים בין ילדים.
- אפשר לכסות את עיני התלמיד שעולה תוך שמירה על בטיחות מרבית.

עיבוד רעיונות

- מה היו הקשיים בביצוע המשימה?
- מה היה תפקידו של כל משתתף? מהי מידת האחריות שלו להצלחת המשימה?
- מהם הגורמים להצלחת המשימה?
- מה הרגשתם בעת הצלחת המשימה?
- מה יגרום לקבוצה להצליח גם בתחומים אחרים?
- מדוע היה חשוב לתת אמון בשאר חברי הקבוצה?
- אילו מצבים קיימים בחייכם בהם אתם צריכים לתת אמון באנשים אחרים (שהם לא בהכרח החברים הכי טובים שלכם)?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי
אמון/מנהיגות/
אחריות קבוצתית

הטנק

כל קבוצה קשורה בחבל מסביבה ועליה להגיע לקו הסיום בזמן הקצר ביותר. רצוי לעשות את הפעילות בשלב בו חברי הקבוצה כבר די מכירים אחד את השני.

ציוד נדרש

חבל לכל 10 משתתפים
כיסויי עיניים (ניתן
להכין מאל-בד)
לוח ניקוד

תכנים ערכיים

- אמון
- מנהיגות
- ולקיחת
אחריות
- שיתוף פעולה

מטרות

- התלמיד יפתח אמון כלפי הזולת.
- התלמיד ילמד לשתף פעולה ולעבוד בצוות.
- התלמיד יפתח את כושר המנהיגות והאחריות שבו.

זמן פעילות

30-50 ד'

דגשים בטיחותיים

יש לבצע משימה זו על משטח רך היות ויש סכנת נפילה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לחלק את הקבוצה לקבוצות של עד 10 משתתפים בכל קבוצה.
כל קבוצה תהיה קשורה בחבל (יש לכרוך את החבל מסביב לקבוצה ולקשור אותו כך שחברי הקבוצה יהיו מעין חטיבה אחת). כך עליהם לצעוד לעבר קו הסיום.
יש לדאוג שהמשטח יהיה רך וללא מכשולים.

הנחיות לקבוצה:

"שימו לב, אתם יחידה נבחרת בצה"ל וכעת עליכם להגיע ליעד שלכם שנמצא בסוף המסלול במהירות האפשרית. שימו לב! אם מישהו נופל בזמן המשימה או יוצא מהקבוצה, עליכם להתחיל אותה מהתחלה."

דגשים נוספים:

- אפשר להעלות את הקושי על ידי כיסוי העיניים של חברי הקבוצה.
- אפשר לחלק את הניקוד לפי קריטריונים שונים (זמן, אמון בין חברי הקבוצה, שמירה על שפה נקייה וכו').

עיבוד רעיונות

- איך הרגשתם במשימה?
- מה היו הקשיים שעלו וכיצד התמודדתם איתם?
- האם היה מי שהנהיג את הקבוצה? האם זה חשוב? מדוע?
- האם הרגשתם שאתם צריכים לסמוך על חברי הקבוצה? למה?
- מדוע חשוב לתת אמון בקבוצה?
- מה למדתם ממשימה זו לחיים?
- במי אתם נותנים אמון בחייכם? (בבית, בבית הספר, לתת אמון במורה...)
- מדוע אתם נותנים אמון דווקא באנשים האלה? מה יש בהם שגורם לכם לסמוך עליהם?
- מי נותן אמון בכם? (הורים, מורים, חברים) מדוע? מה אתם עושים כדי שיוכלו לסמוך עליכם?
- האם זה חשוב לכם שאנשים חשובים לכם יסמכו עליכם? מדוע?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי אמון/אחריות קבוצתית

מסדרון לייזר

על חברי הקבוצה לעבור בין חבלים בלי לגעת בהם. הפעילות מתאימה בעיקר לשלב בו חברי הקבוצה כבר מכירים זה את זה.

ציוד נדרש

חבלים ארוכים
כיסויי עיניים
דפים לרישום ניקוד

תכנים ערכיים

- אמון
- מנהיגות
- שיתוף פעולה
- הקשבה

מטרות

- התלמיד יפתח אמון בחברי הקבוצה.
- התלמיד יתנסה בחוויית ויתור על שליטה ובחוויות הנהגה.
- התלמיד יבין את החשיבות בהקשבה

זמן פעילות

45-60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לקשור חבלים מתוחים בין העצים (במקום פתוח) או בין השולחנות או הכיסאות (במקום סגור) בכיוונים שונים, כך שיווצר מעין מבוך. יש לחלק את הקבוצה ל-2: קבוצה אחת של מובילים וקבוצה שנייה של מובילים. חברי קבוצת המובילים צריכים להיות עם כיסויי עיניים ויש להכניס אותם למתחם כשעיניהם מכוסות. כל אחד מהמובילים צריך להנחות את חברו כיצד לעבור את המבוך בלי לגעת בחבלים.

הנחיות לקבוצה:

"עליכם לעבור את מבוך הלייזר מבלי לגעת בקרני הלייזר הקטלניות. שימו לב! כל נגיעה בחבל מורידה 10 נקודות וצריך לחזור להתחלה."

דגשים נוספים:

- יש למנות תלמיד שייתן ניקוד לכל משתתף.
- חלוקת הקבוצות לא צריכה להיות שווה, אפדר לקבוע 2-4 מובילים וכל השאר יהיו עם כיסויי עיניים.
- המובילים יכולים להיות בתוך המתחם או מחוצה לו, תלוי בשיקול הדעת של המדריך.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

100

עיבוד רעיונות

- כיצד הרגשת בתור מוביל / מובל?
- אילו תכונות נדרשות כדי להיות מנחה / מוביל?
- האם יש מצבים שבהם צריך את האחר כדי להצליח?
- איך אני משרה על האחר תחושת ביטחון שהוא יכול לסמוך עלי?
- האם אתם מכירים מצבים בחיים שבהם הייתם תלויים במישהו? איך הרגשתם?
- מה לקחתם מהמשימה הזו לחיים?
- איפה אתם צריכים "להוביל" ולהיות "מובלים"? בבית ספר? בכיתה?
- האם אתה מוביל או מובל במשימות כיתתיות, בית ספריות? (טקסים, פעילויות חברתיות, מסיבות וכו'..)

נספח לפעילות

**שלב קבוצתי
אמון/אחריות
קבוצתית**

עיוור בכיכר

התלמידים צריכים להרכיב צורות גיאומטריות כאשר הם עיניהם מכוסות. הפעילות מתאימה בעיקר לשלב בו הקבוצה עברה את שלב ההיכרות הראשוני כדי לעבוד על אמון ושיתוף פעולה.

ציוד נדרש

חבל ארוך
כיסוי עיניים

תכנים ערכיים

- Be Safe – בטיחות פיזית ורגשית
- תלות הדדית ואמון
- שיתוף פעולה

מטרות

- החניך יפתח אמון בזולת.
- החניך ילמד לשתף פעולה עם חבריו לקבוצה.
- החניך יפתח מנהיגות בקבוצה.
- החניך יגרום לחבריו לקבוצה לסמוך עליו.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

כל התלמידים עומדים בשורה כשהם אוחזים בחבל ועיניהם מכוסות למעט מנהיג הקבוצה. אפשר לתת לכל אחד מהמשתתפים מספר, כך שידע מתי עליו להתקדם או ללכת אחורה.

הנחיות לקבוצה:

"עליכם ליצור את הצורה _____
תוך _____ דקות, מוכנים?"

דגשים נוספים:

- אפשר להעלות את רמת הקושי, ולאחר התנסות לפחות פעם אחת, לבצע את המשימה כאשר עיני כולם מכוסות.
- אפשר להוסיף מתצפת שיתאר לאחר מכן את התנהלות הקבוצה.

זמן פעילות

20-30 דק'

דגשים בטיחותיים

יש לשים לב שלא דוחפים אחד את השני.

**ארגז הכלים
של המדריך החברתי**

עיבוד רעיונות

- איך הרגשתם בפעילות?
- איזה חלק במשימה היה קשה וכיצד התמודדתם איתו?
- האם צריך מנהיג לקבוצה? מדוע? מה תפקידו?
- האם עבודת צוות היא דבר חשוב בקבוצה?
- מה למדתם מהמשימה ולקחתם לחיים?
- האם הצלחתם לסמוך על מי שהנחה אתכם? איפה עוד בחיים אתם צריכים לסמוך על אחרים בביצוע משימות?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי
אחריות קבוצתית

הנשיא

על החניכים להעביר את ה"נשיא" מנקודה אחת לשנייה מבלי שהנשיא ייפגע ממזרקי הצבע של הקבוצה היריבה. הפעילות מתאימה לשלב מתקדם בו חברי הקבוצה מכירים טוב זה את זה וסומכים אחד על השני.

ציוד נדרש

מזרקים גדולים
צבעי גואש (צבע לכל קבוצה)
סינרי ניילון
חבל

תכנים ערכיים

- אמון
- אחריות קבוצתית
- אסטרטגיה וחשיבה יצירתית
- שיתוף פעולה

מטרות

- התלמיד ילמד לעבוד בצוות.
- התלמיד יחווה אתגר קבוצתי.
- התלמיד יפתח את אמונו בחבריו לקבוצה.
- התלמיד יחשוב "מחוץ לקופסה".

זמן פעילות

45-60 ד'

דגשים בטיחותיים

יש להשתמש בצבע שאינו רעיל למהול אותו עם מים. יש לדאוג שהילדים מגיעים עם בגדים שאפשר ללכלך. חשוב לפעול בשטח פתוח.

ארגז הכלים של המזריך החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לחלק את הקבוצה לשתי קבוצות. יש להכין לכל קבוצה דלי עם צבע מהול במים ואקדחי מים. בנוסף יש לחלק שקיות זבל למי שלא רוצה ללכלך את הבגדים (ובכל מקרה יש להכין את המשתתפים מראש כדי שיגיעו עם בגדים מתאימים שאפשר ללכלך).

הנחיות לקבוצה:

"עליכם לבחור נשיא ולמקם אותו בקצה השטח המיועד לכם. המטרה: להעביר את הנשיא לצד השני ולהשיג את הדגל של הקבוצה היריבה."
כללים:

לנשיא אסור לירות. מי שנפגע 5 פעמים פסול ויוצא מהמשחק. מותר להחביא את הדגל. אסור לירות על הפנים. אם הנשיא נפגע, הוא מת וצריך להתחיל מהתחלה או לבחור מישהו אחר. לנשיא יש מתחם בו הוא מוגן, ולחברי הקבוצה היריבה אסור לירות לשם.

דגשים נוספים:

ניתן להוסיף ולשנות את החוקים בהתאם לקבוצה אך חשוב מאוד להקפיד ואף להציב "שומרים" נוספים שבוחנים האם מישהו נפגע או לא. רצוי לעשות הפסקות יזומות כדי לתת לכל קבוצה לדבר ולתכנן, ואולי לשנות אסטרטגיה, אחרת התחרותיות תשתלט ונפספס את המטרה.

עיבוד רעיונות

The Azrieli Foundation
 קרן עזריאלי
 ישראל וע"ה

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- האם הצלחתם בביצוע המשימה? כלומר, השגתם את הדגל של הקבוצה השנייה כאשר הנשיא נשאר יבש?
- מה הקשיים בביצוע משימה כזו?
- האם עבדתם בשיתוף פעולה ובעבודת צוות?
- האם חשבתם כיצד יהיה הכי נכון לשמור ולהעביר את הנשיא? האם היה תכנון מקדים לביצוע?
- כמה חברי קבוצה יצאו מהמשחק, כלומר נפגעו יותר מ-5 פעמים?
- על פי אילו קריטריונים בחרתם את הנשיא?
- עד כמה היה לכם חשוב להעביר אותו "נקי"?
- איך הרגיש הנשיא? האם הוא הרגיש שהוא יכול לבטוח בחברי קבוצתו או לא? מדוע?
- איך הרגישו שאר חברי הקבוצה? האם הנשיא היה יכול לסמוך עליהם?
- באילו סיטואציות נוספות בחייכם ישנם מצבים בהם אתם חייבים לסמוך על מישהו אחר? (הכנת עבודה בזוגות, משחקים קבוצתיים: כדורסל, כדורגל, הורים וכו'...)

נספח לפעילות

שלב קבוצתי אמון ושיתוף פעולה

מכבי אש

על חברי הקבוצה לכבות מדורה באמצעות מים בדרך יצירתית תוך הגבלות שונות. הפעילות מתאימה רק לקבוצה ותיקה, כך שמתאימים לתלמידים את התפקידים במשימה עפ"י היכרות.

ציוד נדרש

חבית מים או גיגית גדולה
4 דליים
צינורות ביוב חבלים
11 קרס
כיסויי עיניים

תכנים ערכיים

- תקשורת והנחיה
- שותפות
- יצירתיות

מטרות

- התלמיד ילמד לעבוד בצוות עם חבריו.
- החניך ילמד כיצד להתמודד עם אתגר קבוצתי.
- התלמיד ילמד מהי תקשורת לא מילולית.

זמן פעילות

45 ד'

דגשים בטיחותיים

- יש לשים לב לחניכים מכוסי העיניים, בפרט בעת ביצוע העברת המים.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לתחום מסלול מהדלי המלא מים אל עבר מדורה שצריך לכבותה. בתחילת המסלול יש להכין דלי מלא מים + אביזרים העוזרים להעברת המים.

הנחיות לקבוצה:

"עליכם לכבות את השרפה (הנמצאת בקצה השני). לרשותכם מספר אביזרים שיעזרו לכם להוביל את המים. המשימה תבצע לפי חלוקת התפקידים הבאה:

- מנהל ביצוע – אילם:** אסור לו לדבר עם חברי הקבוצה ועליו לתת הוראות ביצוע להעברת המים בכל דרך אחרת אפשרית.
- חיילים – עיוורים:** עליהם לבצע את המשימה כאשר רטייה מכסה את עיניהם.
- הלוחש לחיילים:** מקשר: מותר לו ללחוש באוזניים בלבד את הוראות הביצוע מהמנהל לחיילים.

דגשים נוספים:

- האילים מנהיג את המשימה, ולכן המדריך מחלק תפקידים מראש ע"פ היכרות עם אופי החניכים.
- אפשר להחליף את בעלי התפקידים לאורך המשימה.
- אפשר לקבוע כללים נוספים המקשים או מקלים על ביצוע המשימה, כגון עמידה בזמן מסוים, איסור או היתר דיבור לחיילים עיוורים.
- אם מחליפים תפקידים או רוצים לשפר את הביצוע לניסיון הבא כדאי לעצור ולעבור על הנקודות לדיון ולראות איך משפרים את הסבב הבא.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

Azrieli Foundation
 קרן עזריאלי
 ישראל ועירי
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- מה נדרש מן הצוות לביצוע המשימה?
- כיצד באו לידי ביטוי מאפייני עבודת הצוות בתרגיל?
- איך הצלחתם לבצע את המשימה? באיזו דרך בחרתם להעביר את המים? מדוע?
- מה היו הקשיים בביצוע המשימה?
- יש לשאול את כל בעלי התפקידים כיצד הרגישו במהלך המשימה? רצוי לעבד את התוצאות לאחר סבב אחד לפני שמתחלפים בתפקידים.
- מה היה קשה בלהיות עם עיניים מכוסות?
- האם הצלחתם לתת אמון בלוחשים? האם בטחתם בהם שהם מעבירים את המסר כמו שצריך?
- מה הרגשתם כשלא יכולתם לשמוע את ה"מנהיג"?
- מהו אמון בין אנשים? ובצוות?
- מדוע הוא הכרחי וחשוב בצוות או בקבוצה?
- כיצד יש להתנהג כדי לגרום למישהו לתת בך אמון?
- מהי תקשורת בקבוצה? מהי תקשורת לא מילולית?
- באילו סיטואציות בחיי היום יום אתם נתקלים במצבים שבהם יש תקשורת לא מילולית?
- האם קל או קשה לתקשר בצורה כזו בסיטואציות הללו?

נספח לפעילות

ציוד נדרש

4 דליים
 חבלים
 כדורים
 ספוגים
 גיגיות עם מים
 דורגל/מקלות

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- מנהיגות

מטרות

- החניכים יבינו את עקרון הסינרגיה – השלם עולה על סך חלקיו
- החניכים יבינו שתוך קבוצה כל פרט מהווה חלק עיקרי ומשמעותי

זמן פעילות

45 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך להכין שני דליים (2*) הקשורים זה לזה על פי עקרון הגלגלת כאשר דלי אחד ריק ודלי אחד מלא בכדורים.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון:

מחלקים את החניכים לשתי קבוצות ומסבירים להם שעליהם למלא את הדלי הריק במים על ידי ספוגים, עד שיהיה כבד יותר מהדלי עם הכדורים, שיעלה גבוה ממנו.

שלב שני:

הקבוצות יבנו אסטרטגיה ויתחרו בניהן. הקבוצה שתצליח למלא מספיק מים, תוכל למצוא כדור אחד עליו רשומה משימה כלשהי (הליכה על מקלות/דורגל וכד').

שלב שלישי:

כל קבוצה תצטרך בתורה לבצע את המשימה.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- מה לדעתכם היה נחוץ על מנת להצליח במשימה?
- האם היה אפשר להצליח במשימה ללא כל חברי הקבוצה? כיצד?
- כיצד בא לידי ביטוי המנהיגות במשימה?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי אחריות קבוצתית

שליפת בקבוק

התלמידים צריכים להוציא את הבקבוק מהמתחם תוך שימוש בשלושה חבלים בלבד. הפעילות מתאימה לכל שלב- כמובן שיש לשים לב להוראות ולדרישות בהתאם לשלב בו נמצאת הקבוצה.

ציוד נדרש

בקבוק 1.5 ליטר מלא
בחציו.
3 חבלים דקים באורך
3 מ'.
סרט סימון או חבל
לתחום את האזור.

תכנים ערכיים

- אסטרטגיה,
תכנון וגיבוש
רעיונות
- מנהיגות
- אחריות
הרוחנית

מטרות

- התלמיד ילמד לעבוד בצוות ולשתף פעולה.
- התלמיד יפתח תחושת מסוגלות ומנהיגות
- התלמיד יתמודד עם אתגר קבוצתי ויתגבש עם חבריו לקבוצה.

זמן פעילות

30-45 דק'

דגשים בטיחותיים

לדאוג ששטח האדמה יהיה נקי ממכשולים.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לתחום שטח (רצוי ע"י חבל או סרט סימון מסביב) ולהניח באמצע בקבוק מים המלא בחציו.
יש להכין 3 חבלים באורך של 3 מ' מצדי המתחם ולבקש מהתלמידים שנבחרו לשלוף את הבקבוק בעזרת 3 החבלים בלבד.

הנחיות לקבוצה:

"שימו לב, החבל המונח מסביב הוא כבל חשמלי וכל המתחם מלא בתוכו בחומר רדיואקטיבי, נשאר לכם בקבוק מים אחרון לימים הקרובים והוא נמצא בתוך המתחם, כדי להוציא אותו אתם יכולים להשתמש רק בשלושה חבלים שמונחים בצד, בהצלחה"

דגשים נוספים:

ניתן לשנות את המשימה כך: אחד התלמידים שוכב באמצע המתחם, לא רחוק מבקבוק המים, התלמידים צריכים להשקות אותו באמצעות שימוש בחבלים בלבד. (ניתן לספר להם ששוכב שם חייל בשדה מוקשים ואי אפשר להגיע אליו עד שיגיע צוות חילוץ, בינתיים כדי להצילו צריך להשקות אותו מים).

כדאי להוסיף את מרכיב הזמן בכל משימה. ניתן להקשות את המשימה ולבקש מהתלמידים שמחזיקים בחבל להיות עם עיניים מכוסות והיו תלמידים אחרים שדרכו אותם.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

Azrieli Foundation
 קרן עזריאלי
 ישראל ועירי
 מכן עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- מה היו הקשיים שעמו לפניכם במשימה וכיצד הצלחתם להתמודד איתם?
- מה למדתם אחד על השני בעת ביצוע המשימה?
- האם היה קושי בתקשורת? מדוע?
- האם היה מי שהוביל את הקבוצה? האם זה היה חשוב?
- מה קורה כאשר אין מוביל אחד?
- איפה בחיים זה חשוב שיהיה מי שמוביל/ מנחה משימות? (בבית, בית ספר, בין חברים).

נספח לפעילות

שלב קבוצתי

אחריות קבוצתית

תיל חשמלי

הקבוצה צריכה לעבור בין החבלים המתוחים בלי לגעת בהם ובלי לעזוב ידיים. רצוי לבצע את הפעילות לאחר שלב ההיכרות הראשוני בו חברי הקבוצה כבר מכירים זה את זה.

ציוד נדרש

חבל
פעמונים
דף ועט למתצפת

תכנים ערכיים

- אמון
- שיתוף פעולה
- חשיבות עבודת הצוות

מטרות

- התלמיד יפתח אמון בזולת
- התלמיד ילמד לשתף פעולה עם חבריו לקבוצה.
- התלמיד ילמד כיצד להתמודד במצבי לחץ.

זמן פעילות

30-45 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

חבל מתוח בין שני עצים בגובה המותניים או בגובה אחר כאשר קשורים לאורכו פעמונים, הקבוצה צריכה לאחוז ידיים וליצור שרשרת אנושית.

הנחיות לקבוצה:

"אתם קבוצת שבויים שברחה מהכלא. ידיכם קשורות בשרשרת אנושית, עליכם לעבור את התיל החשמלי שלפניכם, בלי לגעת בתיל הקטלני ובלי לעזוב ידיים, אם מישהו נגע או עזב את יד חברו עליכם להתחיל מהתחלה"

דגשים נוספים:

- ניתן להעלות את רמת הקושי (בהתחלה זוג ולאחר מכן ארבעה תלמידים וכו') וכן לקבוע זמן קצוב למשימה.
- ניתן להוסיף מתצפת שיתאר את קבלת ההחלטות בקבוצה ודרך הביצוע.

דגשים בטיחותיים

יש לשים לב שלא דוחפים אחד את השני.

ארגז הכלים של המזרחי החברתי

עיבוד רעיונות

Azrieli Foundation
 קרן עזריאלי
 ישראל ועיר
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- איך הרגשתם בפעילות?
- איזה חלק במשימה היה קשה וכיצד התמודדתם איתו?
- מה למדתם מהפעילות הנוכחית?
- מה היה צריך לעשות כל אחד מחברי הקבוצה על מנת להצליח במשימה?
- מה היה קורה אם אחד מחברי הקבוצה לא היה משתתף במשימה?
- האם קרה לכם מצב בחיים שבו הייתם צריכים לבצע משימה ביחד עם עוד אנשים ולא יכולתם לבצע אותה לבד? אם כן, כיצד הרגשתם, כיצד נהגתם?
- מה קורה כאשר תלויים בעוד מישהו בביצוע משימה כלשהי (בחיים: בבית, בית ספר...)? אתם מעדיפים להיות תלויים במישהו או לא? מדוע? ואיפה בכל זאת צריך?

נספח לפעילות

שלב קבוצתי תקשורת

טאבו

החניכים יעבירו אותם מסרים האחד לשני בדרכים יצירתיות. אותו המסר יעבור במספר דרכים שונות.

ציוד נדרש

כרטיסיות "טאבו"
 כיתה עם לוח
 טושים ללוח
 פרס

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- תחרותיות
- תקשורת טובה

מטרות

- החניכים יבינו שבתקשורת טובה יש גם פן של יצירתיות
- החניכים יבינו שמה שנתפס בעיני כדבר אחד יכול להיתפס בעיני האחר כדבר שונה.
- החניכים יבינו שכל שנהיה ברורים ומדויקים, כך יבינו אותנו טוב יותר.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך לכתוב פתקים בהם שם של זמר/תכנית/מקום ומתחת למילה, רשימת מכולת של מילים שאסור להשתמש בהם על מנת להעביר את המסר (למשל: אייל גולן- זמר, מזרחי, אילנית לוי וכו'...). מומלץ לא לכתוב ילד מהכיתה!

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

החניכים מתחלקים לזוגות. כל זוג בתורו, קם למרכז הכיתה ולוקח כרטיסיה מהשולחן. המטרה היא להעביר כמה שיותר כרטיסיות בדקה אחת על-ידי מסרים.

שלב שני-

כותבים את התוצאות הלוח, המנצחים זוכים בפרס.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- האם היה קשה/קל להעביר את המסרים תחת ההגבלות.
- מה הגביל אתכם?
- למה אתם חושבים שהיה קשה/קל?
- מה אפשר ללמוד ממשחק זה?
- מסר- לעיתים בחיים אנו נתקלים בקושי ובדברים שמגבילים אותנו בהעברת מסרים ונצטרך להיות יצירתיים ולמצוא את הדרך הטובה ביותר להעברת המסר.

נספח לפעילות

דוגמא לכרטיסיה:

הבורר

הוט

בולדוג

סדרת טלוויזיה

אבי הטחול

משה אבגי

שלב קבוצתי

תקשורת קבוצתית

תקשורת בציר/ לגו

על חברי הקבוצה להיות קשובים לבני זוגם על מנת לבצע את המשימה הנדרשת בדיוק הרב ביותר. הפעילות מתאימה לשלב בו חברי הקבוצה כבר מכירים אחד את השני.

ציוד נדרש

לגו/ ציורים מוכנים.
דפים לבנים.
עטים/ טושים/
עפרונות.

תכנים ערכיים

- תקשורת והנחיה
- שיתוף פעולה בין בני הזוג
- הקשבה
- יצירתיות

מטרות

- התלמיד ישתף פעולה עם חברו
- התלמיד ילמד להקשיב להוראות
- התלמיד יחשוב "מחוץ לקופסא" בהנחיית בן הזוג

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

מחלקים את חברי הקבוצה לזוגות- רצוי לא חברים. אחד מנחה והשני מונחה ולאחר מכן מתחלפים.

הנחיות לקבוצה:

מטרת המנחה: "עליך להנחות את בן זוגך בצורה הכי מדויקת כדי שהתוצר יהיה זהה לשלך".
כלל: יושבים גב אל גב, אסור לראות האחד את השני.

דגשים נוספים:

אפשר להקשות ולהוסיף אלמנט של זמן.
אפשר לעשות את המשימה בשלושות כאשר על המנחה- המצייר/ הבונה אסור לדבר כלל ורק המקשר יכול להעביר את ההוראות. בקבוצה מתקדמת ניתן לבחור מישהו אחד שצריך ליצור משהו מלגו, למשל ההוראה: "לבנות את בית חלומתיך" והוא מדריך שני שחקנים נוספים בצורה כזו שאף אחד לא רואה את השני והם צריכים לבנות מה שהמנחה אומר להם. על מנת לשתף ילדים נוספים כדאי לתת תפקידים כגון: כתיבת דברי המנחה על הלוח כדי לבחון את הוראותיו בעיבוד, משגיחים שלא יוכלו להציץ, החלפת תפקידים תוך כדי וכו'.

זמן פעילות

30-45 דק'

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

Azrieli Foundation
 קרן אזריאלי
 ישראל ועיר
 מכון אזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- איך הרגשתם? (מנחה, מונחים)
- מה נדרש מכם כדי לבצע את המשימה?
- מה היו הקשיים בביצוע דיוק המשימה?
- מה הקושי בחוסר היכולת לראות אחד את השני?
- מהי תקשורת בין אנשים? ובפרט בין חברי צוות?
- מדוע החשיבות של תקשורת?
- אם היה אלמנט של זמן כיצד השפיע הדבר?
- אם היה מקשר (מישהו שתווך את ההסבר) איך זה השפיע על ביצוע המשימה?
- שיפר/גרע? מדוע?
- מדוע תקשורת הינה דבר הכרחי וחשוב בחיי היום יום שלנו?
- מה קורה כאשר התקשורת לא טובה? (למשל עם אמה/אבא, מורה..)

נספח לפעילות

החניכים ישחקו גלגל המזל בשילוב שיתוף חוויות מהמשפחה שלו

ציוד נדרש

גלגל מזל צבעוני
מקלות ארטיק
צבעוניים
קופסה

תכנים ערכיים

- פתיחות
- קבלת השונה

מטרות

- החניכים יכירו בעובדה שלמשפחה חלק משמעותי בעיצוב דמותם
- החניכים יחלקו חוויות האחד עם השני

זמן פעילות

60 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך להכין גלגל מזל צבעוני ולכל צבע שיהיה מקלות ארטיק תואמים. לדוגמה: אדום = "הפעם הראשונה שהרגשתי...". ועל כל מקל צריך להיות רשום גאה/שמח/מובך וכו'. כתום = "סיטואציה בה הייתי..." אחראי/אח גדול/עקשן.

הנחיות לקבוצה:

כל חניך בתורו קם לסובב את גלגל המזל, כשיוצא צבע מסוים, עליו לקחת מהקופסה את מקל הארטיק התואם לצבע ולספר סיפור לפי המשפט הרשום על המקל.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

118

עיבוד רעיונות

- לאיזה מעגל בחיים קשורים החוויות ששיתפתם?
- איזה חלק המשפחה לוקחת בעיצוב הזהות שלכם?
- האם יש גיל בו המשפחה לוקחת חלק פחות חשוב בחייכם? אם כן, מדוע?

נספח לפעילות

 קרן אזריאלי
 ישראל ועזרה
 The Azrieli Foundation
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

שלב משפחתי

כל אחד והמשפחה שלו

החניכים ישחקו במשחקים שונים שיבהירו להם שכל משפחה היא שונה מאחרות, וכל משפחה היא מיוחדת בפני עצמה.

ציוד נדרש

כרטיסיות
 מדבקות
 סיפור "כל אחד
 והמשפחה שלו"

תכנים ערכיים

- סובלנות
- קבלה והכרת השונה
- משפחתיות

מטרות

- החניכים יכירו בעובדה שכל משפחה היא מיוחדת ויוצאת דופן
- החניכים יכירו קצת את המשפחות אחד של השני.
- החניכים יבינו כי כל אחד חי בתא משפחתי שונה ומגיע מרקע שונה.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך להכין מדבקות ובהן מאפיינים משפחתיים שונים (משפחה חד הורית, משפחה מרובת ילדים, משפחה מרוסיה וכו'). בנוסף, על כל מדריך לדאוג להוציא מהאינטרנט את הסיפור "כל אחד והמשפחה שלו".

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

כל חניך מקבל כרטיסיה ועליה הוא צריך לכתוב את הדבר הכי מיוחד במשפחתו. לאחר מכן, מערבבים את כל הכרטיסיות וכל חניך שולף כרטיסיה ומקריא אותה. על החניכים לנסות לנחש למי הכרטיסיה שייכת.

שלב שני-

המדריך מדביק על כל חניך מדבקה על המצח ובה מאפיין מסוים של משפחה. על החניכים לעזור לחניך שעומד במרכז לגלות מהו המאפיין שיש לו על המצח.

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- הקראת הסיפור/חלקים מהסיפור "כל אחד והמשפחה שלו" מאת יהודה אטלס הממחיש את המגוון הרחב של משפחות.
- האם נתקלת במגוון שונה של משפחות?
- האם קורה שאתה שופט אנשים על-פי משפחתם או מוצאם?

נספח לפעילות

שלב אישי בתוך

קבוצתי

מנהיגות

כל התלמידים מכוסיי עיניים, חוץ מאחד שאמור להנהיג ולהוביל את שאר החברים במסלול מכשולים במגוון דרכים.

ציוד נדרש

כיסויי עיניים
הכנת מסלול מכשולים

תכנים ערכיים

- מנהיגות
- הקשבה
- שיתוף פעולה
- תקשורת

מטרות

- התלמידים ייחשפו למספר דרכי מנהיגות.
- התלמידים יקדישו תשומת לב והקשבה למנהיג כדי לעבור את המכשולים.

זמן פעילות

20-30 דק'

דגשים בטיחותיים

יש לוודא שמסלול
המכשולים לא מסוכן
מדי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

התלמידים יכסו את עיניהם, חוץ מתלמיד אחד, אשר יצטרך להנהיג את הקבוצה ולהוביל אותה בתוך מסלול מכשולים.

הנחיות לקבוצה:

- שלב ראשון: על התלמיד הרואה להוביל את הקבוצה רק על ידי מגע, ללא קול.
- שלב שני: על התלמיד הרואה להוביל את הקבוצה רק בעזרת לחישות באוזני שאר החברים.
- שלב שלישי: על התלמיד הרואה להוביל את הקבוצה מתוך עמדה מרוחקת.

• דגשים נוספים:

- אפשר להקשות על המשתתפים ולהגביל את המשימה בזמן ובלחץ של רעש.
- אפשר להוסיף משימות באמצע הפעילות ולראות כיצד המוביל מתמודד איתן.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

122

עיבוד רעיונות

 קרן עזריאלי
 ישראל (ע"מ)

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- לאיזה סוג מנהיגות הכי התחברתם?
- האם היה סוג מנהיגות שלא התחברתם אליו כלל?
- איזה סוג מנהיגות היית רוצה לאמץ לעצמך?

נספח לפעילות

שלב אישי
קבוצתי
מנהיגות

מיהו המנהיג

להכיר סוגי מנהיגות שונים ולדעת מתי יש לאמץ כל אחד מהם על מנת להיות אפקטיבי בהשגת המטרות

ציוד נדרש

- מקלות ארטיק
- שיפודים
- סול
- דבק
- טושים וכו'

תכנים ערכיים

- מנהיגות
- חשיבה
- אסטרטגית
- יצירתיות

מטרות

- החניכים יכירו סוגי מנהיגות שונים
- החניכים ילמדו להתמודד עם סגנונות מנהיגים שונים וללמוד לקבלם

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך לבחור שלושה חניכים מבעוד מועד ולהסביר להם על מהלך הפעילות החברתית שתתקיים בנושא ולתת לכל אחד מהם תפקיד (סגנון מנהיגות) מרכזי מבלי ששאר החניכים ישימו לב לבחירתם.

הנחיות לקבוצה:

על המדריך לחלק את הקבוצה ל3, ולספר לכל הקבוצות סיפור אחיד: חיל האוויר קיבל תקציב של 2 מיליארד דולר לקניית מערכת נגד טילים. עליכם להפוך לעובדי חיל האוויר, לתכנן ולבנות את המערכת הטובה והיעילה ביותר. על הקבוצה יהיה להציג אל מול נציג חיל האוויר (הרכז) את המערכת ולשכנעו לרכושה.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים
 של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- האם זיהיתם מה הייתה המשימה העיקרית מלבד בניית המערכת?
- האם היה מנהיג בקבוצה שהוביל אתכם לחיוב או לשלילה?
- האם המנהיג כפה את עצמו על הקבוצה, או נבחר מתוכה?
- האם אתם המנהיגים – הרגשתם שהצלחתם לעמוד במשימה?
- במה התבטא הקושי?

נספח לפעילות

מנהיג משימתי: המשימה היא העיקר, הצלחתו נמדדת בהתאם לביצוע המשימה. המנהיג המשימתי יחלק תפקידים לחברי הקבוצה לפי ראות עניו מבלי לתת הסברים, יזרז את החניכים, ימנע צחוק במהלך הפעולה, זה פוגע ביעילות!

מנהיג חברתי: כל המשימה היא אמצעי לבניית יחסים בקבוצה. הנאת חברי הקבוצה היא החשובה ולא המשימה או עמידה בלוח זמנים ולכן החלטות דמוקרטיות ושמירה על מורל גבוה זוהי חדות עבודתו.

מנהיג נוטש: לתת לחברי הקבוצה להתמודד לבד עם המשימה על מנת לא לפגוע בדינמיקה הקבוצתית.

שלב קבוצתי
 קהילתי
 נתינה

מה – אכפת לי

החניכים יעברו מסלול מכשולים שבסופו יבינו את ערך האכפתיות והנתינה

ציוד נדרש

מסלול מכשולים
 כיסויי עיניים

תכנים ערכיים

- נתינה
- אכפתיות
- דאגה

מטרות

- החניכים יכירו בערך הנתינה
- החניכים יצטרכו לגלות אכפתיות אחד כלפי השני

זמן פעילות

40 דק'

דגשים בטיחותיים

לבנות מסלול מכשולים בטיחותי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך להכין מראש מסלול מכשולים בטיחותי שלא יסכן את חניכיו.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

על החניכים להסתדר בתור כאשר עיניהם מכוסות לפני מסלול המכשולים. המדריך הוא היחיד ללא כיסוי עיניים והוא זה שיוביל את המסלול.

כאשר יגיע מכשול, המדריך ילחש לחניך הבא אחריו בסוד את המידע על המכשול וכך יעשה החניך לבא אחריו וכן הלאה.

המטרה – ליפול ולהסתבך כמה שפחות בתוך המסלול ולגלות אכפתיות אחד כלפי השני.

* מומלץ לעשות את המסלול מספר פעמים וכך להראות לחניכים עד כמה אכפת להם האחד מהשני.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

 קרן עזריאלי
 The Azrieli Foundation
 ישראל ועירי
 ישראלי

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית

העצמה חברתית באמצעות:

O.D.T

“לעשות את...”

המדריך ישקף לחניכים את הקשר שבין אכפתיות לנתינה, על ידי ההסבר : כאשר אכפת לאדם משהו או ממישהו, הוא ירצה לתת ולעשות הכל בשביל אותו הדבר או אותו האדם.

- האם באמת היה אכפת לנו אחד מהשני
- מה הצלחנו להבין אחרי הסבב הראשון
- האם בפעמים הבאות יהיה לנו יותר קל להעביר מסר ולהיות אכפתיים?

נספח לפעילות

**שלב קבוצתי
 קהילתי
 נתינה**

קח תן

החניכים יעמיקו בנושא הנתינה ויקבלו הכוונה

ציוד נדרש

5 שקיות במבה
 2 חבילות פתקים – חבילה של משימות קח וחבילה של משימות תן קוביה

תכנים ערכיים

- נתינה
- קבלה
- הכלה

מטרות

- החניכים יכירו בערך הנתינה
- החניכים יבינו שלא תמיד צריך לקחת אלא לתת

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך להכין מראש 2 חבילות פתקים, בחבילה אחת משימות של "קח" ובחבילה השניה משימות של "תן"

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון -

המדריך יחלק לכל חניך 5-6 במבות, באמצע המעגל יונחו 2 חבילות הפתקים. החניכים יזרקו קוביה ומי שיוצא לו 6 הוא הראשון שלוקח פתק.

שלב שני -

בתחילה החניכים לא יודעים שיש הבדל בין 2 החבילות, אך במהרה יעלו על זה ויקחו פתקים רק מהחבילה של הקח, דבר שיגרום להעמסת במבה אצל כל אחד מהחניכים, כשהמטרה להישאר עם כמה שפחות במבה. בפתק האחרון של משימות הקח, יהיה כתוב "תן את כל הבמבות לילד מימינך"

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- כמה פעמים בחיים יצא לכם לתת
- האם הרגשתם פראיירים מעצם הנתינה
- מה מרוויחים כאנשים מאקט הנתינה

נספח לפעילות

קח 2 במבות מהילד עם העיניים הבהירות ביותר בקבוצה	קח במבה אחת ממי ששמו הפרטי מתחיל בא'
קח 4 במבות מהילדה עם השיער הכי ארוך בקבוצה	קח 3 במבות ממי שלובש חולצה שחורה
קח 2 במבות מהחבר הכי טוב שלך בקבוצה	תן את כל הבמבות לילד שיושב מימינך

קח 2 במבות מהילד שהגיע אחרון לפעילות	קח במבה אחת ממי שיושב לשמאלך
קח 2 במבות מהילד הכי נמוך בקבוצה	קח במבה אחת ממי ששם המשפחה שלו הכי ארוך
קח 4 במבות ממי שיושב מולך	קח 4 במבות מהילד האחרון שהרים פתק

תן 2 במבות לילדה הכי יפה בקבוצה	תן 3 במבות לילד הכי מצחיק בקבוצה
תן 3 במבות למדריך	תן 4 במבות לילד עם נעלי הספורט הלבנות
תן 4 במבות לילד ששמו הפרטי הוא הכי ארוך בקבוצה	תן 2 במבות לילדה הביישנית בקבוצה

תן 4 במבות לילד שהגיע ראשון	תן 2 במבות למי שלובש חולצה שחורה
תן 3 במבות לילד הכי חכם בכיתה	תן 3 במבות לחבר הכי טוב שלך בקבוצה
תן 3 במבות לילד הכי גבוה בכיתה	תן 4 במבות לילד הכי שקט בקבוצה

תוכנית חברתית כיתה ט'

תוכנית כיתות ט' – מיזם חברתי

"כל אחד יכול יותר וכל אחד מוביל לשינוי..."

מטרות המיזם החברתי:

- (1) החניך בתוכנית ילמד לחוות מסוגלות והצלחה תוך כדי הוצאה לפועל של מיזם חברתי.
- (2) החניכים בתוכנית יקבלו ארגז כלים ויכולות שייעזרו להם לחולל שינוי בתוך הקהילה בה הם חיים.
- (3) החניכים בתוכנית יהפכו לאחראים צעירים ומשפיעים בתוך החברה .
- (4) החניכים ילמדו לעודד חשיבה מחוץ לקופסה.
- (5) החניכים ילמדו לטפח כישורים תקשורתיים, סבלנות, מנהיגות ערכית.
- (6) החניכים ילמדו להעביר ביקורת ולעודד בני נוער נוספים להירתם לשינוי של הצרכים החברתיים.

מה נחוץ לחניך היחום:

- 1) חזון ומשמעות.
- 2) יכולת לשאת ולתת.
- 3) למידה מניסיון של האחר.
- 4) השפעה על הסביבה
- 5) יכולת להפוך קושי להזדמנות.
- 6) שכנוע ככלי להשגת מטרות.

סל רעיונות ליוזמות חברתיות בערים:

<p><u>הבית החם-</u></p> <p>אימוץ בתי קשיש בעיר, יצירת סרט דוקומנטרי לכל תלמיד וקשיש על מפעל חייו, פעילות מלווה לאורך כל השנה</p>	<p><u>מרעידים את העיר-</u></p> <p>חיבור אל העירייה ויצירת עבודה משותפת בנושא בטיחות בדרכים, שיקום וצביעת פסי האטה, שילוט ופרסום ברחבי העיר, פיסול בכיכרות, משמרות הזהב, הפנינג עירוני בנושא.</p>	<p><u>ינשופי הלילה-</u></p> <p>הפעלת ניידת חברתית שמתמחה בפעילות משחק עם נגישות לבני נוער שתתפקד במקומות ובזמנים המועדים לפורענות בקרב בני הנוער.</p>
<p><u>יוצאים מהבועה-</u></p> <p>נוער מוביל לשינוי חברתי בעיר, הקמת קבוצות סיור מודרכות שיעבירו סיורים לנוער בגילאי ז,ח, בנושאים שבוערים בערים השונות- עוני, אלימות, פשעה וכו'</p>	<p><u>קשת -</u></p> <p>גישור וחיבור בין נערים ונערות ממגזרים שונים (יהודים, ערביים, דתי, חילוני) בניית סיפור מסגרת משותף ויצירת חיבור אמיתי.</p>	<p><u>מקושרים-</u></p> <p>בניית אתר אינטרנט חברתי שייתן מענה חברתי, תרבותי לכל הילדים בחתך הגילאים הזה בעיר.</p>

תוכנית חברתית כיתה ח':

הגעתו בתוך תהליך הפעילות החברתית, לאחר שהחניכים למדו לחוש מועצמים באמצעות ארבעת הצרכים: שייכות, שליטה, עצמאות ונדיבות, ילמדו על קשרי חברות קבוצתיים ויהיו פנויים להעמקת הקשר עם הקבוצה והקהילה. החוויה של החניכים, של התנסות ולמידה, של עשייה קבוצתית, מהווה צורך קיומי והינה מכשיר חברתי להעמקת הקשרים הבינאישיים ולפיתוח כישורים חברתיים, מיומנויות ויכולות תקשורת. התהליכים המשמעותיים אותם יעברו החניכים השנה הם: שלבים בבניית קבוצה, היכרות עם המונח קבוצה והדרך מצוות לקבוצה.

מאפייני גיל – כיתה ח':

המאפיינים הבולטים לעין	מדוע זה כך	איך המדריך צריך לפעול
1	מהפך גופני.	צריך להיות סבלני למרדנות, חשוב לתת תחושה שיש מי שמבין אותם, אך להציב כבולות ברורים וכללי התנהגות.
2	חשיבה לעיתים מוגזמת, שאיפות ודרישות – לפעמים אינם תואמות מציאות.	הרחבת הקשר אל מחוץ ופעילויות עיסוק בנושאים שמעניינים אותם. לנסות ולקבל את דעותיהם ולהסביר את המציאות.
3	רצון להיות כמו כולם להשתייך לקבוצה ובו זמניות להיות מיוחד ובעל זהות עצמאית, חיפוש עומק וחברויות בוגרות.	ניסיון ללמד ניהול עצמי, לקיחת אחריות, חשיבה על תפקידים שדורשים אחריות.

מבנה הפעילויות

המעגל הקבוצתי:

הענקת כלים וכישורים רלוונטיים - הקניית יכולת הבחנה בין סיכוי לסיכון, להתנסות ולהתאמן בשימוש ביכולות ריגשיות, חברתיות וערכיות במצבים שונים.

סולם ערכים - בחינת סולם ערכים וישומו כלפי החברים בקבוצה ובקהילה.

מנהיגות - לעורר מודעות ריגשית לצורכי החברה והקהילה, פיתוח נכונות, אכפתיות ורצון לעורר שני. חיזוק תחושת שייכות לקבוצה, לחברה והסביבה. טיפוח חינוך עירכי. הצבת מטרות, "לראות ברור, לראות רחוק". חשיפה ראשונית של המושג מנהיגות, ובחינת מקומו של התלמיד כמנהיג בקבוצה. התנסות במשימות הדורשות ומפתחות יכולת מנהיגותית.

עצמאות - פיתוח עצמאות אישית וקבוצתית, בטחון עצמי ואחריות.

כוח דוד - התלמידים ישתתפו בסמינר מנהיגות ארצי בחופשת הפסח

המעגל הקהילתי:

מעורבות חברתית - מה משמעותה של החברה עבורי? עד כמה אני מוכן לגלות אכפתיות? מה אוכל לתרום לסביבתי? מחויבות למעורבות חברתית. פיתוח אישיות התלמיד, כישוריו ותחומי התעניינות כדי להביאו למיצוי יכולת חברתית.

אחרות - הכרה של השונה והאחר בחברה, מתן כבוד לשונות חברתית.

נתינה - החובה למעורבות חברתית, לעורר מודעות ריגשית לצורכי החברה והקהילה, פיתוח נכונות, אכפתיות ורצון לעזור.

החלטות - תהליכים בקבלת החלטות קבוצתית.

מיזם - טיפוח והפנמת ערכים ונורמות ההולמים את אורח החיים בחברתנו והכשרת פעילות אזרחית בקהילה. שלב היוזמה הקבוצתית שהינו פועל יוצא של התהליך החברתי השנתי.

הובלת המיזם - דגש על חלוקת משימות, אחריות והתמודדות עם בעיות ופתרון.

הפעלת המיזם - תכנון הפעילות לפרטים, מי השותפים וחלוקת אחריות. סיכום ורפלקציה.

תכני המיזם יעלו מתוך הדינאמיקה הקבוצתית והעשייה החברתית לאורך השנה.

המסע הקהילתי פותח את תוכנית המיזם החברתי ובמפגש המסכם יוצגו המיזמים והשותפויות.

המעגל הקהילתי:

מעורבות חברתית - מה משמעותה של החברה עבורי? עד כמה אני מוכן לגלות אכפתיות? מה אוכל לתרום לסביבתי? מחוייבות למעורבות חברתית

אחרות - הכרה של השונה והאחר בחברה, מתן כבוד לשונות חברתית.

נתינה - החובה למעורבות חברתית.

החלטות - תהליכים בקבלת החלטות קבוצתית.

התנדבות - אימוץ מוסד חברתי בקהילה הקרובה. 3 פעילויות התנדבותיות לאורך השנה. מה אוכל לתרום לסביבתי.

נתינה - מהי נתינה? למה לנו לתת והחובה למעורבות חברתית.

התנדבות - יציאה להתנדבות בקהילה

ציר פעילות שנתית – פעילות שנתית כיתה ט':

יולי	אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי
קבוצתי 15-20 מפגשים	מיון ואיתור צוותי הדרכה	קורס הכשרת מדריכים מעגל קבוצתי	ישיבת היערכות, שיחות אישיות ומסע גיבוש.	מעגל קבוצתי	מעגל קהילתי, פעילות הורים- תלמידים	מיזם	מיזם	מנהיגות	סמינר כוח דוד פעילות הורים- תלמידים	סיכום שנה	סיכום שנה	דו"ח סיכום שנה ומשובים
עירוני 4-5 פעילויות	פעילות קהילתית ברמה עירונית	פעילות פתיחה עירונית	פעילות חנוכה	פעילות איכות הסביבה	פעילות פורים	פעילות קהילתית ברמה עירונית	פעילות מנהיגות עירונית	פעילות מנהיגות עירונית	פעילות מנהיגות עירונית	פעילות מנהיגות עירונית	פעילות מנהיגות עירונית	פעילות מנהיגות עירונית
מחוזי 4 פעילויות			פעילות פתיחה	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית	פעילות מחוזית

מס' עמוד	שם הפעילות	כותרות	שלב בפעילות	מספר מפגש
139	א: הגיית הרעיון והמיזם			
139	מסע קהילתי	קבוצתי קהילתי	קבוצתי קהילתי	1
140	סרט "כנפיים של קרמבו"	קבוצתי קהילתי		2
143	דמקה ישראלית	קבוצתי קהילתי		3
147	יוזמה חברתית	קבוצתי קהילתי		4
152	ב: איתור צרכים ומיפוי קהילתי			
152	איתור דרכים ומיפוי קהילתי	קבוצתי קהילתי		5
154	יוצאים מהבועה	קבוצתי קהילתי		6
156	הבדל בין עמדה לעשייה	קבוצתי קהילתי		7
158	ג: פיתוח יכולת ועבודת צוות			
160	זריקת בעיות על האחר	קבוצתי קהילתי		8
162	הקושי ביוזמה חברתית	קבוצתי קהילתי	9	
165	עם הפנים לעשייה חברתית	קבוצתי קהילתי	10	
167	ד: סיכום ההכנות והיציאה למיזם			
167	סיכום התהליך עד יציאה למיזם + משוב מדריך על החניכים + הצגת מיזם לדוגמה	קבוצתי קהילתי	קבוצתי	11
	יציאה למיזם	קבוצתי קהילתי		12
	סיכום המיזם + משוב החניכים	קבוצתי קהילתי		13
171	ה: סמינר מנהיגות - כח דוד			
171	תכונות המנהיג	מנהיגות	קבוצתי	14
173	המנהיג שלי	מנהיגות		15
176	מנהיגות דיקטטור	מנהיגות		16
178	מנצחים יחד	מנהיגות		17

חלק א' – יריית פתיחה והגיית רעיון המיזם:

סיפור "מסע קהילתי" כיתה ט'

א' גדל בשכונה _____ בעיר _____ עם עוד תשעה אחים. אימו התקשתה לגדל את כל תשעת האחים לבדה.

אימו של א' עבדה בשלוש עבודות בכדי לנסות ולפרנס את כל בני המשפחה, היא לא נכחה בבית רוב הזמן ועקב כך הילדים גדלו לבד.

אביו של א' לא היה דמות משמעותית בחייו, הוא לא הכיר בהם.

כשהגיע א' לכיתה ט', בחר לעזוב את בית הספר, והעדיף לצאת לעבוד ולעזור לאימו עם אחיו ועם הוצאות הבית.

הוא לא מצא עבודה, אך כן התדרדר לחברה רעה ומצא עצמו מסתבך בבעיות פעם אחר פעם, דבר שהכביד על אימו.

באחד הערבים אימו סילקה אותו מביתו והוא עבר להתגורר ברחוב.

א' הפך לעבריון, התחבר עם בחורים גדולים ממנו ובשביל לשרוד ולהשיג כסף, נאלץ לשדוד.

בפעם הראשונה בחייו הוא שדד וגם נתפס.

א' בילה במוסד לעברייני נוער, חווה שם חוויות קשות והצלקות הנפשיות שלו הפכו גדולות יותר.

לאחר שיקום של שנה, הוא חזר לביתו והחל לעבוד באותו מוסד נוער.

א' הפך לדוגמה עבור בני הנוער שמגיעים מאותם רקעי ומצבים בחברה.

הוא השלים את לימודיו, התגייס לצבא וכיום הוא אב לשלושה ילדים.

במשימות שלכם יהיה עליכם לעבור בכל המוקדים החברתיים בעיר ולדלות משם מידע על תפקידו של כל מוקד בסיוע החברתי לנערים ולנערות כמו א', בכדי שלא יעברו את הקשיים שהוא עבר.

המוקדים:

משטרה, רווחה, בית הספר, עמותות חברתיות, בית

משימות לדוגמה:

משטרה – על החניכים למצוא בלון הליום בתחנת המשטרה, עליו מודבק השם של השוטר הקהילתי. עליהם למצוא את השוטר ולברר איתו את תפקידו.

רווחה – החניכים יגיעו למשרדי הרווחה בעיר בכדי לפגוש עובדת סוציאלית ולקבל ממנה את המידע. תחילה יהיה עליהם לשבור או לפתוח מנעול ללא מפתח ולהוציא ממנו טבעת פלסטיק.

בית הספר – על החניכים יהיה לעבור בחדר המורים ולחפש מתחת לאחד השולחנות מעטפה, ובה שם המנהל איתו הם צריכים להיפגש ולקבל את המידע.

עמותות – עם הגיעכם לעמותה – משימה מהשירים- עליכם למצוא מילים משירים שונים.

על המדריך להכין את המילים מראש, לכדי מציאת הדמות בעמותה ומה תפקידה.

דוגמה "שיר כנפיים של קרמבו" 4 שירים שונים שבכל אחד מהם מילה

בית – משחק תפקידים – המדריך יכין סיטואציות של אם ובן, והילדים יצטרכו לשחק ולהציג. הזוג שישכנע את הקבוצה הוא הזוג שיפצח בעבור הקבוצה מיהי הדמות א' שאותה יפגשו בסוף המסע.

חלק א' – יריית פתיחה והגיית רעיון המיזם:

מטרות על:

- החניכים יתארו את המצב הקיים בעירם ויתנסו בזיהוי צרכים ובעיות הנובעים ממנו.
- החניכים יתנסו בתהליך של סיעור מוחות וחשיבה קבוצתית, בנושאים חברתיים.
- החניכים יציבו יעדים לשם פתרון הבעיות והצרכים שזוהו בתיאור המצב הקיים.
- החניכים יעלו רעיונות לשם השגת היעדים שנקבעו.

המערכים שקשורים לחלק זה ומטרותיהם:

- מערך מס' 1 – הסרט "כנפיים של קרמבו"
✓ החניכים יבינו מהו מיזם וכיצד הוא נולד.
- מערך מס' 2 – דמקה ישראלית
✓ היכרות עם פערים חברתיים.
✓ החניכים יחוו התעוררות חברתית באופן אינדיבידואלי.
- מערך מס' 3 – יוזמה חברתית
✓ המסר המרכזי במערך זה הוא הדגש על הפנמת היוזמה בחברה, כתנאי הכרחי להפוך לחניך משפיע ומועצם בחברה.

לאכול את היריבים ולזכות בפתקים שלהם, כל מי שנאכל יוצא החוצה והמנצח הוא זה שזכה במירב הפתקים

ציוד נדרש

- פוליגלים.
- אלבד שחור /לבן.
- פתקים לשאלות.
- בריסטולים עגולים לעוגה.
- צבעים לעוגה.

תכנים ערכיים

- תרבות דיון
- חשיבה יצירתית

מטרות

- ללמוד מהם פערים חברתיים.
- ליצור דיון ושיח חברתי על סכנות חברתיות.

זמן פעילות

50 דק'

דגשים בטיחותיים

יש לשים לב שמכבדים את הכללים ולא זורקים אחד על השני כדורים.

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על ניילון גדול נצייר לוח דמקה, כל חניך יקבל פתק עם בעיית מוקד אחרת בחברה הישראלית, יעמוד במשבצת בתחילת הלוח. יש להסתדר כמו כלי המחשק המקוריים. כל פעם חניך אחר מבצע מהלך, (ממספרים כדי ליצור צד זוגי וצד אי זוגי).

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-משחק הדמקה עצמו
 החניכים ישמשו כשחקנים, תפקידם יהיה לעמוד לפי זוגיים ואי זוגיים, כשהמטרה העיקרית היא לאכול כמה שיותר שחקנים ופתקים עם בעיות מהלוח. פתקים עם בעיות: אלכוהול, סמים, תאונות דרכים, עוני, פערים חברתיים, נוער בסיכון, אסונות טבע.

שלב שני – דיון לאחר משחק

השאלות שישאלו בדיון הם:
 1: אם היה לכם תקציב ענק ובלתי מוגבל. מה הייתם עושים על מנת לפתור את הבעיות האלו?
 2: אילו הייתם ראש הממשלה ובידיכם הייתה האפשרות לחלק את עוגת התקציב למתן פתרונות בעיות אלו, אילו מהבעיות היו בראש סדר העדיפויות, ואילו מהבעיות היו באחרון סדר העדיפויות.

שלב שלישי – משחק העוגה

כל חניך יקבל בריסטול עגול בצורת עוגה במספר צבעים שונים, על כל חניך יהיה לעצב את העוגה שלו בצבעים שונים על פי סדר העדיפות של הפתקים מהמשחק הקודם כראות עיניו. בסיום ההכנה יתלו כל העוגות על הלוח והמדריך יפתח דיון על העולם האישי של כל חניך ועל הניסיון להכיר בסדרי עדיפויות חברתיים קהילתיים.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- בדיון ראינו שלכל הדברים יש פתרונות – כלומר לעיתים כסף לא יכול להספיק ולתת מענה . מה עושים ?
- איך אפשר לתקן ?
- במי זה תלוי ?

נספח לפעילות

סמנים

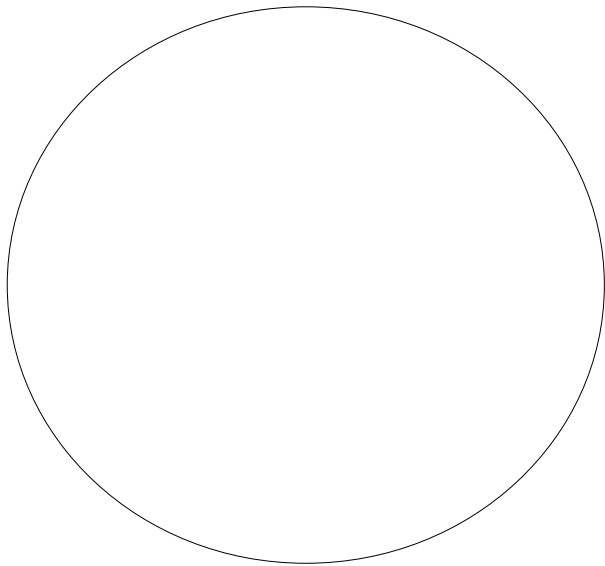
אלכחול

עובי

מאונות דרכים

נוער ביסיכון

פערים
חברתיים

אלכוהול
סמים
תאונות דרכים
עוני
פערים חברתיים
נוער ביסיכון
אסונות טבע

אסונות
טבע

שלב קבוצתי
 מתקדם קהילתי

יוזמה חברתית

כל חניך יקבל מפה של ארגונים חברתיים בעיר ויהיה עליו לבחור שניים מתוכם.

ציוד נדרש

- מפות מסודרות לפי ארגונים חברתיים
- פתקי הצבעה מסכים * מס' התלמידים
- פתקי הצבעה לא מסכים * מס' התלמידים
- טושים + עטים
- במידה ואין לוח בכיתה - בריסטול

תכנים ערכיים

- נתינה והענקה
- יוזמה חברתית.

מטרות

- החניך יפנים את נושא היוזמה החברתית.
- החניך יבין כי יוזמה בחברה היא תנאי הכרחי להפוך לאדם משפיע ומעצים.

זמן פעילות

50 דק'

דגשים בטיחותיים

יש לשים לב שמכבדים את הכללים ולא זורקים אחד על השני כדורים.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על המדריך לדאוג למפות מסודרות לכל שמות הארגונים החברתיים וכל הציוד מראש.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

כל החניכים יקבלו מפות אשר מציינות את מס' הארגונים בעיר, על כל חניך יהיה לבחור לפחות 2 ארגונים חברתיים

שלב שני-

כל חניך יסביר מדוע בחר בארגונים אלו. בסוף כל הסבר, יצטרכו שאר החניכים להרים פתק "מסכים"/ "לא מסכים" ועל המדריך לרשום על הלוח את מספר הקולות המסכימים לכל ארגון. לאחר מכן, על כל הקבוצה לבחור כרוב, אילו שניים מהארגונים יעלו לשלב "הגמר".

שלב שלישי-

בשלב זה על שני נציגים מהקבוצה לשווק את שני הארגונים בצורה הטובה ביותר ויהיה על הקבוצה להחליט איזה ארגון מקבל את התמיכה הקבוצתית כמיזם קבוצתי.

עיבוד רעיונות

- מדוע בחרנו בארגון זה כמיזם?

- כיצד נוכל לתרום כבני נוער, בארגון החברתי

שנבחר?

- כיצד המיזם הקבוצתי יכול להשפיע עליי באופן אישי?

נספח לפעילות

פתקי הצבעה: "מסכים"
"לא מסכים"

מעסים

לא מעסים

חלק ב' – איתור דרכים ומיפוי קהילתי

חלק ב' – חקר הקהילה והסביבה:

מטרות על:

- החניכים יקבלו כלים לניהול ידע והצגתו.
- החניכים ילמדו לטפח מיומנויות של חקר וגילוי עצמי וסביבתי.
- החניכים ילמדו דרך הפעילות, שיש בהם את הכוח לשנות.
- החניכים יכירו במקומם ותפקידם בבניית המיזם הקבוצתי, ובכך ייקחו אחריות מלאה על התהליך.

המערכים שקשורים לחלק זה ומטרותיהם:

- מערך מס' 4 – איתור דרכים ומיפוי קהילתי
 - ✓ החניכים יבנו מטרות חברתיות ייעודיות
 - ✓ החניכים יכירו בצרכים קהילתיים
 - ✓ דרך היציאה וההיכרות עם השטח, החניכים יכירו מושגים מרכזיים בתחום חקר עמדות חברתיות.
- מערך מס' 5 – יוצאים מהבועה
 - ✓ החניכים יכירו בכוחם לשנות ולהתמודד עם דברים אשר מפריעים, בסביבתם החברתית.
- מערך מס' 6 – ההבדל בין עמדה לעשייה
 - ✓ החניך יכיר בפער שבין עמדה וחשיבה לבין עשייה.
 - ✓ "במקום לדבר על לעשות את..."

שלב קבוצתי
קהילתי

איתור דרכים ומיפוי קהילתי

החניכים יתנסו בעמידה במטרות ייעודיות על ידי משחק אנדרלמוסיה. בהמשך, יערכו מיפוי, יחפשו דרכי פעולה ויתחלקו לצוותי עבודה על המיזם.

ציוד נדרש

3 גיליונות עבודה
עטים
שאלון (נספח)

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- עבודת צוות

מטרות

- החניכים יתמודדו עם מטרות ייעודיות
- החניכים יערכו מיפוי צרכים בנוגע לרעיון המיזם
- החניכים יתחלקו לצוותי עבודה
- החניכים יתנסו בעבודת שטח

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

על המנחה להיות זהיר בזמן הטיפוס של החניך על הכיסאות.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

מספר כסאות כמספר התלמידים. על כל החניכים יהיה לעמוד על הכיסאות בתחילת המשחק. הירידה מהם תבצע רק על ידי הנחייה של מדריך/מתנדבי המשימות.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

בחירת שני מתנדבים מהקבוצה, שישתפו כל משתתף במשימה אחת שידועה רק לו. על המשתתף לבצע את המשימה בזמן שיוגדר לו מראש.

שלב שני -

המתנדבים יעבירו 2 משימות סותרות לשני משתתפים מהקבוצה ועל המשתתפים יהיה לבצע אותן בו זמנית. לדוגמה: להושיב/להעמיד את חברי הקבוצה. כאשר ייווצר בלגאן בקבוצה עקב המשימות הסותרות, יהיה על המדריך לעצור את הפעילות וליצור דיון בנוגע לריבוי המשימות וריבוי המידע, ולהבהיר שיש להתמקד על מנת להצליח. שיתוף הפעולה ושיתוף המידע בקבוצה הוא הכרחי להצלחת וקידום המיזם.

שלב שלישי -

חלוקה לשלושה צוותים. כל צוות יקבל גיליון עבודה שבמרכזו ירשם הארגון הנבחר (לדוגמה: בית הקשיש) ותחום התוכן עליו הצוות אחראי (לדוגמה: שיווק, קשרים קהילתיים), עליו החניכים יצטרכו לרשום את הגורמים בקהילה שעשויים לסייע לתחום התוכן הספציפי.

שלב רביעי -

החניכים יבנו דף מנחה שמבוסס על מיפוי גורמי הקהילה הרלוונטיים שנאספו לפני ושאלון שמפורט משאלות כלליות על האוכלוסייה המיועדת למיזם ועל המצב הקיים בעיר.

עיבוד רעיונות

 קרן עזריאלי
 ישראל ועירי
 The Azrieli Foundation
 מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- מה הייתה מטרת משחק האנדרלמוסיה?
- האם כולם שיתפו פעולה?
- מה היו הגורמים המפריעים?
- מה יכול היה לעזור בביצוע המשימה?
- איזה מצב המשחק מדמה בחיינו?
- כיצד המשחק קשור להתנדבות ויזמות?

נספח לפעילות

דוגמאות לשאלות בשאלון:

1. מה אתה יכול לספר לנו בנוגע למענים הקיימים עבור האוכלוסייה (קשישים/נכים/חד הוריות/ גיל הרך...)?
2. האם בשכונתך (איזור?) קיימים מענים עבור אותה אוכלוסייה?
3. האם לדעתך ישנם דברים שחסרים עבורם? אם כן, תן דוגמה בבקשה.

שלב קבוצתי
 מתקדם חברתי
 קהילתי

יוצאים מהבועה

החניכים יביעו דעתם בנוגע לדברים שמפריעים להם והאם יש להם את הכוח לשנות

ציוד נדרש

- בלונים
- פתקיות
- עטים
- חבל
- שיפודים

תכנים ערכיים

- שינוי סביבתי
- מודעות ו"ציאה מהבועה"

מטרות

- החניכים ילמדו כי יש בכוחם את היכולת לשנות
- החניכים יתמודדו עם דברים שמפריעים להם
- העלאת מודעות בנוגע לדברים שמפריעים בסביבה שלנו

זמן פעילות

50 דק'

דגשים בטיחותיים

להיזהר עם השיפודים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

החניכים ירשמו על פתקים מה מפריע להם בסביבתם ואותם הם רוצים לשנות.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

כל חניך מקבל פתק וכותב עליו מה הכי מפריע לו בסביבה שלו שאותו הוא רוצה לשנות.

שלב שני -

כל חניך מקבל בלון, אליו הוא מכניס את הפתק ומנפח את הבלון.

שלב שלישי -

על הקיר תולים חבל ארוך ועל החבל קושרים את כל הבלונים.

שלב רביעי -

מתחלקים ל-2 קבוצות, כשעל כל קבוצה לפתור משימה קבוצתית (בתחרות), נציג מהקבוצה שניצחה מפוצץ בלון ומקריא את הפתק שבתוכו. לאחר שקרא עליו להציג פתרון למה שהקריא. לדוגמה: "מפריע לי שהבניין שלי מלוכלך" - "לוקח על עצמי לטאטא פעם בשבוע את חדר המדרגות".

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- כשכתבתם את הפתק – האם חשבתם רק על עצמכם?
- האם אפשר לחולל שינוי?
- מה נחוץ על מנת לחולל שינוי?
- האם כיחיד ניתן לחולל שינוי בסביבתי?

נספח לפעילות

דוגמאות למשימות קבוצתיות:
 עליכם ליצור פירמידה אנושית
 להעביר חישוק בלי לעזוב ידיים
 להסתדר לפי גובה מימין לשמאל
 וכדומה

שלב קבוצתי
 מתקדם קהילתי

ההבדל בין עמדה לעשייה

כל החניכים עומדים בקו אשר יסומן מראש במסקנטייפ זוהר כקו התחלה, ועליהם לצעוד קדימה בשני שלבים שונים.

ציוד נדרש

- מסקנטייפ זוהר * 2
- כרטיסיות מוכנות עם משפטים
- טושים

תכנים ערכיים

- מעורבות חברתית
- יוזמה חברתית

מטרות

- החניך ילמד מהם הפערים בין עמדה-לעשייה.
- החניך יבין את הרצון בלעשות

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

■ הערכות לפעילות:
 החניכים יכירו בהבדל בין עמדה לעשייה.

■ הנחיות לקבוצה:
שלב ראשון-

המדריך מקריא משפטים אשר ישקפו עמדות. במידה וחניך מסכים עם העמדה יהיה עליו לצעוד צעד קדימה. בסיום הקראת כל המשפטים יהיה על כל חניך לסמן את מיקומו במסקנטייפ עם שמו על הרצפה.

שלב שני -

לאחר הסימון כל החניכים יחזרו לנק' הפתיחה והמדריך יקריא משפטים שמשקפים עשייה, שוב החניכים יערכו את אותה הפעולה, התקדמות וסימון על הרצפה.

שלב שלישי -

על כל חניך יהיה לבדוק את הפער שבין העשייה לבין העמדה על פי הסימונים שלו.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

 Azrieli Foundation

 מקן עזריאלי

 ישראל (ע"מ)

 מכן עזריאלי להעצמה חינוכית

 העצמה חברתית באמצעות:

O.D.T

 "לעשות את..."

- מדוע לדעתם קיים פער בין עמדות לעשייה ?
- האם אנחנו מודעים לפער שקיים ?
- עד כמה יש ביכולתנו לצמצם פערים ?
- מה התפקיד שלנו כיחידים והקבוצה , בצמצום הפער?

נספח לפעילות

✓ עשייה-	✓ עמדה-
✓ עזרתי לחבר מהקבוצה .	✓ עזרה לאחר זה ערך שמוביל אותי
✓ כאשר אני רואה אדם מבוגר עם מצרכים, אני עוזר לו .	✓ והדרת פני זקן- אני מאמין בכך.
✓ יזמתי במהלך השנה פרויקט חברתי	✓ הקבוצה צריכה לפעול בקהילה
✓ הקבוצה שלי יוזמת פעילויות שעונות על הצרכים בקהילה שלי .	✓ אי אפשר לחנך לאחריות חברתית מבלי לתת דוגמא אישית
✓ אני מעביר חלק מזמני הפנוי בהתנדבות	✓ כל אחד צריך ליזום יותר.
✓ התושבים בעיר שלי מכירים בעשייה החברתית שלי ושל קבוצתי	✓ כל אחד צריך לתרום ולהתנדב.
✓ ויתרתי על משהו אישי בכדי להיות מעורב בקידום משהו אחר (ערבות הדדית)	✓ לפעמים צורך אישי צריך להישאר מאחור בכדי לקדם צורך קבוצתי אחר .

חלק ג' – פיתוח יכולות ועבודת צוות

חלק ג' – פיתוח יכולות ועבודת צוות:

מטרות על:

- החניכים יכירו ויתנסו בעבודת צוות, כחלק ממאגר הכלים הרחב שאותו יקבלו מהמדריך.
- החניכים ייחשפו ליתרונות ולחסרונות של עבודת צוות.
- החניכים יגלו אחריות אישית ואחריות קבוצתית במהלך עבודת הצוות על המיזם, מתוך הבנה שכל חניך הכרחי להצלחת המיזם.

המערכים הקשורים לחלק זה ומטרותיהם:

- מערך מס' 7 – זריקת בעיות על האחר
✓ הכרה בכך שבאחריותנו כאזרחים לקחת אחריות, וכך להבין שאפשר לחולל שינוי.
- מערך מס' 8 – הקושי והיתרון שבעשייה חברתית
✓ החניך יבחן את הקשיים של חוסר שיתוף פעולה בתוך הצוות.
✓ החניך יכיר באפשרות שיש דברים, אשר יכולים למנוע מאיתנו כקבוצה לפעול.
✓ החניך יתמודד עם הקשיים והיתרונות שבעשיית חברתית.
- מערך מס' 9 – עם הפנים לעשייה חברתית
✓ החניך יבין ויכיר במציאות, שבכדי לתת, עליך לשחרר מדאגה עצמית ולהתייחס לסביבה.
✓ חתירה לשוויון בין חברי הקבוצה ולפעול לא רק למען עצמי, אלא למען הסובבים אותי.

שלב קבוצתי מתקדם קהילתי

זריקת "הבעיות והאחריות על האחר"

הקבוצה תסתדר במעגל ותתמסר ב"חבילה עוברת" בשני שלבים שונים.

ציוד נדרש

חבילה עוברת * 2

תכנים ערכיים

- לקיחת אחריות אישית
- התמודדות עם בעיה

מטרות

- החניכים יבינו שאי אפשר לזרוק בעיות על האחר, על הסביבה, על החברה.
- החניך יבין שכאדם וכאזרח לעיתים עליו לקבל אחריות.
- החניך יצטרך להתמודד עם דילמות

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על החניכים להסתדר במעגל ולהתמסר עם "חבילה עוברת" בשני שלבים שונים

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

עליהם להתמסר עם חבילה עוברת עליה מודבקות סיטואציות שונות, כשעל החניך להעביר את הסיטואציה למישהו אחר, שיוכל לדעתו להתמודד עימה. על החניך שקיבל את החבילה לומר את הפתרון בקול, או במידה ולא מסוגל, על החניך שהעביר צריך להסביר מדוע העביר לאותו חניך. לפחות 7 סיטואציות

שלב שני

עליהם להתמסר עם חבילה עוברת עליה מודבקות סיטואציות אחרות, כבשלב זה עליהם להתמודד עם הסיטואציה בעצמם מבלי להעביר לאחר. לפחות 7 סיטואציות

ארגז הכלים של המזריח החברתי

עיבוד רעיונות

- מדוע בעצם כל כך קשה לתת מענה לבעיות וצרכים של האחר בחברה?
- האם אנחנו צריכים להפוך ארגון שפועל למען קידום יוזמות חברתית בעיר?
- איך אפשר שדברים אלו יהיו ברי ביצוע?

נספח לפעילות

דוגמאות לסיטואציות לשלב הראשון:

1. זרקנו חפצים בכיתה והם פגעו במורה. היא נעלבה מאוד והיה צורך לבקש ממנה סליחה על מנת שתחזור ללמד בכיתה. אף אחד לא היה מוכן לעשות זאת.
2. הבניין של בית הספר מאוד מלוכלך, וצריך מתנדבים לנקות אותו על מנת לצאת לטיול השנתי.
3. הגיע סוף שנה, ואנו רוצים לקנות מתנה למורה. צריך מישהו שיאסוף את הכסף ויקנה את המתנה.
4. חבר מתקשה מאוד בהיסטוריה ויש לו מבחן בעוד יומיים ועליו להשלים חומר של שנה שלמה. הוא צריך עזרה ממישהו מהכיתה.

דוגמאות לסיטואציות לשלב השני:

1. חבר שהתחיל לשתות אלכוהול באופן קבוע, וכתוצאה מכך נעדר רבות מבית הספר. איך עוזרים לו.
2. אחד מהשכבה סוחט מילד אחר כסף באופן קבוע. היית עד למקרה אחד, מה היית עושה.
3. חברה שלך מתכוונת להעלות תמונה פרובוקטיבית של חברה אחרת מהכיתה, מה היית עושה.

שלב קבוצתי מתקדם חברתי קהילתי

היתרון והקושי בעשייה חברתית

לדעת ולהשכיל על היתרונות של עשייה יחד (שלב ראשון). להתמודד עם הקושי שבעשייה החברתית (שלב שני).

ציוד נדרש

גזרי עיתון
30 ספרות
(בריסטולים)
קוד מוכן
(568344910)
לדוגמה

תכנים ערכיים

- נתינה בקהילה
- עשייה חברתית
- התמודדות

מטרות

- לבחון את הקושי בעשייה חברתית – מה מונע מאתנו לפעול.
- התמודדות עם קשיים שבעשייה חברתית
- לבחון את הסיפוק לאחר עשייה

זמן פעילות

45 דק'

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המזריח החברתי

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

בשלב הראשון: על הרצפה יונח קוד בעל תשע ספרות. בתחילה החניך יצטרך ללחוץ על הקוד בתחילה 40 שניות. לאחר מכן, עליו ללחוץ על הספרות תוך 20 שניות, ובסוף תוך שניה. בשלב זה המטרה היא להראות את היתרון של עזרה האחד לשני, תוך עשייה משותפת.

בשלב השני: על הרצפה יהיו מפוזרים מספר קטעים הנוגעים לעשייה חברתית וביכולות של הנוער לעשות. בשלב זה המטרה היא הסתכלות רחבה יותר על עשייה חברתית ואיפה זה פוגש את הנערים, אם בכלל. וכאן הדגש הוא יותר על הקושי שמונע מהם להירתם לעשייה חברתית.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון

על הרצפה תפוזרנה תשע ספרות שמרכיבות קוד. יש לבחור מתנדב שעליו ללחוץ על הקוד תוך 40 שניות. לאחר מכן תוך 20 שניות, במידה ואינו מצליח יכול לבחור חבר שיעזור לו. ולאחר מכן תוך שניה, (אמור לבחור איתו 9 חברים מהקבוצה שבעזרתם יצלח את המשימה).

שלב שני

על הרצפה יונחו גזרי עיתון המדברים על עשייה חברתית ועל עשיית בני נוער. על כל חניך לבחור 2/3 גזרי עיתון ולהציג בפני שאר הקבוצה.

שאר חברי הקבוצה יביעו

דעתם: "האם זה מדבר אליהם?"

"האם יכולים לשנות בנושא זה?"

"כיצד יש לפעול" וכדומה.

יש לתת מקום בשלב זה לדיון ולשאלות.

עיבוד רעיונות

- מה היה הקושי בשלב הראשון
- כיצד התמודדת עם הקושי
- האם לדעתך היה ניתן בכל זאת לצלוח את המשימה ללא עזרת חברי הקבוצה
- איך הרגשת עם עזרתם
- האם נתקלתם באירוע/משימה שלא יכולתם לצלוח אותו לבדכם? ספרו

נספח לפעילות

כרטיסיות:

"אכפת לי"

"לא מדבר אליי"

"יש בי את היכולת לשנות"

"אין באפשרותי לשנות"

"לא קשור אליי"

"נוגע בי"

אכפת לי

לא מדבר אליו

יש בי את היכולת לשנות

לא קשור אליו

כוגע בי

שלב קבוצתי מתקדם חברתי קהילתי

עם הפנים לעשייה חברתית

החניכים יתמודדו בשתי מציאויות- האחת דאגה אך ורק לעצמם והשניה דאגה לכל הסובבים אותם.

ציוד נדרש

כדורים קטנים
חישוקים

תכנים ערכיים

- מעורבות חברתית
- רגישות
- שוויוניות

מטרות

- מעורבות חברתית במעגלים שונים בקהילה.
- רגישות למתרחש סביבם
- החניכים יצטרכו לפעול למען שוויון בין חברי הקבוצה.

זמן פעילות

50 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

על הרצפה מונחים חישוקים / מצויירים מעגלים בגיר כמספר החניכים, בכל חישוק/ מעגל עומד חניך ולידו כדור.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

החניכים יעמדו במעגל, עם האות יהיה עליהם לצאת מהמעגל ולהשיג כמה שיותר כדורים. רק ממעגל ללא חניך ניתן לקחת כדור. המנצח, הוא החניך עם מספר הכדורים הרב ביותר.

שלב שני -

החניכים יעמדו במעגל עם כדור לידם. על הרצפה מפוזרים עוד כדורים. המטרה היא שלכל חניך יהיה 3 כדורים (אסור שחניך יישאר עם פחות מ2 כדורים). יש לבחור 2 מתנדבים שיפריעו לפעילות וינסו למנוע מהם להשיג את הכדורים. החניכים יצטרכו לעזור האחד לשני על מנת שלכולם יהיו את מספר כדורים שווה.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המזריח החברתי

עיבוד רעיונות

- למה לקחת מאחרים?
- איך הרגשת כשלקחת מאחרים?
- מה היה השוני בין השלבים?
- מה הייתם צריכים בשלב השני שלא היה בו שימוש בשלב הראשון?
- מהו ערך השוויון ולמה הוא חשוב בחיים שלנו?
- האם המציאות בה אנו חיים דומה יותר לשלב הראשון או לשני?

נספח לפעילות

חלק ד' – סיכום ההכנות ויציאה למיזם

חלק ד' – סיכום הכנות פנימיות ויציאה לשטח:

מטרות על:

- החניכים יעברו מפגש מסכם, אשר יציג את התהליך אותו עברו עד כה, לפני יציאתם לשטח (על ידי מצגת, ערב מסכם וכד').
- המדריך יעביר משוב על החניכים והם יוכשרו כיצד לתת ולקבל משוב.
- החניכים יפגשו אדם משמעותי מהמרחב הקהילתי בעיר, אשר יעריך את מאמצייהם והיכולות אותן רחשו ומהן יפיקו הצלחה חיובית במיזם עצמו.
- סיכום המיזם, העלאת קשיים, הצלחות, חוויות וכתובת משוב.

המערכים הקשורים לחלק זה ומטרותיהם:

- מערך מס' 10 – סיכום התהליך עד היציאה למיזם ומשוב המדריך על חניכיו. בנוסף, הצגת מיזם לדוגמה (בית ספר בן גוריון באר שבע).
- מערך מס' 11 – יציאה למיזם
- מערך מס' 12 – סיכום המיזם ומשוב החניכים. הבאת אדם משמעותי שיביע הערכתו כלפי החניכים.
- מערך מס' 13 ואילך – מנהיגות לקראת סמינר "כוח דוד".

דוגמה למיזם חברתי – בי"ס רמות (מקיף ז) , כיתות ט'

רכז הקבוצה: וידל קיזר מנחה חברתי: שרון לבורקין

תקציר הפעילות: במסגרת הפעילות החברתית במכון להעצמה חינוכית שאותה עוברים התלמידים לאורך שלוש שנים, שעה וחצי בשבוע התקבלה ההחלטה ליצור מיזם שיפעל בשני מישורים.

מישור אחד: חיבור בתי הספר היסודיים בעיר לרעיון שעלה מהחניכים יצירת חבילות שי לחילי גבעתי לכל החטיבות אשר יושבות בדרום, שווי חבילת שי עד 20 ש"ח, תוכן החבילה נקבע מראש על ידי התלמידים המפעילים ועל ידי המנחה, תלמידי התוכנית יגיעו לשיעור חניכה בבתי הספר היסודיים המעורבים לתלמידי כיתות ו' ובשיעור זה יחנכו התלמידים הבוגרים של תוכנית עזריאלי את התלמידים ביסודי על ערך הנתינה וכיצד יופעל המיזם.

במפגש השני שאותו יעבירו הבוגרים, יהיה מפגש של יישום התוכנית, תלמידי כיתה ו', יגיעו למפגש כשהם מצויידיים במוצרים של שהם קנו בעבור חבילת השי, הקבוצה המנחה והבוגרת תלמד את החניכים כיצד לארוז, לכתוב איגרת אישית לחיילת המיועדים לקבל את השי, הקבוצה הבוגרת תאסוף את כל חבילות השי בתום הפעילות ותשלח אותם בצורה מסודרת לחטיבות שעובדות עימנו מתוך גבעתי, החיילים שיקבלו את השי יחזירו איגרת לכל תלמיד באופן אישי וכך יישמר הקשר אל מול בית הספר ואל מול תלמידי התוכנית בקרן עזריאלי.

מישור שני: בנוסף "למבצע" חלוקת השי יארחו תלמידי הקבוצה לפעילות משותפת לאורך השנה בעיקר בזמני חג קבוצות של לוחמים מגדודי גבעתי ובכך יישמרו את הקשר על בסיס קבוע.

תחומי אחריות:

עזריאלי יספק תכנים ערכיים לתלמידי בית הספר היסודי בצורה המקצועית והטובה ביותר. **ידאג** להעברת חבילות השי ולהחזרת האגרת לכל תלמיד שלוקח חלק בפעילות. **ידאג** להעביר לכל בית ספר יסודי שמשותף איתנו פעולה, דיווח על תוכן הפעילות ועל התקדמות הפעילות השוטפת של המיזם.

בית הספר יוציא יחד עם הלוגו של עזריאלי דף הסבר להורה על מהלך הפעילות שנבנתה ומתי והיכן היא מתקיימת. **ידאג** להוציא דף מידע להורה בנושא הפעילות ומה נדרש מהתלמיד להביא עמו בעבור חבילת השי. **ידאג** להעביר אישור הורים להשתתפות התלמיד וחשיפתו (פרטים אישיים, אול מול חיילים)

בשם כיתות ט' בתוכנית להעצמה חינוכית של קרן עזריאלי, אנו מודים לכם על שיתוף הפעולה ומאחלים לכולנו בהצלחה!

צוות המיזם.

חלק ה' – לקראת סמינר מנהיגות "כח דוד"

החניכים יבחרו מנהיג מתוך שלוש דמויות שמוצגות בפניהם, על בסיס התכונות של כל אחד מהדמויות. החניכים ישחקו סנייק מנהיגות אנושי.

ציוד נדרש

פתקיות עם תכונות
תכונות של 3 דמויות
מפורסמות
הסרט "הנחשול"

תכנים ערכיים

- "אל תסתכל בקנקן
אלא במה שיש
בתוכו"

מטרות

- החניכים יחשפו לתכונות
שונות של מנהיג
- החניכים יצטרכו לבנות
דמות של מנהיג

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

שלוש דפים עם ביוגרפיה של מנהיגים (קנדי, היטלר, בן גוריון). ככל הנראה החניכים יבחרו בהיטלר כמנהיג. לאחר מכן נעבור לסנייק אנושי בו חניך אחד יצטרך לאסוף "חניכים" עליהם מודבקים פתקיות עם תכונות הקשורות למנהיגות. בסוף הפעילות נקרין את הסרט "הנחשול".

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

המדריך יציג בפני הקבוצה שלוש דמויות ואת התכונות והביוגרפיה של כל אחד (קלינטון, היטלר, קנדי). על החניכים לבחור אחת מתוך שלוש הדמויות, כמנהיג הראוי ביותר. ככל הנראה יבחרו בהיטלר כמנהיג הראוי ביותר, על המדריך לדון שהתכונות שיש לו לאו דוקא הופכים אותו לדמות להערצה.

שלב שני -

המדריך ידביק על חברי הקבוצה פתקיות עם תכונות שונות, שחלקן קשורות למנהיגות. מתנדב אחד מהקבוצה יצטרך ללכת בין חברי הקבוצה ולאסוף אחריו 7 תכונות שנראות לו מתאימות. לאחר שבחר את כולן, נכתוב על הלוח ונעשה את הסבב עם עוד 2 חניכים. בסופו של דבר נרכיב מהשלוש סבבים, דמות אחת של מנהיג.

שלב שלישי -

הקרנת הסרט "הנחשול"

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

- האם עצם זה שיש בבן אדם את התכונות הנחוצות למנהיגות בהכרח הופך אותו למנהיג?
- מה עוד חשוב חוץ מהתכונות?

נספח לפעילות

בן גוריון: הקים מדינה, גרם לאפליה, חלוץ, זקן, ללא רקע צבאי

קנדי: שותה אלכוהול, אינו נאמן לאשתו, צעיר ונאה, יהיר, הנהיג עם גדול

היטלר: סחף אחריו המוני אנשים, קשוח, נבחר בדרך דמוקרטית, כריזמטי, לא מעשן, נשוי לאישה אחת

שלב קבוצתי

מנהיגות

המנהיג שלי

החניכים יקלעו לסל פתקים עם תכונות הקשורות למנהיג. לאחר מכן החניכים "ידוגו" את המנהיגים עבורם מתוך מעגלי החיים שלהם.

ציוד נדרש

סל צעצוע
 תמונה של מנהיג
 פתקים ריקים
 גיגיות מים
 פתקים של מעגלי החיים
 (משפחה, קב' שווים,
 קהילה...)
 חכות
 דגים מנוילנים

תכנים ערכיים

• מנהיגות

מטרות

- החניכים יכירו את הגדרות המנהיג
- החניך ימצא במעגלים האישיים שלו דמויות שמשמשות כמנהיג עבורו

זמן פעילות

60 דק'

דגשים בטיחותיים

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יתלה סל ודמות מנהיג מתחתיו. המדריך יכין גיגיות עם מים והדגים בתוכה.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

המדריך יחלק לכל החניכים פתקים עליהם יצטרכו לרשום תכונה או מאפיין של מנהיג ולאחר מכן לזרוק לסל התלוי. בעוד לא כל הפתקיות יכנסו לסל, המדריך יסביר שלמנהיג יש תכונות רבות שלא כולן חייבות לבוא לידי ביטוי אצל כל אחד, על מנת שיהיה מנהיג.

שלב שני-

בחדר מפוזרות גיגיות מלאות במעט מים, כל גיגית מייצגת מעגל אחר בחיים (משפחה, קהילה, קב' שווים ועוד). בתוך כל גיגית צפים פתקים בצורת דגים, שעליהם רשומים בעלי סטטוסים שונים אשר לוקחים חלק במעגל הנתון (משפחה – אמא, אבא, סבא...). החניך יצטרך לעבור בכל אחד מהמעגלים ולדוג את בעלי הסטטוסים המשמשים כמנהיג בחייו.

שלב שלישי-

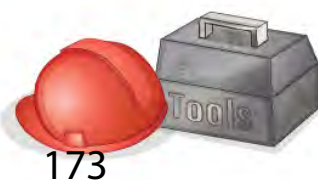
המדריך יראה לחניכים כי למרות שלא כולם בחרו באותם דמויות מאותו מעגל, הדמויות עדין יכולות להיחשב כמנהיגות עבור הנער.

שלב רביעי-

החניך יבחר דמות אחת ויכתוב לה מכתב אישי.

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

 קרן עזריאלי
 ישראל (ע"מ)

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית

העצמה חברתית באמצעות:

O.D.T

“לעשות את...”

- חידוד ההגדרות עבור מהו מנהיג עבורי (אינדיבידואלי).
- האם החשיפה למנהיגים בתוך מעגלי החיים הסובבים אותך הייתה מוכרת או נלמדה תוך כדי הפעולה.

נספח לפעילות

משפחה

קבוצת שווים

בית הספר

קהילה

אבא

אמא

אבא

אחיות

יועצת

מחנכת

אחות

דוד

אבא

מנהלת

מורה
מקצועי

שכנה

חבר

חברה

בן דוד גילי

מדריך
חברתי

רכז

עובדת
סוציאלית

במסגרת המשימה יהיה על החניך הנבחר לדיקטטור, להשליט משימות על שאר חברי הקבוצה.

ציוד נדרש

גלימה+סממנים חיצוניים של דיקטטור כרטיסיות עם משימות קופסת הפתעה גדולה ומושקעת (עם מתנה ממש קטנה ולא שווה)

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- מנהיגות
- איחוד
- אינטרס אישי/קבוצתי

מטרות

- החניכים ינסו להתמודד עם פעולות שלא למורת רוחם
- החניכים ילמדו להתאגד לטובת הקבוצה
- החניכים יעמדו בפני דילמה התגמול/כבוד הקבוצה

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

יש לבחור חניך שיהיה הדיקטטור ולהסביר לו את המשימה בנפרד. אם החניכים יעמדו בכל המשימות שהדיקטטור יטיל עליהם, הם יוכלו לקבל את קופסת הפתעה.

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

המדריך יבחר חניך שישימש כדיקטטור ויסביר לקבוצה שעל מנת לקבל את הפרס עליהם להישמע ולבצע את כל המשימות שהדיקטטור יטיל עליהם.

שלב שני -

הדיקטטור יחלק משימות אישיות לחלק מחברי הקבוצה ומשימות קבוצתיות. במידה ויעמדו בכל המשימות יקבלו את הפרס, במידה ואפילו חניך אחד לא ישתף פעולה, נעניק לדיקטטור יותר כוח (לדוגמה להוציא את החניך החוצה, לפלג את הקבוצה ועוד), ובסופו של דבר המשימה יכולה להתפוצץ.

זמן פעילות

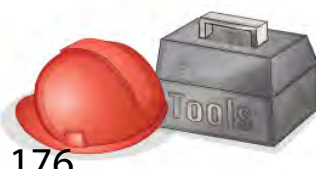
60 דק'

דגשים בטיחותיים

להיזהר עם המשימות

ארגז הכלים של המדריך החברתי

176

עיבוד רעיונות

מכון עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- מהי מטרת המשימה?
- מדוע בחרתם לפעול כפי שפעלתם?
- מה הניע אתכם? כבוד הקבוצה/תגמול חיצוני?
- מה ניתן לקחת מהמשימה לחיים?

נספח לפעילות

- דוגמאות למשימות:
- לשתות/לאכול דברים לא מזהים
 - להתגלגל על הרצפה/דשא
 - לבקש מהקבוצה לנדות חבר חזק מהקבוצה
 - מילוי דלי עם חור, בתוך 30 שניות. (כמה פעמים עד שיתייאשו)
 - ניפוח בלונים ארוכים
- וכד'.

החניכים יעבדו בשיתוף פעולה למען מטרתו האישית של כל חניך.

ציוד נדרש

חישוקים גדולים *12
 חבל

תכנים ערכיים

- שיתוף פעולה
- מנהיגות

מטרות

- החניכים יבינו שעל מנת להתקדם אישית עליהם לשתף פעולה כצוות
- החניכים יבינו שמאחורי כל מנהיג עומדת קבוצה פעילה

זמן פעילות

60 דק'

מהלך ההפעלה

הערכות לפעילות:

המדריך יחלק את החניכים ל2 קבוצות ויקשור יחד 6 חישוקים אחד לשני עבור כל קבוצה. כל חניך עומד בתוך חישוק ועל כל אחד מהם לבצע משימה אישית. הקבוצה שכל החניכים יסיימו בה את המשימות היא המנצחת

הנחיות לקבוצה:

שלב ראשון-

המדריך יחלק את החניכים ל2 קבוצות, כל חניך יעמוד בתוך חישוק ויהיה עליו לבצע משימה מסוימת. אסור לצאת מהחישוק על מנת לבצע את המשימה. החניכים יבינו שרק אם כל הקבוצה תפעל יחד, כל אחד מהחניכים יוכל לבצע את המשימה האישית.

שלב שני -

במידה והחניכים לא יצליחו לצלוח את המשימות, ימליץ להם המדריך לעבוד כולם בשביל משימה של חניך אחד בכל פעם.

דגשים בטיחותיים

ארגז הכלים של המדריך החברתי

עיבוד רעיונות

 קרן עזריאלי
 ישראל ועזרה

מכן עזריאלי להעצמה חינוכית
 העצמה חברתית באמצעות:
O.D.T
 "לעשות את..."

- מה מנע מכם להצליח במשימות?
- איך התגברתם בסופו של דבר?
- האם מנהיג יכול לפעול לבד או רק בעזרת הקבוצה?

נספח לפעילות

דוגמאות למשימות:
 לעמוד על כסא
 לעבור מתחת לשולחן
 לאסוף ממספר מוקדים בחדר כדורים מהרצפה
 לפוצץ בלון שקשור למקום גבוה
 וכד'.